

مۇقەددەس كىتاب

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

مۇقەددەس كىتاب - يېڭى ئەھدە
(ئىنجىل)
5-قىسىم

1950-يىلىدىكى «مۇقەددەس كىتاب» نىڭ
ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھازىرقى زامان
ئۇيغۇر تىلىغا ئۆزگەرتىلدى

2013

دەسلەپكى نۇسخا

www.dunyaningnuri.com

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

مۇقەددىمە

1 ئەي تېئوفىلوس، ئىلگىرىكى كىتابىمدا ئەيسانىڭ ئۆز ئىلغىغان روسۇللىرىغا مۇقەددەس روھ بىلەن ئۆز بۇيرۇقلىرىنى بېرىپ بولۇپ،² ئۆزى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن ۋاقتىغىچە قىلغان ھەممە ئەمەل ۋە تەلىمى توغرىسىدا يازدىم.³ ئۇ ئۆزى زەخمەت تارتقاندىن كېيىن قىرىق كۈن ئىچىدە ئۇلارغا كۆرۈنۈپ، تولا دەلىل بىلەن ئۆزىنى تىرىك كۆرسىتىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆز قىلىپ،

ئەيسا مەسىھنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشى

4 ئۇلار بىللە بولغاندا ئۇلارغا بۇيرۇپ ئېيتتى: «يېرۇسالېمدىن كەتمەي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى ساقلاپ تۇرۇڭلار.⁵ يۇھاننا سۇ بىلەن چۆمۈلدۈردى، لېكىن سىلەر تولا كۈنلەر ئۆتمەستە مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلسىلەر».

6 ئۇلار جەم بولغاندا ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، ئۇشبۇ زاماندا ئىسرائىلغا پادىشاھلىقنى يېڭىدىن قۇرسەنمۇ؟»⁷ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئاتا ئۆز قۇدرىتىدە توختاتقان ۋاقىت-زامانلارنى بىلمەكلىك سىلەرگە بېرىلگەن ئەمەس.⁸ لېكىن مۇقەددەس روھ ئۈستۈڭلارغا كەلگەندە، سىلەر قۇدرەت تېپىپ يېرۇسالېمدا ۋە بارچە يەھۇدىيەدە ۋە سامارىيەدە تا يەرنىڭ چەتلىرىغىچە مېنىڭ گۇۋاھلىرىم بولىسىلەر».

9 ئۇ بۇنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇلار قاراپ تۇرغىنىدا ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلدى ۋە بىر بۇلۇت ئۇنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن ئېلىپ كەتتى.¹⁰ ئۇلار ئۇنىڭ چىققىنىغا قاراپ ئاسمانغا كۆز تىكىپ تۇرسا، مانا ئۇلار بىلەن ئاق كىيىملىك ئىككى كىشى تۇرىدۇ¹¹ ۋە بۇلار ئېيتتى: «ئەي گالىلىيەلىك كىشىلەر، نېمىشقا ئاسمانغا قاراپ تۇرىسىلەر؟ بۇ سىلەردىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن ئەيسا ئاسمانغا چىققىنىدا سىلەرگە كۆرۈنگەندەك يەنە شۇنداق يېنىپ كېلىدۇ».

ماتىياس روسۇللارنىڭ قاتارىغا ئىلغىنىدۇ

12 ئاندىن كېيىن ئۇلار زەيتۇن تېغى دېگەن تاغدىن چۈشۈپ، ئاندىن شايات كۈنلۈك بىر يولنىڭ ئارىلىقىدا بولغان يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى.¹³ ئۇلار شەھەرگە كىرىپ، ئۆزلىرى، يەنى پېترۇس بىلەن يۇھاننا ۋە ياقۇب بىلەن ئاندرەياس، فىلپپۇس بىلەن توماس ۋە بارتولومېئۇس بىلەن مەتتا، ئالپېئۇسنىڭ ئوغلى ياقۇب بىلەن غەيرەتلىك سمون ۋە ياقۇبنىڭ ئوغلى يەھۇدا،

ئولتۇرۇۋاتقان بالىخانغا چىقتى. ¹⁴ بۇلارنىڭ ھەممىسى ۋە ئەيسانىڭ ئانىسى مەرىيەم ۋە بىرنەچچە باشقا خوتۇنلار ۋە ئەيسانىڭ بۇرادەرلىرى بىر جانىدەك دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ تۇراتتى. ¹⁵ شۇ كۈنلەردە بىر كۈن پېترۇس ئۆزى سانى بىر يۈز يىگىرمىچە جەم بولغان بۇرادەرلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا قوپۇپ، ئېيتتى: ¹⁶ «ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇقەددەس روھ ئىلگىرىدىن داۋۇدنىڭ ئاغزى بىلەن ئەيسانى تۇتقانلارنىڭ باشلىغۇچىسى بولغان يەھۇدا توغرىسىدا ئېيتىپ، مۇقەددەس يازمىدا خەۋەر بەرگىنىنىڭ بەجا كەلتۈرۈلۈشى كېرەك ئىدى. ¹⁷ ئۇ بىزنىڭ قاتارىمىزدا سانىلىپ، روسۇللۇق خىزمىتىنىڭ نېسىپىنى تاپقانىدى. ¹⁸ ئۇ ئۆزى ناھەقلىقنىڭ بەدىلىگە بىر ئېكىن يېرىنى سېتىۋالدى. ئەمما ئۇ يۈز تۆۋەن يىقىلىپ، ئوتتۇرىدىن يېرىلىپ ھەممە ئۈچەيلىرى چىقىپ تۆكۈلدى. ¹⁹ بۇ ۋەقەلەر يېرۇسالېمدا تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە مەلۇم بولدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېكىن يېرى ئۇلارنىڭ تىلىدا ھەقەلدەما، يەنى قان ئېكىن يېرى دەپ ئاتالدى. ²⁰ چۈنكى زەبۇر كىتابىدا پۈتۈلگەنكى: < ئۇنىڭ ماكانى ۋەيران بولسۇن ۋە ئىچىدە ھېچكىم ئولتۇرمىسۇن > ۋە يەنە: < ئۇنىڭ مەنسىپىنى باشقىسى ئالسۇن > دەپ پۈتۈلگەندۇر. ²¹ ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇداۋەندە ئەيسانىڭ ئارىمىزدا كىرىپ چىقىپ تۇرغان تامام ۋاقتىدا، ²² يەنى يۇھاننا تەرىپىدىن چۆمۈلدۈرۈلگىنىدىن تارتىپ تا بىزدىن ئايرىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنىگىچە، بىز بىلەن ھەمراھ بولغان ئادەملەردىن بىرى ئۇنىڭ تىرىلىپ قوپقىنىغا بىز بىلەن بىللە گۇۋاھ بولسۇن».

²³ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىنى، يەنى يۇستۇس لەقەملىك بارساببا دېگەن يۈسۈپنى ۋە ماتىياسنى ئوتتۇرىغا تۇرغۇزۇپ، ²⁴ دۇئا قىلىپ: «ئەي سەن ھەممىسىنىڭ كۆڭلىنى بىلچۈچى خۇداۋەندە، ²⁵ يەھۇدا ئۆز جايىغا بارغىلى قوپۇپ كەتكەن خىزمەت ۋە روسۇللۇقنىڭ مەرتىۋىسىگە بۇ ئىككىسىدىن قايسىنى ئىلغىغىنىڭنى كۆرسىتىپ بەرگىن» دەپ ئېيتتى. ²⁶ ئاندىن ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە چەك ماتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇلنىڭ قاتارىدا سانالدى.

مۇقەددەس روھنىڭ كېلىشى

2 ¹ ئورما ھېيت كۈنى كەلگەندە ھەممىسى بىر جانىدەك جەم بولغانىدى. ² ناگاھ قاتتىق ئۆتىدىغان بوراندىك ئاسماندىن بىر ئاۋاز كېلىپ، ئۇلار ئولتۇرغان ئۆيىنىڭ ھەممىسىنى تولدۇردى. ³ ئوت يالقۇنىغا ئوخشاش تىللار ئۇلارغا كۆرۈنۈپ تارقىلىپ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە قوندى ⁴ ۋە ھەممىسى مۇقەددەس روھ بىلەن تولۇپ، روھ ئۇلارغا سۆز قىلغىلى بەرگەندەك باشقا تىللاردا سۆز قىلغىلى باشلىدى.

⁵ ئۇ چاغدا ئاسمان تېگىدىكى ھەر خەلقنىڭ كەلگەن تەقۋادار يەھۇدىيلار يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىق ئىدى. ⁶ ئۇ ئاۋاز ئاڭلانغاندا خالايق يىغىلىپ كېلىپ، ھەربىرى ئۆز تىلىدا روسۇللارنىڭ سۆز قىلغىنىنى ئاڭلاپ ھەيرەتكە چۈشتى. ⁷ ھەممىسى ھەيران بولۇپ ئەجەبلىنىپ ئېيتىشتى: «مانا سۆز قىلغانلارنىڭ ھەممىسى گاللىيەلىك ئەمەسمۇ؟ ⁸ بىز ھەربىرىمىز

قانداق ئۆزىمىز تۇغۇلغان يەرنىڭ تىلىنى ئۇلاردىن ئاڭلىيالايمىز؟⁹ پارتىيالىق يا مېدىيالىق يا ئېلالىقلار بولساق، مېسوپوتامىيەدە، يەھۇدىيەدە يا كاپادوكىيادا، پونتۇستا يا ئاسىيادا،¹⁰ فرىگىيەدە يا پامفىلىيەدە، مىسىردا ۋە يا كىرىنە تەرەپلىرىدىكى لىۋىيىنىڭ يۇرتلىرىدا ماكان تۇتقان بولساق يا رىمدىن كۆچۈپ كەلگەن مۇساپىرلار بولساق، يەھۇدىيە يا يەھۇدىيە دىنىغا كىرگەنلەر،¹¹ كىرىنلىك يا ئەرەب بولساق، ھەممىمىز ئۆز تىلىمىزدا خۇدانىڭ ئۇلۇغ ئەمەللىرى توغرىسىدىن ئۇلارنىڭ سۆزلىگىنىنى ئاڭلايمىز». ¹² ھەممىسى ھەيران قېلىپ، نىمە خىيال قىلىشىنى بىلمەي، بىر-بىرىگە: «بۇ نېمە ئىكەن» دەپ ئېيتىشتى. ¹³ ئەمما باشقىلار ئۇلارنى مەسخىرە قىلىپ: «بۇلار يېڭى شاراب ئىچىپ، مەست بولۇپتۇ» دېيىشتى.

پېترۇسنىڭ خەلققە قىلغان نۇتقى

¹⁴ لېكىن پېترۇس ئون بىرلەر بىلەن قويۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي يەھۇدىيە كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ماكان تۇتقانلارنىڭ ھەممىسى، بۇنى بىلىپ سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار. ¹⁵ بۇلار سىلەر گۇمان قىلغاندەك مەست ئەمەستۇر. ھازىر كۈننىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئەمەسمۇ؟ ¹⁶ لېكىن يۈڭلەپ پەيغەمبەرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن خەۋەر بېرىلگەن ۋەقە بۇدۇر، يەنى: ¹⁷ < خۇدا ئېيتىدۇكى: كېيىنكى كۈنلەردە ھەممە ئادەم ئۈستىگە ئۆز روھۇمنى تۆكۈمەن ۋە ئوغۇللىرىڭلار ۋە قىزلىرىڭلار پەيغەمبەرلىك قىلىدۇ ۋە يىگىتلىرىڭلار روھىي كۆرۈنۈشلەر ۋە قېرىلىرىڭلار چۈشلەر كۆرىدۇ. ¹⁸ ئۇ كۈنلەردە قۇللىرىمنىڭ ۋە دېدەكلىرىمنىڭ ئۈستىگە روھۇمنى تۆكۈمەن ۋە ئۇلار پەيغەمبەرلىك قىلىدۇ. ¹⁹ يۇقىرىدا ئاسماندا ئاجايىپ كارامەتلەر ۋە تۆۋەندە يەردە ئالامەتلەر، يەنى قان، ئوت ۋە تۇتۇن بۇلۇتلىرى كۆرسىتىمەن. ²⁰ خۇداۋەندىنىڭ ئۇلۇغ ۋە شەرەپلىك كۈنى كەلمەستىن ئىلگىرى كۈن قاراڭغۇلۇققا ۋە ئاي قانغا ئايلىنىدۇ.

²¹ ئەمما ۋەقە بولىدۇكى، ھەركىم خۇداۋەندىنىڭ ئىسمىغا ئىلتىجا قىلسا، نىجات تاپىدۇ. ²² ئەي ئىسرائىلىيە كىشىلەر، بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. بىلىسىلەركى نازارەتلىك ئەيسا ئۆزى خۇدا ئۇنىڭ قولى بىلەن ئاراڭلاردا قىلغان قۇدرەتلىك ئەمەللەر، مۆجىزىلەر ۋە ئالامەتلىرى بىلەن ئالدىڭلاردا خۇدادىن شاھادەت تاپقان بىر كىشى ئىدى. ²³ ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ تەقدىرى ۋە ئەزەلىي بىلىشىگە مۇۋاپىق سىلەرگە تۇتۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى پاسىق ئادەملەرنىڭ قوللىرى بىلەن كىرىستكە مىخلاپ ئۆلتۈردۈڭلار. ²⁴ لېكىن خۇدا ئۆلۈمنىڭ دەردىنىڭ باغلىرىنى يېشىپ، ئۇنى تىرىلدۈرۈپ قويۇردى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن تۇتۇلمىقى مۈمكىن ئەمەس ئىدى. ²⁵ داۋۇد ئۇنىڭ توغرىسىدا ئېيتىدۇ: < خۇداۋەندىنى ھەمىشە نەزىرىمگە كەلتۈردۈم، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئوڭ يېنىمدۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرەنمەيمەن.

²⁶ ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆڭلۈم خۇش بولىدۇ ۋە تىلىم شادلىق قىلىدۇ. بەدىنىم ھەم ئۈمىد بىلەن راھەت ئالىدۇ.

²⁷ چۈنكى جېنىمنى ئالەم دوزاخقا قويۇپ بەرمەيسەن ۋە يا مۇقەددەسنىڭنى چىرىمەكلىك كۆرگىلى قويمايسەن.

²⁸ تىرىكلىك يوللىرىنى ماڭما بىلدۈردۈڭ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا مېنى خۇشلۇق بىلەن تولدۇرسەن.

²⁹ ئەي بۇرادەرلەر، ئاتا-بوۋىمىز داۋۇد توغرىسىدا ئاشكارا دېگىلى بولىدۇكى، ئۇ ئۆلۈپ

كۆمۈلدى ۋە ئۇنىڭ قەبرىسى بۇ كۈنگىچە بىزنىڭ ئارىمىزىدىدۇر. ³⁰ لېكىن ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ،

خۇدا ئۇنىڭ تەختىدە ئولتۇرغىلى، ئۇنىڭ ئۆز ئۇرۇق-ئەۋلادىدىن بىر كىشىنى تىرىلدۈرۈپ

قوپۇرۇشنى ئۇنىڭ ئۆزىگە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىنى بىلىپ، ³¹ ئىلگىرىدىن مەسھنىڭ

تىرىلىپ قويمىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ توغرىسىدىن: < جىنى ئالەم دوزاخقا قالدى ۋە ئۇنىڭ

ھەستى چىرىمەكلىك كۆرمىدى > دەپ ئېيتتى. ³² بۇ ئەيسانى خۇدا ئۆزى تىرىلدۈرۈپ قوپۇردى.

بۇنىڭغا بىز ھەممىمىز گۇۋاھتۇرمىز. ³³ ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئوڭ قولى بىلەن ئۇلۇغلاندىرۇلۇپ،

ئاتىدىن مۇقەددەس روھنىڭ ۋەدىسىنى ئېلىپ، ئەمدى كۆرۈپ ئاڭلىغىنىڭلاردەك، شۇنى تۈكۈپ

چۈشۈردى. ³⁴ داۋۇد ئاسمانغا چىقىمىدى، لېكىن ئۆزى: < رەب مېنىڭ خۇداۋەندەمگە ئېيتتى:

³⁵ مەن دۈشمەنلىرىڭنى قەدەمگاھاڭ قىلغۇچە مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن > دېدى.

³⁶ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ بارچە خانىدانى تايىن بىلسۇنكى، خۇدا ئۇشبۇ سىلەر كرىپتىكە تارتقان

ئەيسانى ھەم خۇداۋەندە، ھەم مەسھ قىلىپ تەيىنلىدى.>

³⁷ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا كۆڭۈللىرىگە سانچىغاندەك بولۇپ، پېتىروسقا ۋە قالغان روسۇللارغا:

«ئەي بۇرادەرلەر، نېمە قىلايلى» دەپ ئېيتتىشى. ³⁸ پېتىروس ئۇلارغا: «توۋا قىلىڭلار ۋە ھەربىرىڭلار

گۇناھلارنىڭ مەغپىرەت قىلىنىشى ئۈچۈن ئەيسا مەسھنىڭ ئىسمى بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى

قوبۇل قىلسۇن. شۇنداقتا مۇقەددەس روھنىڭ ھەدىيەسىنى سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ. ³⁹ چۈنكى

ۋەدە ئۆزى سىلەرگە ۋە بالىلىرىڭلارغا ۋە تەڭرىمىز خۇداۋەندە قىچقىرىدىغان يىراقتىكىلەرنىڭ

ھەممىسىگىدۇر» دەپ، ⁴⁰ تولا باشقا سۆزلەر بىلەن گۇۋاھلىق بېرىپ، نەسھەت قىلىپ: «بۇ

تەنۈر نەسلىدىن قۇتۇلۇڭلار» دېدى. ⁴¹ ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ

كۈن ئۈچ مىڭچە جان شاگىرتلارغا قوشۇلدى.

ئىشەنگەنلەرنىڭ جەم بولۇشى

⁴² ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەمىشە روسۇللارنىڭ تەلىمىگە ۋە جەم بولۇشقا ۋە نان ئوشتۇشقا ۋە دۇئاغا

باغىشلاپ تۇردى.

⁴³ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە قورقۇنچ چۈشتى ۋە روسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن تولا مۆجىزە ۋە

ئالامەت قىلىناتتى. ⁴⁴ ئىشەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ تۇرۇپ، ھەربىرىمىدە شېرىك

بولۇپ، ⁴⁵ ئۆز مۈلۈكلىرىنى ۋە ماللىرىنى سېتىپ، ھەربىرىنىڭ ھاجىتىگە قاراپ ھەممىسىگە

تەقسىم قىلىپ بېرىشتى. ⁴⁶ ئۇلار ھەر كۈنى بىر جانىدەك بەيت-مۇقەددەستە بولۇشۇپ، ئۆيلەردە نان ئوشۇتۇشۇپ، خۇشلۇق ۋە كۆڭۈل سادىقلىقى بىلەن تاام يەپ خۇداغا شۇكۈر قىلاتتى. ⁴⁷ ئۇلار ھەممە خەلقنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقاندى. خۇداۋەندە نىجات تاپقانلارنى جامائەتكە كۈندىن كۈنگە قوشاتتى.

توكۇر تۇغۇلغان كىشىنىڭ شىپا تېپىشى

3 ¹ بىر كۈنى پېترۇس بىلەن يۇھاننا توققۇزىنچى سائەتنىڭ دۇئاسىغا بەيت-مۇقەددەسكە چىقىپ بارغىنىدا، ² ئانىسىدىن توكۇر تۇغۇلغان بىر كىشى ئۇ يەرگە كەلتۈرۈلدى. ئۇ ئۆزى بەيت-مۇقەددەسكە كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ھەر كۈن بەيت-مۇقەددەسنىڭ «چىرايلىق دەرۋازا» دېگەن دەرۋازىسىنىڭ يېنىغا قويۇلاتتى. ³ پېترۇس بىلەن يۇھاننا بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ تۇرغىنىدا شۇ كىشى ئۇلارنى كۆرۈپ بىر سەدىقە تىلىدى. ⁴ پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ: «بىزگە قارىغىن» دەپ ئېيتتى. ⁵ ئۇ كىشى ئۇلارغا تەلمۈرۈپ ئۇلاردىن بىر نەرسە ئالىمەن دەپ ئۈمىد قىلغاندا، ⁶ پېترۇس: «مېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇم يوق، ئەمما بارىمنى ساڭا بېرىي: نازارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ ئىسمى بىلەن قويۇپ ماڭغىن» دەپ ⁷ ئۇنى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ، ئۇنى قويۇردى ۋە دەرھال پۇتلىرى بىلەن ئوشۇقلىرى قۇۋۋەتلەندى ⁸ ۋە ئۇ سەكرەپ قويۇپ، ماڭغىلى تۇرۇپ، ئۇلار بىلەن بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ، مېڭىپ سەكرەپ، خۇداغا ھەمد قىلاتتى.

⁹ خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مېڭىپ يۈرۈپ، خۇداغا ھەمد ئېيتقىنىنى كۆرۈپ، ¹⁰ «شۇ بەيت-مۇقەددەسنىڭ چىرايلىق دەرۋازىسىدا ئولتۇرۇپ، سەدىقە تىلىگەن كىشى» دەپ ئۇنى تونۇپ، ئۇنىڭغا ۋەقە بولغان ئىشتىن ئەجەبلىنىپ ھەيران قالدى. ¹¹ ئۇ كىشى پېترۇس بىلەن يۇھانناغا چاپلىشىپ تۇرغاندا، ھەممە خەلق تولا ھەيران بولۇپ ئۇلارغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، سۇلايماننىڭ ئايۋانى دېگەن جايدا يىغىلدى.

پېترۇس ئەيسا مەسىھ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ

¹² پېترۇس بۇنى كۆرۈپ سۆز باشلاپ ئېيتتىكى: «ئەي ئىسرائىلىي كىشىلەر، نېمە ئۈچۈن بۇ ئىشقا ئەجەبلىنىسىلەر ۋە نېمە ئۈچۈن بىز ئۆز قۇدرىتىمىز ۋە تەقۋادارلىقىمىز بىلەن بۇ كىشىنى ماڭدۇرغاندەك بىزگە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ ¹³ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەڭرىسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ تەڭرىسى ئۆز بەندىسى ئەيسانى ئۇلۇغلاندۇردى. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ بېرىپ، پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بەرگىلى ھۆكۈم قىلغاندا ئۇنىڭ ئالدىدا ئۇنى ئىنكار قىلىدىڭلار. ¹⁴ سىلەر مۇقەددەس ۋە ئادىل بولغۇچىنى ئىنكار قىلىپ، سىلەرگە بېرىلگىلى بىر قاتىللىق قىلغۇچىنى تىلىدىڭلار. ¹⁵ لېكىن ھاياتنىڭ ئەمىرىنى ئۆلتۈرگۈزدىڭلار، ئەمما

خۇدا ئۇنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇردى. بۇنىڭغا بىز ئۆزىمىز گۇۋاھتۇرمىز. ¹⁶ ئەيسانىڭ ئىسمىغا كەلتۈرۈلگەن ئىمان بىلەن ئۇنىڭ ئىسمى ئۆزى سىلەر كۆرۈپ تونۇغان بۇ ئادەمنى قۇۋۋەتلەندۈردى ۋە ئەيسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بولغان ئىمان ھەممەتلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىشىگە كامىل شىپالىق بەردى.

¹⁷ ئەمدى، ئەي بۇرادەرلەر، بىلىمەنكى، ھەم سىلەر، ھەم رەھبەرلىرىڭلار بىلمەي شۇنى قىلىدىڭلار. ¹⁸ لېكىن خۇدا ئۆز مەسھىنىڭ زەخمەت تارتىشى توغرىسىدا ئىلگىرىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن خەۋەر بەرگىنىنى بۇ تەرىقىدە بەجا كەلتۈردى. ¹⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھلىرىڭلار ئۆچۈرۈلسۇن دەپ، توۋا قىلىپ راست يولغا يېنىڭلاركى، ²⁰ خۇداۋەندىنىڭ يۈزىدىن راھەت زامانىلىرى كېلىپ، خۇدا سىلەرگە ئىلگىرىدىن تەيىنلىگەن مەسھ ئەيسانى ئەۋەتكەي. ²¹ خۇدا قەدىمكى ۋاقىتلاردىن تارتىپ ئۆز مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە نەرسىنىڭ تۈزىلىدىغان زامانىغىچە ئاسماننىڭ مەسھنى قوبۇل قىلىپ ساقلىمىقى كېرەك ئىدى. ²² مۇسا ئېيتتىكى: «رەب خۇدا سىلەرگە مەندەك بىر پەيغەمبەرنى ئۆز بۇرادەرلىرىڭلاردىن قوپۇرىدۇ. ئۇ سىلەرگە نېمە ئېيتسا، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. ²³ ئۇنداق بولىدۇكى، ئۇ پەيغەمبەرگە قۇلاق سالمايدىغان ھەركىم قوۋمىدىن يوقىتىلىدۇ» دېدى. ²⁴ ھەممە پەيغەمبەرلەر سامۇئىلدىن تارتىپ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ، سۆز قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ئىلگىرىدىن بۇ كۈنلەر توغرىسىدا پەيغەمبەرلىك قىلدى. ²⁵ سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسلىڭدىن يەردىكى ھەممە قەبىلىلەر بەخت-بەرىكەت تاپىدۇ» دەپ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن قىلغان ئەھدىنىڭ ئوغۇللىرىدۇرسىلەر. ²⁶ خۇدا ئۆز بەندىسى ئەيسانى تىرىلدۈرۈپ قوپۇرۇپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يامانلىقتىن يانغاندا سىلەرنى مۇبارەكلىسۇن دەپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلەرگە ئەۋەتتى».

پېترۇس ۋە يۇھاننا بەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭىشىدە سوراق قىلىندۇ

4 ¹ ئۇلار خەلققە سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا كاھىنلار ۋە بەيت-مۇقەددەستىكى پاسباننىڭ سەردارى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارغا كېلىپ قېلىپ، ² ئۇلارنىڭ خەلققە تەلىم بېرىپ ئەيسادا ئۆلگەنلەرنىڭ ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇشىنى جاكارلىغىنىغا ئاچچىقلىنىپ، ³ روسۇللارغا قول سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ، كۈن كەچ بولغىنى ئۈچۈن ئەتىگىچە سولاپ قويدى. ⁴ ئەمما بۇ سۆزنى ئاڭلىغانلاردىن تولا كىشى ئىشەندى ۋە ئەر كىشىلەرنىڭ سانى بەش مىڭغا يېتىشكەندى. ⁵ ئەتىسى خەلقنىڭ رەھبەرلىرى، ئاقساقاللىرى ۋە كاتىپلىرى يېرۇسالېمدا يىغىلدى. ⁶ ئۇلۇغ كاھىن ھاننان بىلەن قاياپا ۋە يۇھاننا بىلەن ئىسكەندەر ۋە ئۇلۇغ كاھىننىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى ھازىر بولدى. ⁷ ئۇلار روسۇللارنى ئوتتۇرىسىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلاردىن: «نېمە قۇدرەت بىلەن ۋە نېمە ئىسىم بىلەن بۇنى قىلىدىڭلار؟» دەپ سورىدى. ⁸ ئۇ ۋاقىت پېترۇس مۇقەددەس روھتىن تولۇپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي قوۋمنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى، ⁹ بىز

بۈگۈن بىر كېسەل كىشىگە يەتكۈزگەن ياخشىلىق ئۈچۈن بىزدىن: < بۇ كىشى نېمە بىلەن ساقايدى؟ > دەپ سورالسا، ¹⁰ سىلەرنىڭ ھەممەڭلارغا ۋە ئىسرائىلنىڭ قوۋمىنىڭ ھەممىسىگە مەلۇم بولسۇنكى، سىلەر كىرىستكە تارتىپ خۇدا ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇرغان نازارەتلىك ئەيسانىڭ ئىسمى بىلەن بۇ ئىش بولدى، شۇ ئىسىم بىلەن بۇ كىشى ئالدىڭلاردا ساق تۇرىدۇ. ¹¹ تامچىلاردىن، يەنى سىلەردىن، تاشلىنىپ بۇرچەك تېشى بولغان تاش شۇدۇر. ¹² ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجات يوقتۇر، چۈنكى ئاسماننىڭ تېگىدە ئادەملەرگە بېرىلگەن بىز نىجات تاپقۇدەك بۆلەك ئىسىم يوقتۇر».

¹³ ئۇلار پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ جۇرئىتىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ئىلمىسىز ۋە ئامما كىشىلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ ئەجەبلىنىپ، ئۇلارنى تونۇپ ئەيساغا ئەگەشكىنىنى ئۆز يادىغا كەلتۈردى. ¹⁴ ئەمما شىپا تاپقان كىشىنىڭ ئۇلار بىلەن تۇرغىنىنى كۆرگەندە ھېچنېمە دېيەلمىدى ¹⁵ ۋە ئۇلارنى ئالىي كېڭەشتىن چىقىشقا بۇيرۇپ، بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ: ¹⁶ «بۇ كىشىلەرگە قانداق قىلالى؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن بىر مەشھۇر ئالامەت قىلىنغىنى پېرۇسالىمدا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە مەلۇمدۇر ۋە بىز شۇنى ئىنكار قىلالمايمىز. ¹⁷ لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەۋىرى خەلقنىڭ ئارىسىدا زىيادە يېيىلمىسۇن دەپ، ئۇلارنى مۇندىن كېيىن بۇ ئىسىم بىلەن ھېچ كىشىگە سۆز قىلمىسۇن دەپ، قورقۇتۇپ قويايلى» دېيىشتى. ¹⁸ ئاندىن كېيىن ئۇلارنى قىچقىرىپ: «ھەرگىز ئەيسانىڭ ئىسمى بىلەن سۆز قىلىپ تەلىم بەرمەڭلار» دەپ بۇيرۇدى.

¹⁹ ئەمما پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «خۇداغا بويۇن سۇنۇشتىن سىلەرگە بويۇن سۇنۇش خۇدانىڭ ئالدىدا دۇرۇسمۇ؟ ئۆزۈڭلار چاغلانغۇلار. ²⁰ بىز بولساق كۆرۈپ ئاڭلىغىنىمىزنى ئېيتماي، شۇك تۇرالمىمىز» دېدى. ²¹ ئۇ ۋاقىت ئۇلار ئۇلارنى قورقۇتۇپ بېقىپ، ھەممە خەلق بولغان مۆجىزە ئۈچۈن خۇداغا ھەمد ئېيتىپ خەلقنىڭ جەھىتىدىن ئۇلارغا جازا بەرگىلى ھېچ باھانە تاپالماي، ئۇلارنى قويۇپ بەردى. ²² چۈنكى بۇ مۆجىزە بىلەن ساقايتىلغان كىشى قىرىق ياشتىن ئاشقاندى.

ئىشەنگەنلەرنىڭ دۇئا قىلىشى

²³ ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندە ئۆزىنىڭكىلەرگە بېرىپ، باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ئۇلارغا ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى خەۋەر بەردى. ²⁴ بۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا بىر جانىدەك ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن خۇداغا دۇئا قىلىپ ئېيتىشتىكى: «ئەي خۇداۋەندە، ئاسمان ۋە يەر ۋە دېڭىز بىلەن ئۇلاردا بار بولغاننىڭ ھەممىسىنى سەن ئۆزۈڭ ياراتقان دۇرسەن. ²⁵ مۇقەددەس روھنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆز بەندەڭ ئاتىمىز داۋۇدنىڭ ئاغزى بىلەن: < نېمىشقا تائىپىلەر غوغۇغا قىلىپ، خەلقلەر ئىناۋەتسىز خىيال قىلدى؟

²⁶ دۇنيانىڭ پادىشاھلىرى قوپتى ۋە ئەمىرلىرى خۇداۋەندىنىڭ ۋە ئۇنىڭ مەسھىگە قارشى

يىغىلىشتى، دەپ ئېيتىشقا.

²⁷ ھەقىقەتەن بۇ شەھەردە ھىرودەس بىلەن پونتىيۇس پىلاتۇس ۋە تائىپىلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ قوۋمى سەن مەسھىلگەن مۇقەددەس بەندەڭ ئەيساغا قارشى يىغىلدى. ²⁸ دەرۋەقە سېنىڭ قولۇڭ ۋە مەسلىھەتلىڭنىڭ ئىلگىرىدىن تەيىنلىگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلغىلى يىغىلدى. ²⁹ ھازىر، ئەي خۇداۋەندە، ئۇلارنىڭ قورقۇتقىنىغا قاراپ ئۆز بەندىلىرىڭگە كامىل جۈرئەت بىلەن سېنىڭ سۆزۈڭنى ئېيتقىلى قۇدرەت بەرگىن. ³⁰ ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ۋە مۇقەددەس بەندەڭ ئەيسانىڭ ئىسمى بىلەن ئالامەتلەر ۋە مۆجىزىلەر قىلدۇرۇشقا قولۇڭنى ئۇزاتقىن. ³¹ ئۇلار دۇئا قىلغاندىن كېيىن جەم بولغان يېرى تەۋرەندى ۋە ھەممىسى مۇقەددەس روھتىن تولۇپ، خۇدانىڭ سۆزىنى جۈرئەت بىلەن يەتكۈزگىلى تۇردى.

ئەيسا مەسھىنىڭ جامائىتىنىڭ باشلىنىشى

³² ئىشەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى بىر كۆڭۈل ۋە بىر جانىدەك ئىدى ۋە ھېچبىرى ئۆز مېلىدىن بىر نەرسىنى مېنىڭكى دېمەيتتى، بەلكى ھەممە نەرسىدە شېرىك ئىدى. ³³ روسۇللار خۇداۋەندە ئەيسانىڭ تىرىلىپ قوپقىنىغا چوڭ قۇۋۋەت بىلەن گۇۋاھلىق بېرەتتى ۋە ھەممىسىنىڭ ئۈستىدە چوڭ شەپقەت بار ئىدى. ³⁴ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچكىم موھتاجلىق تارتىمىدى. چۈنكى ھەركىمنىڭ مۈلۈكى ياكى ئۆيلىرى بولسا ئۇلارنى سېتىپ، سېتىلغىنىنىڭ باھاسىنى ئېلىپ كېلىپ، ³⁵ روسۇللارنىڭ پۇتلىرىنىڭ ئالدىدا قويدى ۋە ھەركىمنىڭ ئۆز ھاجىتىگە قاراپ ئۈلەشتۈرۈپ بېرەتتى.

³⁶ ۋە روسۇللاردىن بارناياس، يەنى «نەسھەتچى» دەپ ئاتىلىپ، سېپرۇستىن بولغان لاۋىلىق يۈسۈپ، ³⁷ ھەم بىر ئېكىن يېرىنى سېتىپ، پۇلىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ پۇتلىرىنىڭ ئالدىدا قويدى.

ئانانىيەس بىلەن سەپىرە

5 ¹ ئەمما ئانانىياس دېگەن بىر كىشى ئۆز خوتۇنى سەپىرە بىلەن بىر مۈلۈكنى سېتىپ، ² خوتۇنىنىڭ بىلىشى بىلەن باھاسىنىڭ بىر ھەسسىسىنى ئېلىپ قېلىپ، يەنە بىر ھەسسىسىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ پۇتلىرىنىڭ ئالدىدا قويدى. ³ ئەمما پېترۇس ئېيتتى: «ئەي ئانانىياس، نېمىشقا سەن مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، مۈلۈكنىڭ باھاسىدىن بىر ھەسسىسىنى ئېلىپ قالغۇدەك شەيتاننى ئۆز كۆڭلۈڭنى تولدۇرغىلى قويغانسەن؟ ⁴ سەن مۈلۈكنى سېتىلمىغاندا ئۆزۈڭنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندا دارامىتى ئۆز ئىختىيارىڭدا ئەمەسمىدى؟ نېمىشقا سەن بۇ ئىشنى كۆڭلۈڭگە كەلتۈردۈڭ؟ ئادەمگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ». ⁵ ئانانىياس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، يىقىلىپ جان بەردى ۋە ئاڭلىغانلارنىڭ

ھەممىسىگە چوڭ قورقۇنۇچ چۈشتى. ⁶ يىگىتلەر قوپۇپ، ئۇنى كېيەنلەپ ئېلىپ چىقىپ كۆمدى. ⁷ ئۈچ سائەتچە ئۆتكەندىن كېيىن ئۇنىڭ خوتۇنى بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىچكىرى كىردى. ⁸ پېترۇس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ماڭا دەپ بەرگىن، مۈلۈكىنى شۇنچىگە ساتتىڭلارمۇ؟» ئۇ: «دەرۋەقە شۇنچىگە» دېدى. ⁹ پېترۇس ئۇنىڭغا: «نېمىشقا خۇداۋەندىنىڭ روھىنى سىنىڭغا ئىتتىپاق قىلىدىڭلار؟ مانا ئېرىڭنى كۆمگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى ئىشكىتىدۇر. سېنى ھەم ئېلىپ چىقىرىدۇ» دېدى. ¹⁰ ئۇ دەرھال پېترۇسنىڭ ئاياغلىرىغا يىقىلىپ جان بەردى ۋە يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ ئۇنى ئېلىپ چىقىپ، ئېرىنىڭ يېنىدا كۆمدى. ¹¹ ھەممە جامائەتكە ۋە بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسىگە چوڭ بىر قورقۇنۇچ چۈشتى.

روسۇللار كۆرسەتكەن مۆجىزىلەر

¹² روسۇللارنىڭ قوللىرى بىلەن تولا ئالامەت ۋە مۆجىزىلەر قوۋمنىڭ ئارىسىدا قىلىناتتى ۋە ھەممىسى بىر جان دەك سۇلايماننىڭ ئايۋانىدا جەم بولاتتى. ¹³ باشقىلاردىن ھېچبىرى ئۇلارغا قوشۇلغىلى جۈرئەت قىلمىدى، ئەمما خەلق ئۇلارنى تولا ھۆرمەت قىلاتتى ¹⁴ ۋە تېخى تولا كىشىلەر خۇداۋەندىگە ئىشىنىپ، ھەم ئەرلەر، ھەم خوتۇنلار توپ-توپ بولۇپ كېلىپ قوشۇلاتتى. ¹⁵ كىشىلەر ھەتتا پېترۇس ئۆتۈپ ماڭغىنىدا، مۇمكىن بولسا ئۇنىڭ سايىسى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كۈچلارغا ئېلىپ چىقىپ، ئورۇن بىلەن كۆرىپلەرنىڭ ئۈستىدە قوياتتى. ¹⁶ يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىن كېلىپ، كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلاردىن ئازاب تارتقانلارنى ئېلىپ كېلەتتى ۋە ھەممىسى شىپا تاپاتتى.

پېترۇس ۋە يۇھاننا زىنداندىن چىقىرىلىدۇ

¹⁷ ئەمما ئۇلۇغ كاھىن ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار، يەنى سادۇقىي پىرقىسىدىكىلەر قوپۇپ، غەيرەت بىلەن تولۇپ، ¹⁸ روسۇللارغا قول سېلىپ ئۇلارنى تۇتۇپ، ئاممىۋى زىندانغا سولاپ قويدى. ¹⁹ ئەمما خۇداۋەندىنىڭ پەرىشتىسى كېچىدە زىنداننىڭ دەرۋازىسىنى ئېچىپ، ئۇلارنى چىقىرىپ ئېيتتى: ²⁰ «بېرىپ، بەيت-مۇقەددەستە قوپۇپ، ھاياتنىڭ ھەممە سۆزىنى خەلققە ئېيتىڭلار».

²¹ ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا بەيت-مۇقەددەستە كىرىپ، تەلىم بەرگىلى تۇردى. ئەمما ئۇلۇغ كاھىن ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار كېلىپ، ئالىي كېڭەشنى ۋە بەنى-ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ، زىنداندىن روسۇللارنى ئېلىپ كەلگىلى كىشى ئەۋەتتى. ²² سپاھلار بېرىپ، ئۇلارنى زىنداندا تاپماي يېنىپ كېلىپ، خەۋەر بېرىپ، ²³ ئېيتتى: «بىز بېرىپ باقساق، زىندان دىققەت بىلەن تاقاقلىق ۋە پاسىبانلار دەرۋازىلارنىڭ سىرتىدا تۇرىدۇ، لېكىن ئېچىپ كىرگەندە ئىچكىرىدە ھېچ كىشىنى تاپمىدۇق».

²⁴ بەيت-مۇقەددەسنىڭ پاسىبان سەردارى ۋە باش كاھىنلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا بۇنىڭ توغرىسىدا: «بۇ ئىشلار بارغانچە قانداق بولىدۇ؟» دەپ ناھايىتى ھەيران بولدى. ²⁵ ئەمما بىر كىشى كېلىپ، ئۇلارغا: «مانا سىلەر زىندانغا سالغان كىشىلەر بەيت-مۇقەددەستە تۇرۇپ خەلققە تەلىم بېرىدۇ» دەپ خەۋەر بەردى.

روسۇللار سوراق قىلىنىدۇ

²⁶ ئۇ ۋاقىت سەردار ئۆزى سىپاھلار بىلەن بېرىپ، ئۇلارنى ئېلىپ كەلدى. لېكىن خەلق تىنچ قورقۇپ، بىزنى چالما-كېسەك قىلمىسۇن دەپ، زورلۇق قىلمىدى. ²⁷ ئۇلار ئۇلارنى ئېلىپ كەلگەندە كېڭەشنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى. ئۇلۇغ كاھىن ئۇلاردىن سوراپ ²⁸ ئېيتتى: «بۇ ئىسىم بىلەن تەلىم بەرمەڭلار دەپ، قاتتىق ئەمر قىلمىدۇقۇمۇ؟ ۋە مانا يېرۇسالېمنى ئۆز تەلىمىڭلار بىلەن تولدۇرۇپ، بۇ ئادەمنىڭ قېنىنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە كەلتۈرگىلى خالايسىلەر».

²⁹ لېكىن پېتىروس بىلەن روسۇللار جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «خۇداغا ئادەملەردىن ئوشۇقراق بويۇن سۇنماق كېرەكتۇر. ³⁰ سىلەر ياغاچقا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەڭرىسى تىرىلدۈرۈپ قوپۇردى. ³¹ ئۇ ئىسرائىلغا توۋا ۋە گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىنى بەرسۇن دەپ، خۇدا ئۇنى ئۆز ئوڭ قولى بىلەن ئۇلۇغلاندۇرۇپ، ئەمىر ۋە قۇتقۇزغۇچى قىلىپ، ³² بۇنىڭ ھەممىسىگە بىز گۇۋاھتۇرمىز ۋە خۇدا ئۆزىگە بويۇن سۇنغۇچىلارغا بەرگەن مۇقەددەس روھ ھەم گۇۋاھتۇر». ³³ مەھكىمىدىكىلەر بۇنى ئاڭلىغاندا تولا ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرگىلى خالىدى.

³⁴ لېكىن پەرىسىي بولۇپ غامالىيىل دېگەن ھەممە قوۋمنىڭ ئالدىدا ھۆرمەتلىك بىر تەۋرات ئۇستازى كېڭەشتە قوپۇپ: «بۇ ئادەملەر بىر دەم تاشقىرى چىقسۇن» دەپ بۇيرۇدى. ³⁵ ئاندىن ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي ئىسرائىلىي كىشىلەر، بۇ ئادەملەرگە نېمە قىلساڭلار، ئېھتىيات بىلەن قىلىڭلار. ³⁶ بۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى تەۋداس دېگەن كىشى قوپۇپ، ئۆزىنى چوڭ تۇتتى ۋە تۆت يۈزچە ئادەم ئۇنىڭغا قوشۇلدى. لېكىن ئۆزى ئۆلتۈرۈلگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى تارقىلىپ يوقالدى. ³⁷ ئۇنىڭدىن كېيىن جان خەتلەنمەكنىڭ كۈنلىرىدە گالىلىيەلىك يەھۇدا قوپۇپ، بىرمۇنچە خەلقنى ئۆزىگە ئازدۇرۇپ ئەگەشتۈردى. ئۇ ھالاك بولدى ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى تارىلىپ كەتتى. ³⁸ ئەمدى سىلەرگە ئېيتىمەن: بۇ ئادەملەرگە تەگمەي، ئۆز ئىختىيارىغا قويۇڭلار. ئەگەر بۇ كېڭەش ياكى بۇ ئىش ئادەملەردىن بولسا، يوق بولۇپ كېتىدۇ. ³⁹ لېكىن ئەگەر خۇدادىن بولسا، يوقىنالماسىلەر. ئېھتىيات قىلىڭلاركى، خۇداغا قارشى جەڭ قىلغۇچى بولمىغايىسىلەر» دېدى. ⁴⁰ ئۇلار ئۇنىڭ سۆزىگە ماقۇل بولۇپ، روسۇللارنى قىچقىرىپ، ئۇلارنى قامچىلىتىپ: «ئەيسانىڭ ئىسمى بىلەن سۆز قىلماڭلار» دەپ بۇيرۇپ ئۇلارنى قويۇپ بەردى.

⁴¹ ئۇلار بۇ ئىسىم ئۈچۈن ھاقارەت تارتقىلى لايىق سانالغىنى ئۈچۈن خۇش بولۇشۇپ كېڭەشتىن

چىقىپ كەتتى. ⁴² ئۇلار بولسا ھەر كۈنى بەيت-مۇقەددەستە ۋە ئۆيلەردە تەلىم بېرىپ، ئەيسا مەسھ توغرىسىدا ۋەز ئېيتىشتىن توختىمايتتى.

خىزمەتكە ئىلغان يەتتە كىشى

6 ¹ شۇ كۈنلەردە شاگىرتلارنىڭ سانى تولا بولغاندا يۇنانىي يەھۇدىيلار ئۆز تۇل خوتۇنلىرى ھەر كۈنى بېرىلگەن سەدىقىدىن قۇرۇق قالغىنى ئۈچۈن ئىبرانىيلارغا غۇدۇرشاتتى. ² ئۇنىڭ ئۈچۈن ئون ئىككىلەر جەمئىي شاگىرتلارنى قىچقىرىپ، ئېيتتى: «بىزگە خۇدانىڭ سۆزىنىڭ خىزمىتىنى تاشلاپ، داستىخانغا خىزمەت قىلىشنى توغرا ئەمەس. ³ ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي بۇرادەرلەر، ئاراڭلاردىن روھ ۋە ھېكمەت بىلەن تولۇپ، ياخشىلىقى ئۈچۈن مەشھۇر بولغان يەتتە كىشى ئىلغاڭلار ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا تەيىنلەپ تۇرغۇزىمىز. ⁴ لېكىن بىز ئۆزىمىز ھەمىشە دۇئا ۋە سۆزنىڭ خىزمىتىدە تۇرايلى» دېيىشتى. ⁵ بۇ سۆز ھەممە جامائەتكە خۇش كەلدى ۋە ئۇلار ئىستىفانۇسنى ئىلغىدى. ئۇ ئۆزى ئېتىقاد ۋە مۇقەددەس روھ بىلەن تولغان بىر كىشى ئىدى ۋە ھەم فىلىپپۇسنى ۋە پروكورۇسنى ۋە نىكانورنى ۋە تىموننى ۋە پارمېناسنى ۋە يەھۇدى دىنىغا كىرگەن ئانتاكيالىق نىكولاوسنى ئىلغاپ، ⁶ ئۇلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى. بۇلار دۇئا قىلىپ، قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويدى. ⁷ خۇدانىڭ سۆزى ئۆسۈپ، شاگىرتلارنىڭ سانى يېرۇسالېمدا تولا ئاشتى. كاھىنلاردىن ھەم چوڭ بىر توپ ئىمانغا ئىتائەت قىلدى.

ئىستىفانۇسنىڭ تۇتقۇن قىلىنىشى

⁸ ئىستىفانۇس بولسا ئېتىقاد ۋە قۇۋۋەت بىلەن تولۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا چوڭ مۆجىزىلەر ۋە ئالامەتلەر قىلاتتى. ⁹ لېكىن لىبېرتىن دېگەنلەرنىڭ سىناگوگىدىن بولغانلاردىن بىرنەچچىسى بىلەن كىرىپنەلىكلەرنىڭ ۋە ئىسكەندەرىيەلىكلەرنىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن ۋە كىلىكىيە بىلەن ئاسىيادىن بولغانلاردىن بىرنەچچىسى ئىستىفانۇس بىلەن مۇزاكىرىلەشكىلى قوپتى. ¹⁰ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن سۆز قىلغان ھېكمەتكە ۋە روھقا ئاجىز كەلدى. ¹¹ ئۇ ۋاقىت: «ئىستىفانۇسنىڭ مۇساغا ۋە خۇداغا كۆيۈر سۆز ئېيتقىنىنى ئاڭلىدۇق» دەپ گۇۋاھلىق بەرگىلى كىشىلەر ئىجارىگە ئېلىپ، ¹² خەلقنى، ئاقساقاللارنى ۋە كاتىپلارنى قوزغىتىپ، ئىستىفانۇسقا كېلىپ، ئۇنى تۇتۇپ، ئالىي كېڭەشكە ئېلىپ بېرىپ، ¹³ يالغان گۇۋاھلار ئوتتۇرىغا چىقاردى. ئۇلار: «بۇ كىشى مۇقەددەس يېرىمىزنىڭ ۋە تەۋرات قانۇنىنىڭ خىلاپىدا سۆز قىلماقتىن توختىمايدۇ. ¹⁴ بىز ئۇنىڭدىن: < شۇ نازارەتلىك ئەيسا بۇ ماكاننى يىقىتىپ، مۇسانىڭ بىزگە بەرگەن رەسىملىرىنى يۆتكىۋېتىپ بۆلەكچە قىلىدۇ > دېگىنىنى ئاڭلىدۇق» دەپ ئېيتىشتى.

¹⁵ كېڭەشتە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستىفانۇسقا تىكىلىپ قاراپ، ئۇنىڭ يۈزىنى بەرىشتىنىڭ يۈزىدەك كۆردى.

ئىستىفانۇس يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭىشىدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ

7 ¹ ئۇلۇغ كاھىن: «بۇ ئىشلار شۇنداق بولامدۇ؟» دەپ سورىدى. ² ئىستىفانۇس ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلەر ۋە ئاتلار، قۇلاق سېلىڭلار! شان-شەرەپنىڭ تەڭرىسى ئاتىمىز ئىبراھىم ھارانا تېخى كۆچمەي، ئاررام مېسوپوتامىيەدە تۇرغان ۋاقىتدا ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئېيتتى: ³ < ئۆز ۋەتىنىڭدىن ۋە جەمەتىڭدىن چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان يۇرتقا بارغىن > دېدى. ⁴ ئۇ ۋاقىت ئۇ كالدانىيلارنىڭ يۇرتىدىن چىقىپ، ھارانا ئولتۇردى. ئاتىسى ۋاپات بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئۇنى ئۇ يەردىن سىلەر ئەمدى ئولتۇرغان يۇرتقا كۆچۈردى. ⁵ ئەمما ئۇ بۇ يەردە بىر ئاياغ باسقۇدەك يەرنى ھەم ئۇنىڭغا مىراس بەرمىدى، لېكىن بۇ يۇرتنى ئۆزىنىڭ ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇرۇق-ئەۋلادىغا ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بەرگىلى ۋەدە قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىبراھىمنىڭ بالىسى تېخى يوق ئىدى. ⁶ خۇدا مۇنداق ئېيتتىكى: < ئۇنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادى يات يۇرتتا مۇساپىر بولىدۇ ۋە ئۇلار تۆت يۈز يىل قۇل بولۇپ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىنىدۇ. ⁷ ئەمما مەن ئۇلارنى قۇل قىلىدىغان تائىپىگە ھۆكۈم قىلمەن. ئاندىن كېيىن ئۇلار چىقىپ ماڭا بۇ يەردە ئىبادەت قىلىدۇ > دەپ خۇدا ئېيتتى. ⁸ خۇدا ئۇنىڭغا خەتنىنىڭ ئەھدىسىنى بەردى. ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۈرەلپ، سەككىزىنچى كۈنىدە خەتنە قىلىندى. ئىسھاقتىن ياقۇب ۋە ياقۇبتىن ئون ئىككى ئاتا-بوۋا تۈرەلدى.

⁹ ئاتا-بوۋىلار بولسا يۈسۈپكە ھەسەت قىلىپ، ئۇنى مىسىرغا ساتتى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بولۇپ، ¹⁰ ئۇنى ھەممە تەڭلىكتىن قۇتقۇزۇپ، ئۇنىڭغا مىسىر پادىشاھى فرەۋننىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپتۇرۇپ ھېكمەت بەردى. فرەۋن ئۇنى مىسىر ئۈستىگە ۋە ھەممە ئۆز ئۆيى ئۈستىگە خوجا قىلدى. ¹¹ ئەمما پۈتۈن مىسىر بىلەن قانائان يۇرتلىرىدا ئاچارچىلىق ۋە چوڭ تەڭلىك ۋەقە بولدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز يېڭىلى بىر نەرسە تاپالمىدى. ¹² ياقۇب مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئاۋۋالقى مەرتىۋە ئۇ يەرگە ئەۋەتتى. ¹³ ئىككىنچى مەرتىۋە يۈسۈپ بۇرادەرلىرىگە تونۇلدى ۋە يۈسۈپنىڭ جەمەتى فرەۋنگە مەلۇم بولدى. ¹⁴ شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ كىشى ئەۋەتىپ، ئاتىسى ياقۇبنى ۋە يەتتىنچى بەش جان سانلىق ھەممە جەمەتنى ئۆزىگە قىچقاردى. ¹⁵ ياقۇب مىسىرغا چۈشتى ۋە ئۆزى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇ يەردە ۋاپات بولدى. ¹⁶ ئۇلار شەكەمگە يۆتكىلىپ، ئىبراھىم شەكەمدە خامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن پۇلغا سېتىۋالغان قەبرىدە دەپنە قىلىندى.

¹⁷ لېكىن خۇدانىڭ ئىبراھىمغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى يېقىنلىشىپ تۇرغىنىدا، قوۋم مىسىردا ئۆسۈپ تولا بولغانىدى. ¹⁸ ئۇ ۋاقىت يۈسۈپنى تونۇمايدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا قوپتى. ¹⁹ شۇ پادىشاھ خەلقىمىزگە ھىيلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئازار يەتكۈزۈپ،

ئۇلارنى ئۆز بالىلىرىنى، تىرىك قالمىسۇن دەپ، تاشقىرى تاشلىغىلى زورلىدى.

²⁰ شۇ ۋاقىتتا مۇسا تۇغۇلدى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەقبۇل بولۇپ، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. ²¹ ئەمما ئۇ ئۆزى ئۆيىدىن چىقىرىلىپ تاشلانغاندا فىرەۋننىڭ قىزى ئۇنى ئېلىپ كەلتۈرۈپ، ئۆزىگە بالا قىلىپ باقتى ²² ۋە مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارچە ھېكىمىتىدە تەربىيە قىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە كۈچلۈك بولدى.

²³ ئۇ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ئۆز بۇرادەرلىرىم بەنى-ئىسرائىلنى زىيارەت قىلاي دەپ، كۆڭلىگە چۈشتى. ²⁴ ئۇ بىر كىشىنىڭ زۇلۇم تارتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇرۇلغان كىشىگە ياردەم قىلىپ، ئىنتىقامىنى ئېلىپ مىسىرلىقنى ئۆلتۈردى. ²⁵ ۋە خىيال قىلدىكى: < بۇرادەرلىرىم مېنى، خۇدا ئۇنىڭ قولى بىلەن بىزنى قۇتقۇزىدۇ دەپ بىلىدۇ. > ئەمما ئۇلار بۇنى ئۇقمىدى. ²⁶ ئۇ كۈننىڭ ئەتىسى ئۇلار تالىشىپ تۇرغاندا مۇسا چىقىپ كېلىپ، ئۇلارنى ياراشتۇرغىلى خالاپ: < ئەي كىشىلەر، سىلەر بۇرادەر بولۇپ تۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا زۇلۇم قىلىسىلەر؟ > دەپ ئېيتتى. ²⁷ ئەمما ئۆز ھەقىقىيەتسىزلىكىگە زۇلۇم قىلغان كىشى ئۇنى سىلكۈپ ئېيتتىكى: < كىم سېنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئەمىر ۋە ھاكىم قىلىپتۇ؟ > ²⁸ تۈنۈگۈن مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگىنىدەك مېنى ئۆلتۈرگىلى خالايسىنمۇ؟ > ²⁹ مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قېچىپ مىدىيان يۇرتىدا غېرىب بولۇپ تۇردى. ئاندا ئۇنىڭغا ئىككى ئوغۇل تۇغۇلدى.

³⁰ قىرىق يىل ئۆتكەندە خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى سىناي تېغىنىڭ باباۋاندا بىر كۆيۈپ تۇرغان تىكەنلىك چاتقانىنىڭ ئوت يالقۇنىدا ئۇنىڭغا كۆرۈندى. ³¹ مۇسا بۇنى كۆرگەندە كۆرگىنىدىن ئەجەبلىنىپ، ئۇنىڭغا قارىغىلى يېقىن بارغاندا خۇداۋەندىنىڭ ئاۋازى كېلىپ: ³² < مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەڭرىسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ ۋە ئىسھاقنىڭ ۋە ياقۇبنىڭ تەڭرىسىدۇرمەن > دەپ ئېيتتى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ قارىغىلى جۇرئەت قىلمىدى. ³³ ئەمما خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ئېيتتى: < پۇتلىرىڭدىكى چورۇقلىرىڭنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان جاي مۇقەددەس يەردۇر، ³⁴ دەرۋەقە مىسىردىكى قوۋمىمنىڭ زۇلۇم تارتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ئاھ تارتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى قۇتقۇزغىلى نازىل بولدۇم. ئەمدى كەلگىن، سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي > دېدى.

³⁵ ئۇلار ئۇنى ئىنكار قىلىپ، < كىم سېنى ئەمىر ۋە ھاكىم قىلدى؟ > دېگەن شۇ مۇسا ئۆزىنى خۇدا تىكەنلىك چاتقانىلىقتا ئۇنىڭغا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئەمىر ۋە قۇتقۇزغۇچى قىلىپ ئەۋەتتى. ³⁶ ئۇ ئۆزى ئۇلارنى مىسىردىن چىقىرىپ، مىسىر يۇرتىدا ۋە قىزىل دېڭىزدا ۋە چۆلدە قىرىق يىل داۋامىدا ئالامەت بىلەن مۆجىزىلەر قىلاتتى. ³⁷ بەنى-ئىسرائىلغا: < خۇدا بۇرادەرلىرىڭلاردىن مەندەك بىر پەيغەمبەرنى قۇيۇرىدۇ > دەپ ئېيتقان مۇسا شۇدۇر، ³⁸ يەنى جامائەت چۆلدە بولغان ۋاقىتتا سىناي تېغىدا ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان، سىلەرگە يەتكۈزىدىغان تىرىك كالام قوبۇل قىلغان كىشى شۇ ئۆزىدۇر. ³⁹ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا بويۇن سۇنغىلى خالىماي، بەلكى ئۇنى رەت قىلىپ، كۆڭۈللىرى بىلەن مىسىرغا مايىل بولۇپ، ⁴⁰ ھارۇنغا ئېيتىشتىكى: < ئالدىمىزدا

مېڭىپ باشلايدىغان تەڭرىلەر بىزگە ياساپ بەرگەن، چۈنكى بىزنى مىسىر يۇرتىدىن چىقارغان بۇ مۇساغا نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز. ⁴¹ ئۇلار شۇ كۈنلەردە بىر موزاي سۈرىتىنى ياساپ، بۇتقا قۇربانلىق كەلتۈرۈپ، ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى بىلەن خۇش بولۇشتى. ⁴² ئەمما خۇدا ئۇلاردىن يۈز ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسماننىڭ قوشۇنىغا ئىبادەت قىلغىلى تاپشۇردى. بۇ ھەقتە پەيغەمبەرلەرنىڭ كىتابىدا: < ئەي بەيت-ئىسرائىل، باياۋاندا قىرىق يىل ماڭا قۇربانلىق ۋە ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدىڭلارمۇ؟

⁴³ مانا مولوخنىڭ چېدىرىنى ۋە رىغان بۇتنىڭ يۇلتۇزىنى، يەنى ئۇلارغا سەجدە قىلماق ئۈچۈن ياسىغان سۈرەتلەرنى كۆتۈرۈپ يۈردۈڭلار. ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنى بايلىقنىڭ ئۇ بىر تەرىپىگە ئېلىپ بارمەن > دەپ پۈتۈلگەندۇر.

⁴⁴ باياۋاندا شاھادەت چېدىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بار ئىدى. مۇساغا سۆزلىگۈچى ئۆزى: < چېدىرىنى ئۆزۈڭ كۆرگەن نەمۇنىگە مۇۋاپىق قىلغىن > دەپ بۇيرۇغانىدى. ⁴⁵ ئاندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇ چېدىرىنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئەيسادىن باشلىنىپ ئۇنى خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقارغان تائىپىلەردىن ئۆز ئىگىلىكىگە ئالغان يۇرتقا كۆچۈرۈپ كەلدى. ئۇ داۋۇدنىڭ ۋاقتىغىچە شۇنداق تۇردى. ⁴⁶ داۋۇد ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىدا مەقبۇل بولۇپ، ياقۇبنىڭ تەڭرىسىگە بىر ماكان تاپقىلى ئىلتىماس قىلدى. ⁴⁷ لېكىن سۇلايمان ئۇنىڭغا بىر بەيت بىنا قىلدى. ⁴⁸ ئەمما ھەقتائالا ئادەمنىڭ قولى بىلەن ياسالغان بەيتلەردە ماكان تۇتمايدۇ. پەيغەمبەر شۇنداق ئېيتىدۇكى:

⁴⁹ < «ئاسمان مېنىڭ تەختىم ۋە يەر مېنىڭ قەدەمگامدۇر. ماڭا قانداق ئۆي سالىسىلەر؟ ياكى ئارامگاھىم قايسىدۇر؟

⁵⁰ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم قىلىدىمۇ؟» دەپ خۇداۋەندە ئېيتىدۇ.

⁵¹ ئەي بوينى قاتتىق كۆڭلى ۋە قۇلاقلىرى خەتتىسىز بولغانلار، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ئوخشاش ھەمىشە مۇقەددەس روھقا غارشلىق قىلىسىلەر. ⁵² ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەيغەمبەرلەرنىڭ قايسىسىنى قوغلىدى؟ ئۇلار ئۇ ئادىل بولغۇچىنىڭ كېلىدىغىنىدىن خەۋەر بەرگۈچىلەرنى ئۆلتۈردى. سىلەر ئەمدى ئۇ ئادىلنى تۇتۇپ بەرگۈچى ۋە ئۆلتۈرگۈچى بولدۇڭلار. ⁵³ سىلەر قانۇننى پەرىشتىلەرنىڭ تۈزىمى بىلەن تاپشۇرۇۋالغانسىلەر، ئەمما تۇتمىدىڭلار.»

ئىستىفانۇسنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىشى

⁵⁴ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا تولا ئاچچىقلىنىپ ئۇنىڭغا چىشىلىرىنى غۇچۇراتتى. ⁵⁵ لېكىن ئۇ ئۆزى مۇقەددەس روھ بىلەن تولۇپ ئاسمانغا كۆز تىكىپ قاراپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئەيسا خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆرۈپ، ⁵⁶ ئېيتتى: «مانا ئاسمانلارنى ئېچىلىپ، ئىبن ئال-ئىنساننىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆرىمەن.» ⁵⁷ لېكىن ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن

قىچقىرىپ، قۇلاقلىرىنى ئېتىۋېلىپ، ھەممىسى بىرلىكتە ئۇنىڭغا يوپۇرۇلۇپ كېلىپ، ⁵⁸ ئۇنى شەھەردىن چىقىرىپ چالما-كېسەك قىلدى. گۇۋاھلار ئۆز لىباسلىرىنى سائۇل دېگەن بىر يىگىتنىڭ ئاياغلىرىنىڭ يېنىدا قويدى. ⁵⁹ ئۇلار ئىستىفانۇسنى چالما-كېسەك قىلغىنىدا ئۇ ئۆزى دۇئا قىلىپ: «ئەي خۇداۋەندە ئەيسا، روھۇمنى قوبۇل قىلغىن» دەپ ئېيتتى. ⁶⁰ ئاندىن تىز پۈكۈپ ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، ئۇلارغا بۇ گۇناھنى سانىمىغىن». بۇنى ئېيتىپ، ئۆلۈمدە ئۇشلاپ كەتتى. سائۇلمۇ ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلگىنىگە رازى ئىدى.

سائۇلنىڭ ئەيسا مەسھنىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلىشى

8 ¹ ئۇ كۈندە يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قوغلانماقلىق ۋەقە بولدى. روسۇللاردىن باشقا ھەممىسى يەھۇدىيەنىڭ ۋە سامارىيەنىڭ يۇرتلىرىغا تارىلىپ كەتتى. ² تەقۋادار كىشىلەر ئىستىفانۇسنى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە چوڭ ماتەم قىلدى. ³ لېكىن سائۇل جامائەتنى ۋەيران قىلىپ، ئۆيلىرىگە كىرىپ، ئەر كىشىلەرنى ۋە خوتۇنلارنى سۈرۈپ زىندانغا سالدۇراتتى.

فىلىپپۇس سامارىيەدە ئىنجىلنىڭ سۆزىنى جاكارلايدۇ

⁴ لېكىن تارىلىپ كەتكەنلەر ئايلىنىپ يۈرۈپ، ئىنجىلنىڭ سۆزىنى جاكارلاتتى. ⁵ فىلىپپۇس بولسا سامارىيە شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا مەسھنى ۋەز ئېيتتى. ⁶ خەلق ئاڭلاپ، فىلىپپۇسنىڭ قىلغان ئالامەتلىرىنى كۆرگەندە بىر كۆڭۈل بىلەن ئۇنىڭ ئېيتقىنىغا قۇلاق سالىدى. ⁷ چۈنكى ناپاك روھلاردىن تۇتۇلغان تولا كىشىلەردىن ئۇ روھلار ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ چىقىپ كەتتى ۋە تولا پالەچ بىلەن توكۇرلار ساقايتىلدى. ⁸ شۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەردە چوڭ خۇشلۇق بولدى.

⁹ لېكىن ئىلگىرىدىن ئۇ شەھەردە جادۇگەرلىك قىلىپ، سامارىيە خەلقىنى ھەيرەتكە سېلىپ، ئۆزىنى بىر ئۇلۇغ زات دېگەن سىمون ئىسىملىق بىر كىشى بار ئىدى. ¹⁰ كىچىكلىرىدىن چوڭلىرىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ: «خۇدانىڭ چوڭ قۇدرىتى دېگەن شۇدۇر» دېيىشەتتى. ¹¹ ئۇ ئۆزى ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى جادۇگەرلىك قىلىپ، خەلقنى ھەيرەتكە سالغىنى ئۈچۈن ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالاتتى. ¹² لېكىن فىلىپپۇس خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسھنىڭ ئىسمى توغرىسىدا ئىنجىلنى يەتكۈزگەندە ئۇلار ئىشىنىپ، ئەر كىشىلەر ۋە خوتۇنلار باراۋەر چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ¹³ سىمون ئۆزى ھەم ئىشىنىپ چۆمۈلدۈرۈلگەندىن كېيىن ھەمىشە فىلىپپۇس بىلەن بىللە تۇردى. ئۇ بولغان چوڭ ئالامەت بىلەن قۇۋۋەتلەرنى كۆرۈپ ھەيران قالدى.

¹⁴ يېرۇسالېمدىكى روسۇللار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغىنىنى

ئاشلىغاندا پېتروس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى. ¹⁵ بۇلار ئۇ يەرگە بېرىپ چۈشكەندە، ئىشەنگەنلەرگە مۇقەددەس روھ بېرىلسۇن دەپ، ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى. ¹⁶ چۈنكى ئۇلار خۇداۋەندە ئەيسانىڭ ئىسمىغا چۆمۈلدۈرۈلگىنى بىلەن مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنىڭ ئۈستىگە تېخى چۈشمىگەندى. ¹⁷ ئۇ ۋاقىت روسۇللار قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويدى ۋە ئۇلارغا مۇقەددەس روھ بېرىلدى.

¹⁸ لېكىن سىمون روسۇللارنىڭ قوللىرىنى قويمىقى بىلەن روھنىڭ بېرىلگىنىنى كۆرگەندە روسۇللارغا پۇل بېرىپ، ¹⁹ ئېيتتى: «ماڭا ھەم بۇ قۇدرەتنى بېرىڭلاركى، ھەركىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى قويسام، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ بېرىلسۇن». ²⁰ ئەمما پېتروس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «كۈمۈشۈڭ ئۆزۈڭ بىلەن يوقالسۇن، چۈنكى سەن خۇدانىڭ ھەدىيەسىنى پۇلغا ئالاي دەپ، خىيال قىلدىڭ. ²¹ سېنىڭ بۇ ئىشتا ھەسسەڭ ۋە نېسىپىڭ يوقتۇر، چۈنكى كۆڭلۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا تۈز ئەمەس. ²² ئۇنىڭ ئۈچۈن بۇ يامانلىقتىن يېنىپ، توۋا قىلىپ خۇداۋەندىگە دۇئا قىلغىن. شايبەتكى كۆڭلۈڭنىڭ بۇ خىيال ساڭا مەغپىرەت قىلغىن. ²³ چۈنكى سېنىڭ ئاچچىقلىقىڭ ئۆتسە ۋە يامانلىقىڭ بەندىدە باغاقلىق ئىكەنلىكىڭنى كۆرمىن». ²⁴ ئەمما سىمون جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «سىلەر مەن ئۈچۈن خۇداۋەندىگە يالۋۇرۇڭلاركى، ئېيتقىنىڭلارنىڭ ھېچبىرى ماڭا كەلمسۇن». ²⁵ ئۇلار گۇۋاھلىق بېرىپ، خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى ئېيتقاندىن كېيىن، سامارىيەلىكلەرنىڭ تولا كەنتلىرىدە ئىنجىلنى جاكارلاپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەتتى.

فىلىپپۇس ۋە ھەبەشلىك ۋەزىر

²⁶ لېكىن خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپپۇسقا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «قوپۇپ، يېرۇسالېمدىن گازاغا چۈشىدىغان چۆلدىكى يولغا چىقىپ، جەنۇب تەرىپىگە بارغىن» دېدى. ²⁷ ئۇ قوپۇپ باردى. ۋە مانا ھەبەشلىكلەرنىڭ كانداكە دېگەن مەلىكىسىنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغ بولۇپ، ئۇنىڭ ھەممە خەزىنىسىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان بىر ھەبەشلىك ۋەزىر يېرۇسالېمغا سەجدە قىلغىلى كېلىپ، ²⁸ ئاندىن يېنىپ، ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كىتابىنى ئوقۇۋاتاتتى. ²⁹ روھ فىلىپپۇسقا: «چىقىپ، ئۇ ھارۋىغا يېقىن بارغىن» دەپ ئېيتتى. ³⁰ فىلىپپۇس يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭ يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كىتابىنى ئوقۇغىنىنى ئاڭلاپ: «ئوقۇغىنىڭنى ئوقۇماسەن؟» دەپ سورىدى. ³¹ ئەمما ئۇ ئۆزى: «بىر كىم ماڭا رەھبەرلىك قىلمىسا، قانداق ئوقۇلايمەن؟» دەپ ئېيتىپ، فىلىپپۇسنى ھارۋىغا چىقىپ، يېنىدا ئولتۇرغىلى تەكلىپ قىلدى. ³² ئۇ مۇقەددەس يازمىلاردىن ئوقۇغان قىسىم بۇ ئىدىكى: «ئۇ بىر قويدەك بوغۇزلانغىلى ئېلىپ بېرىلدى ۋە بىر قوزا قىرغۇچىسىنىڭ ئالدىدا شۈك تۇرغاندەك ئاغزىنى ئاچمىدى. ³³ خار قىلىنغىنى بىلەن ئۇنىڭ ھۆكۈمى كۆتۈرۈلدى ۋە ئۇنىڭ نەسلىنى كىم ساناپ بايان قىلالايدۇ؟ چۈنكى ئۇنىڭ جېنى يەردىن كۆتۈرۈلدى».

³⁴ ۋەزىر فىلىپپۇسقا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ساڭا يالۋۇرۇپ سورايمەنكى، پەيغەمبەر بۇنى كىم توغرىسىدا ئېيتىدۇ؟ ئۆز توغرىسىدىمۇ ياكى باشقىسى توغرىسىدىمۇ؟» ³⁵ فىلىپپۇس ئاغزىنى ئېچىپ، مۇقەددەس يازمىنىڭ شۇ سۆزىدىن باشلاپ ئۇنىڭغا ئەيسا توغرىسىدىن ئىنجىلنى يەتكۈزدى. ³⁶ ئۇلار يولدا كېتىپ بارغىنىدا، سۇ بار بىر يەرگە كەلدى ۋە ۋەزىر ئېيتتى: «مانا سۇ! مېنى چۆمۈلدۈرۈش قوبۇل قىلىشتىن نېمە توسالايدۇ؟» ³⁷ فىلىپپۇس ئېيتتى: «ئەگەر بارچە كۆڭلۈڭدىن ئىشەنسەڭ، ساڭا جايىزدۇر». ئۇ جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئەيسا مەسھنىڭ ئىبن ئاللا ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن» دەپ ³⁸ ھارۋىنى توختاتقىلى بۇيرۇدى. ئىككىسى، يەنى فىلىپپۇس بىلەن ۋەزىر، چۈشۈپ سۇغا كىردى ۋە ئۇ ئۇنى چۆمۈلدۈردى. ³⁹ ئۇلار سۇدىن چىققاندا خۇداۋەندىنىڭ روھى فىلىپپۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ۋەزىر ئۇنى يەنە كۆرمەي، خۇش بولۇپ ئۆز يولىغا راۋان بولدى. ⁴⁰ ئەمما فىلىپپۇس ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولۇپ، قەيسەرىيەگە كەلگۈچە ئايلىنىپ يۈرۈپ، ھەممە شەھەرلەردە ئىنجىلنى يەتكۈزدى.

سائۇل دەمەشققە بارغىنىدا

9 ¹ لېكىن سائۇل توختىماي خۇداۋەندىنىڭ شاگىرتلىرىغا قارشى قورقۇتۇش ۋە ئۆلتۈرۈشكە دەم سۈرۈپ، ئۇلۇغ كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ، ² دەمەشقىنىڭ سىناگوگلىرىغا بەرگىلى ئۇنىڭدىن بۇ دىننىڭ يولىدا بولغانلارنىڭ ھەرقايسىسىنى تاپسا، خاھى ئەر، كىشى خاھى خوتۇن كىشى بولسۇن ئۇلارنى باغلاپ، بېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت خەت سورىدى. ³ ئۇ يولدا كېتىپ بېرىپ دەمەشققە يېقىنلاشقىنىدا، ناگاھ ئۇنىڭ چۆرىسىگە ئاسماندىن بىر نۇر يورۇدى. ⁴ ئۇ ئۆزى يەر ئۈستىگە يىقىلىپ، ئۆزىگە: «ئەي سائۇل، ئەي سائۇل، نېمىشقا مېنى قوغلايسەن» دەپ ئېيتقان بىر ئاۋاز ئاڭلىدى. ⁵ ئۇ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، كىمدۇرسەن؟» خۇداۋەندە ئېيتتى: «مەن سەن ئۆزۈڭ قوغلىغان ئەيسادۇرمەن. ⁶ ئەمدى قوپۇپ، شەھەرگە كىرگىن ۋە نېمە قىلىدىغىنىڭ ساڭا ئېيتىلىدۇ». ⁷ ئۇنىڭ بىلەن سەپەر قىلغان كىشىلەر ھېچكىمنى كۆرمەي، ئاۋازنى ئىشتىپ، دەھشەتتىن شۈك تۇرۇپ قالدى.

⁸ سائۇل يەردىن قوپۇپ، كۆزلىرىنى ئاچقاندا ھېچ نەرسىنى كۆرمىدى، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ قولىدىن تۇتۇپ، ئۇنى دەمەشققە ئېلىپ كىردى. ⁹ ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆرمەيدىغان بولۇپ، نە يېمىدى، نە ئىچمىدى.

¹⁰ دەمەشقتە ئانانىياس دېگەن بىر شاگىرت بار ئىدى ۋە خۇداۋەندە بىر روھىي كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا: «ئەي ئانانىياس» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە، مانا مەن!» ¹¹ خۇداۋەندە ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قوپۇپ، «تۈز كوچا» دېگەن كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدە سائۇل دېگەن تارسۇسلۇقنى ئىزدىگىن. مانا ئۇ دۇئا قىلىپ تۇرىدۇ. ¹² ئۇ ئۆزى ئانانىياس دېگەن بىر كىشىنىڭ كىرىپ، كۆزلىرى كۆرمەك ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى قويغىنىنى روھىي

كۆرۈنۈشتە كۆردى». ¹³ لېكىن ئانانىياس جاۋاب بەردىكى: «ئەي خۇداۋەندە، بۇ كىشى توغرىسىدا يېرۇسالېمدا سېنىڭ مۇقەددەسلىرىڭگە قانچە يامانلىق قىلغىنىنى تولا كىشىلەردىن ئاڭلىدىم. ¹⁴ بۇ يەردە سېنىڭ ئىسمىڭغا ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى باغلىغىلى باش كاهىنلاردىن ھۆكۈمى بار». ¹⁵ لېكىن خۇداۋەندە ئانانىياسقا ئېيتتى: «بارغىن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تائىپلەرنىڭ ۋە پادىشاھلارنىڭ ۋە بەنى-ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بارماق ئۈچۈن ماڭا ئىلغان بىر ئەسۋابتۇر. ¹⁶ مەن ھەم ئۇنىڭ مېنىڭ ئىسمىم ئۈچۈن قانچە زەخمەت تارتىمىقى كېرەك ئىكەنلىكىنى ئۇنىڭغا كۆرسىتەي.»

¹⁷ ئانانىياس بېرىپ، ئۇ ئۆيگە كىردى ۋە قوللارنى سائۇلنىڭ ئۈستىگە قويۇپ: «ئەي سائۇل بۇرادەر، سەن كەلگەن يولۇڭدا ساڭا كۆرۈنگەن خۇداۋەندە، يەنى ئەيسا سەن كۆرىدىغان بولۇپ، مۇقەددەس روھتىن تولىمىڭ ئۈچۈن مېنى ئەۋەتتى» دەپ ئېيتتى. ¹⁸ دەرھال سائۇلنىڭ كۆزلىرىدىن تاش پوستلار چۈشكەندەك بولۇپ، ئۇ ئۆزى كۆرىدىغان بولدى. ئۇ قوپۇپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى.

سائۇل دەمەشقنە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ

¹⁹ ئاندىن كېيىن ئۇ تائام يەپ قۇۋۋەتلەندى. سائۇل دەمەشقنى شاگىرتلار بىلەن بىرەنچە كۈن تۇرۇپ، ²⁰ دەرھال ئەيسانى ئىبن ئاللا بۇدۇر دەپ، سىناگوگلاردا ۋەز ئېيتقىلى تۇردى. ²¹ ھەممە ئاڭلىغانلار ھەيران قېلىپ: «بۇ ئىسمىغا ئىلتىجا قىلغانلارنى يېرۇسالېمدا ھالاك قىلغۇچى ئۇشۇبۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەرگە ھەم ئۇلارنى باغلاپ، باش كاهىنلارغا ئېلىپ بارغىلى قەست قىلىپ كەلمىدىمۇ؟» دەپ ئېيتىشتى. ²² لېكىن سائۇل بارغانسېرى قۇۋۋەتلىنىپ: «بۇ مەسىھتۇر» دەپ دەلىل كەلتۈرۈپ، دەمەشقە ماكان تۇتقان يەھۇدىيلارنى ھەيرەتكە سالدى. ²³ ئەمما تولا كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن يەھۇدىيلار ئۇنى يوقاتقىلى مەسلىھەت قىلىشتى. ²⁴ لېكىن ئۇلارنىڭ مەسلىھەتى سائۇلغا مەلۇم بولدى. ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگىلى كېچە ۋە كۈندۈز دەرۋازىلاردا ساقلاپ تۇراتتى. ²⁵ شۇڭا شاگىرتلىرى كېچىدە ئۇنى ئېلىپ، بىر سېۋەتتە سېپىلدىن چۈشۈرۈپ قويدى.

سائۇل يېرۇسالېمدا

²⁶ سائۇل يېرۇسالېمغا كەلگەندە شاگىرتلارغا قوشۇلغىلى ھەرىكەت قىلدى. لېكىن ھەممىسى ئۇنىڭ شاگىرت بولغىنىغا ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. ²⁷ ئەمما بارناياس ئۇنى قوبۇل قىلىپ، روسۇللارنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا ئۇنىڭ خۇداۋەندىنى يولدا قانداق كۆرگىنىنى ۋە خۇداۋەندە ئۇنىڭغا سۆز قىلغىنىنى ۋە قانداق جورئەت بىلەن دەمەشقە ئەيسانىڭ نامىدا ۋەز ئېيتقىنىنى ئېيتىپ بەردى. ²⁸ ئاندىن سائۇل يېرۇسالېمدا شاگىرتلار بىلەن كىرىش-

چىقىش قىلىپ،²⁹ جۇرئەت بىلەن خۇداۋەندىنىڭ نامىدا ۋەز ئېيتىپ، يۇنانىي يەھۇدىيلار بىلەن سۆزلىشىپ مۇزاكىرە قىلاتتى. ئەمما ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگىلى قەستلىدى.³⁰ بۇرادەرلەر شۇنى بىلىپ، ئۇنى قەيسەرىيەگە ئېلىپ بېرىپ، تارسۇسقا ئەۋەتتى.
³¹ ئۇ ۋاقىت بارچە يەھۇدىيەدىكى ۋە گالىلىيەدىكى ۋە سامارىيەدىكى جامائەتلەر ئامانلىق تېپىپ، تەمىر قىلىنىپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا يۈرۈپ، مۇقەددەس روھنىڭ تەسەللىسى ۋە نەسەھەتى بىلەن ئۆسەتتى.

ئانىياسنىڭ ساقايتىلىشى

³² پېترۇس ھەممە جامائەتلەرگە بېرىپ ئايلىنىپ يۈرگەندە، لىدە شەھىرىدىكى مۇقەددەسلەرنىڭ ئالدىغا ھەم كەلدى.³³ ئۇ يەردە ئانىياس دېگەن بىر كىشىگە يولۇقتى. ئۇ ئۆزى سەككىز يىلدىن بېرى پالەچ بولۇپ ئورۇندا ياتقانىدى.³⁴ پېترۇس ئۇنىڭغا: «گەي ئانىياس، ئەيسا مەسسە سېنى ساقايتتى. قوپۇپ، ئورنۇڭنى يىغىن» دېدى ۋە ئۇ دەرھال قوپتى.³⁵ لىدە بىلەن شاروندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ، توۋا قىلىپ خۇداۋەندىگە ياندى.

تابىتا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلۈدۇ

³⁶ جاففادا تابىتا ياكى دوركاس، يەنى «كىيىك» دېگەن بىر خوتۇن شاگىرت بار ئىدى. ئۇ ئۆزى ياخشى ئەمەلدە ئېشىپ، تولا سەدىقىلەر بېرەتتى.³⁷ شۇ كۈنلەردە ۋەقە بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ ئۆلدى. ئۇلار ئۇنى يۇيۇپ، بىر بالخاندا قويدى.³⁸ لىدە جاففاغا يېقىن بولغاچ، شاگىرتلار پېترۇسنىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى كىشى ئەۋەتىپ: «ھايال قىلماي، بىزىلەرگە كەلگىن» دەپ يالۋۇردى.³⁹ پېترۇس قوپۇپ، ئۇلار بىلەن باردى. ئۇ شۇ يەرگە كەلگەندە ئۇلار ئۇنى بالخانغا باشلاپ چىقتى. ھەممە تۇل خوتۇنلار ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، يىغلاپ دوركاس ئۇلار بىلەن ئىكەنلىكىدە قىلغان ھەممە كۆينەك ۋە لىباسلارنى كۆرسەتتى.

⁴⁰ لېكىن پېترۇس ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چىقىرىپ، تىز پۈكۈپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۆلۈكنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلۇپ: «گەي تابىتا، قوپقىن» دەپ ئېيتتى ۋە ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۆرە ئولتۇردى.⁴¹ پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قوپۇرۇپ، مۇقەددەسلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى قىچقىرىپ، ئۇنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىرىك تۇرغۇزدى.
⁴² بۇ ۋەقە پۈتۈن جاففادا مەلۇم بولدى ۋە تولا كىشى خۇداۋەندىگە ئىشەندى.⁴³ ئاندىن كېيىن پېترۇس تولا كۈنلەر جاففادا قېلىپ، سىمون دېگەن بىر كۆنچىنىڭكىدە تۇردى.

پېترۇس ۋە ئەسكەرلەرنىڭ يۈزبېشى كورنېلىيۇس

10¹ قەيسەرىيەدە «ئىتالىيەلىك قوشۇن» دېگەن ئەسكەرلەرنىڭ بىر يۈزبېشى كورنېلىيۇس دەپ ئاتالغان بىر كىشى بار ئىدى. ² ئۇ ئۆزى تەقۋادار بىر كىشى بولۇپ، ئۆز ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن خۇدادىن قورقۇپ، خەلققە تولا سەدىقە بېرىپ، ھەر ۋاقىت خۇداغا دۇئا قىلاتتى. ³ بىر كۈن تەخمىنەن توققۇزىنچى سائەتتە روھىي كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆز ئالدىغا كىرگىنىنى روشەن كۆردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: «ئەي كورنېلىيۇس» دەپ ئېيتتى. ⁴ كورنېلىيۇس ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ، قورقۇپ: «ئەي خوجا، بۇ نېمە ئىكەن؟» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «دۇئالارنىڭ ۋە سەدىقلىرىڭ خۇدانىڭ ئالدىدا ئەسلىتىمىدەك تۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭغا بېرىپ يەتتى. ⁵ ئەمدى جافاغا كىشى ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپ ئاتالغان سىموننى قىچقارغىن. ⁶ ئۇ ئۆزى دېڭىزنىڭ بويىدا ئولتۇراقلىق سىمون دېگەن بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرىدۇ» دېدى. ⁷ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنېلىيۇس خىزمەتكارلىرىدىن ئىككىسىنى ۋە ئۆز قېشىدا ھەمىشە تۇرغان بىر تەقۋادار ئەسكەرنى قىچقىرىپ، ⁸ ھەممە بولغان ۋەقەنى ئۇلارغا ئېيتىپ بېرىپ، ئۇلارنى جافاغا ئەۋەتتى.

⁹ ئەتىسى ئۇلار يولدا كېتىپ بېرىپ، شەھەرگە يېقىن كەلگەندە پېترۇس ئالتىنچى سائەتتە دۇئا قىلغىلى ئۆگزىگە چىقتى. ¹⁰ ئۇ ئاچ قېلىپ تاام يېگىلى خالىدى. ئۇلار ئاش تەييارلاپ تۇرغىنىدا پېترۇس روھتا كۆتۈرۈلۈپ، بىر روھىي كۆرۈنۈش كۆردى. ¹¹ ئۇ قارىسا، ئاسمان ئېچىلىپ چوڭ داستىخاندا بىر نەرسە تۇت بۇرجىكىدىن تۇتۇلۇپ يەرگە سېلىنىپ چۈشىدۇ. ¹² ئىچىدە يەر يۈزىدىكى ھەر خىل تۆت ئاياغلىق ھايۋانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئۆمىلەيدىغان جانىۋارلار ۋە ئاسماننىڭ ئۇچار قاناتلىرى تۇرىدۇ ¹³ ۋە بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا كېلىپ: «ئەي پېترۇس، قوپۇپ، سويۇپ يېگىن» دەپ ئېيتتى. ¹⁴ لېكىن پېترۇس ئېيتتى: «ئەي خۇداۋەندە بۇ ھېچ بولمايدۇ. چۈنكى مەن ھېچ ۋاقىت ھارام ۋە يا ناپاك بىر نەرسە يېمىدىم. ¹⁵ يەنە ئىككىنچى مەرتىۋە ئاۋاز ئۇنىڭغا كېلىپ: «خۇدانىڭ پاك قىلغىنىنى سەن ھارام دېمىگىن» دەپ ئېيتتى. ¹⁶ شۇنىڭدەك ئۈچ مەرتىۋە بولدى. ئاندىن كېيىن داستىخان دەرھال ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

¹⁷ پېترۇس ئۆز كۆڭلىدە ھەيران قېلىپ، ئۆزۈم كۆرگەن روھىي كۆرۈنۈشنىڭ مەنىسى نېمە ئىكەن دەپ ئويلاپ تۇرغىنىدا، مانا كورنېلىيۇستىن ئەۋەتىلگەن كىشىلەر سىموننىڭ ئۆيىنى سوراپ كېلىپ، دەرۋازىدا تۇرغان ئىدىلەر. ¹⁸ ئۇلار قىچقىرىپ: «پېترۇس دېگەن سىمون بۇ يەرگە مېھمان بولۇپ چۈشكەنمۇ؟» دەپ سورىدى.

¹⁹ پېترۇس روھىي كۆرۈنۈشنى ئويلاپ تۇرغىنىدا، روھ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مانا ئۈچ كىشى سېنى ئىزدەيدۇ. ²⁰ قوپۇپ، نۆۋەن چۈشكىن ۋە ئىككىلەنمەي، ئۇلار بىلەن بارغىن. مەن ئۆزۈم ئۇلارنى ئەۋەتتىم.» ²¹ پېترۇس چۈشۈپ، كىشىلەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئېيتتى: «مانا سىلەر

ئىزدىگەن كىشى مەندۇرمەن. نېمە سەۋەبتىن بۇ يەرگە كەلدىڭلار؟»²² ئۇلار ئېيتتىكى: «ئادىل بولۇپ خۇدادىن قورقۇپ يەھۇدىيلارنىڭ بارچە قوۋمىدىن ياخشى شاھادەت تاپقان بىر ئەسكەر يۈزبېشى، كورنىلىيۇس دېگەن بىر كىشى سۆزۈڭنى ئاڭلىماق ئۈچۈن سېنى ئۆز ئۆيىگە قىچقىرىشقا روھىي كۆرۈنۈشتە بىر مۇقەددەس پەرىشتىدىن ئەمىر قىلىنغان».²³ شۇڭا پېترۇس ئۇلارنى ئۆيىگە قىچقىرىپ، قوندۇردى. ئەتىسى قويۇپ، ئۇلار بىلەن چىقىپ كەتتى. جاففادىكى بۇرادەرلەرنىڭ بىرنەچچىسىمۇ ئۇنىڭ بىلەن باردى.²⁴ يەنە ئەتىسى ئۇلار قەيسەرىيەگە يېتىپ كەلدى. كورنىلىيۇس ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ۋە يېقىن دوستلىرىنى جەم قىلىپ، ئۇلارنى ساقلاپ تۇراتتى.²⁵ پېترۇس كىرىپ تۇرغىنىدا، كورنىلىيۇس ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئاياغلىرىغا چۈشۈپ سەجدە قىلدى.²⁶ لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: «قوپىقىن، مەن ئۆزۈم ھەم ئىنساندۇرمەن» دەپ ئۇنى قويۇردى.²⁷ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىپ كىرىپ، ئولا كىشىلەرنىڭ يىغىلغىنىنى كۆرۈپ،²⁸ ئۇلارغا ئېيتتى: «بىر يەھۇدىي ئادەمنىڭ باشقا مىللەتنىڭ كىشىسى بىلەن بېرىش-كېلىشى ياكى شۇنداقنىڭكىگە كىرىشى جايىز بولمىغىنىنى ئۇزۇڭلار بىلىسىلەر. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچ كىشىنى ھارام ياكى ناپاك دېمەسلىكىم كېرەكلىكىنى كۆرسەتتى.²⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن قىچقىرىلغىنىدا ھېچ نەرسە دېمەي كەلدىم. ئەمدى سورايىمەنكى، نېمىشقا مېنى قىچقاردىڭلار؟»³⁰ كورنىلىيۇس ئېيتتى: «تۆت كۈننىڭ ئالدىدا كۈننىڭ مۇشۇ ۋاقتىغىچە روزا تۇتۇپ، ئۆيۈمدە توققۇزىنچى سائەتتىكى دۇئانى قىلىپ تۇرغىنىمدا، مانا نۇرانە كىيىملىك بىر كىشى ئالدىمدا تۇرۇپ،³¹ ئەي كورنىلىيۇس سېنىڭ دۇئاڭنىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە سەدىقلىرىڭ خۇدانىڭ ئالدىدا ياد قىلىندى.³² ئەمدى جاففاغا كىشى ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپ ئاتالغان سىمونتى قىچقارغىن. ئۇ ئۆزى دېڭىزنىڭ بويىدىكى كۆنچى سىمونتىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرىدۇ، دېدى.³³ ئۇنىڭ ئۈچۈن دەرھال سېنى قىچقارغىلى كىشى ئەۋەتتىم ۋە سەن كەلگىنىڭ بىلەن ياخشى قىلدىڭ. ئەمدى بىز ھەممىمىز خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، خۇداۋەندە ساڭا بۇيرۇغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغىلى ھازىردۇرمىز».

مۇقەددەس روھنىڭ يەدۇدىي ئەمەسلەرگە ئاتا قىلىنىپ تۈكۈلۈشى

³⁴ پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ ئېيتتى: «ھەقىقەتەن بىلىپ قالدىمكى، خۇدا يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ. ³⁵ بەلكى ھەر مىللەتتە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئادالەتنى قىلىپ تۇرغان كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر.³⁶ ئۇ ئۆزى بەنى-ئىسرائىلغا ئەۋەتكەن سۆزىنى، يەنى ھەممىسىنىڭ خۇداۋەندىسى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يەتكۈزۈلگەن ئامانلىق ئىنجىلنىڭ سۆزىنى بىلىسىلەر.³⁷ يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈش چاقىرىقىدىن كېيىن ئۇ خەۋەر گالىلىيەدىن باشلاپ بارچە يەھۇدىيەگە يېيىلدى.³⁸ خۇدا مۇقەددەس روھ ۋە قۇۋۋەت بىلەن مەسھلىگەن ئەيسانىڭ كېزىپ يۈرۈپ، ياخشىلىق قىلىپ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بولغاچ، ئىبلىستىن بېسىلغانلارنىڭ

ھەممىسىنى ساقايتقىنى توغرىسىدىكى خەۋەرنى بىلىسەلەر. ³⁹ بىز ئۆزىمىز ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھتۇرمىز. ئەمما ئۇ ياغاچقا ئېسىلىپ ئۆلتۈرۈلدى. ⁴⁰ ئۇنىڭ ئۆزىنى خۇدا ئۈچىنچى كۈندە تىرىلدۈرۈپ قوپۇرۇپ، ئاشكارا قىلدى. ⁴¹ لېكىن ئۇنى ھەممە خەلققە ئاشكارا قىلماي، بەلكى ئىلگىرىدىن خۇدادىن ئىلغانغا گۇۋاھلارغا، يەنى بىزگە كۆرسەتتى. ئۇ ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپقاندىن كېيىن بىز ئۇنىڭ بىلەن بولۇپ يەپ-ئىچەتتۇق. ⁴² ئۇ ئۆزى تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ ئۈستىگە خۇدادىن توختىتىلغان ھۆكۈم قىلغۇچى ئىكەنلىكىنى خەلققە ۋەز ئېيتىپ، گۇۋاھلىق بەرگىلى بىزگە بۇيرۇدى. ⁴³ < ھەركىم ئۇنىڭغا ئىشەنسە، ئۇنىڭ ئىسمى بىلەن گۇناھلارنىڭ ئەپۇسىنى تاپىدۇ > دەپ ھەممە پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ».

⁴⁴ پېترۇس بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ تۇرغىنىدا، مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسىگە چۈشتى. ⁴⁵ پېترۇس بىلەن كەلگەن خەتنىلىك ئىشەنگۈچىلەر مۇقەددەس روھنىڭ ھەدىيەسى ھەم تائىپىلەرنىڭ ئۈستىگە تۆكۈلگىنىگە ھەيران قالدى. ⁴⁶ چۈنكى ئۇلارنىڭ باشقا تىللار بىلەن سۆز قىلىپ، خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتقىنىنى ئاڭلىدى. ⁴⁷ پېترۇس سۆز قىلىپ: «بىزلەرگە ئوخشاش بۇلارغا مۇقەددەس روھ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى چۆمۈلدۈرۈش قوبۇل قىلىشقا سۇدىن كىم توسىدۇ؟» دەپ، ⁴⁸ ئۇلارنىڭ ئەيسا مەسھنىڭ ئىسمى بىلەن چۆمۈلدۈرۈشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن كېيىن ئۇلار: «مۇندا بىرنەچچە كۈن تۇرغىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى.

پېترۇسنىڭ يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى ئاقلشى

11 روسۇللار ¹ ۋە يەھۇدىيەدىكى بۇرادەرلەر تائىپىلەر ھەم خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغىنىنى ئاڭلىدى. ² شۇڭا پېترۇس يېرۇسالېمغا كەلگەندە، خەتنىلىكلەر ئۇنىڭ بىلەن ئېيتىشىپ: ³ «سەن خەتنىسىز ئادەملەرنىڭكىگە كىرىپ، ئۇلار بىلەن ئائام يېگەن ئىكەن سەن» دېدى.

⁴ ئەمما پېترۇس بۇ ۋەقەلەرنى باشتىن تارتىپ، بىردىن-بىردىن بايان قىلىپ ئېيتتى: ⁵ «مەن جاففا شەھىرىدە دۇئا قىلىپ تۇرۇپ، روھتا كۆتۈرۈلگەن ھالەتتە بولۇپ، روھىي كۆرۈنۈشتە كۆردۈمكى، چوڭ داستانخانداك بىر نەرسە تۆت بۇرجەكتىن تۇتۇلۇپ چۈشۈپ، ئاسماندىن ساڭگىلىتىلىپ ماڭا كېلىدۇ. ⁶ مەن ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، يەرنىڭ تۆت ئاياغلىق ھايۋانلىرى، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ئۆمىلەيدىغان جانىۋارلار بىلەن ئاسماننىڭ ئۇچارقاناتلىرىنى كۆرىمەن ⁷ ۋە ھەم ماڭا: < ئەي پېترۇس قوپۇپ بوغۇزلاپ يېگىن > دېدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىدىم. ⁸ لېكىن مەن ئېيتتىم: < ئەي خۇداۋەندە، بۇ ھېچ بولمايدۇ، چۈنكى ھېچ ۋاقىت ھارام ياكى ناپاك بىر نەرسە ئاغزىمغا كىرمىدى >. ⁹ ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئىككىنچى مەرتىۋە سۆز قىلىپ: < خۇدانىڭ پاك قىلغىنىنى سەن ھارام دېمىگىن > دەپ ئېيتتى. ¹⁰ ئۈچ مەرتىۋە شۇنداق بولدى.

ئاندىن كېيىن ھەممىسى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. ¹¹ ۋە مانا، شۇ ۋاقىتتا قەيسەرىيەدىن مېنىڭ ئالدىمغا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى بىز تۇرغان ئۆيىنىڭ ئالدىدا تۇردى. ¹² ئەمما روھ ماڭا: < ئىككىلىنمەي ئۇلار بىلەن بارغىن > دېدى. بۇ ئالتە بۇرادەر ھەم مەن بىلەن باردى ۋە ئۇ كىشىنىڭ ئۆيىگە كىردۇق. ¹³ ئۇ بىزگە بىر پەرىشتىنىڭ ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: < جافاغا كىشى ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپ ئاتالغان سىمونتى قىچقارغىن. ¹⁴ ئۇ ساڭا ئۆزۈڭنىڭ ۋە بارچە ئۆيۈڭنىڭ نىجاتىغا ۋاستە بولىدىغان سۆز ئېيتىدۇ > دېگىنىنى بىزگە ئېيتىپ بەردى. ¹⁵ مەن سۆز قىلىپ تۇرغاندا، دەسلەپتىن بىزگە بولغاندەك مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. ¹⁶ ئۇ ۋاقىت خۇداۋەندىنىڭ: < يۇھاننا سۇ بىلەن ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، لېكىن سىلەر مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلسىلەر > دەپ ئېيتقان سۆزىنى يادقا كەلتۈردۈم. ¹⁷ خۇدا بىز خۇداۋەندە ئەيسا مەسىھكە ئىشەنگەنلەرگە بەرگەندەك، ئۇلارغا ھەدىيەنى بەرگەندىن كېيىن، خۇدانى توسقىلى مەن كىمدۇرمەن > دېدى.

¹⁸ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا رازى بولۇپ، خۇداغا ھەمد ئېيتىپ: «ئۇنداق بولسا، خۇدا تائىپىلەرگە ھەم ھاياتلىققا يەتكۈزىدىغان توۋنى بېرىپتۇ» دەپ ئېيتتى.

ئانتاكيادىكى مەسھىپىلەر

¹⁹ ئىستىفانۇسنىڭ سەۋەبى بىلەن ۋەقە بولغان تەڭلىك جەھىتىدىن تارىلىپ كەتكەنلەر ئايلىنىپ يۈرۈپ، يەھۇدىيلاردىن باشقا ھېچ كىشىگە سۆزنى يەتكۈزمەي، فەنىكىيە، سىپرۇس ۋە ئانتاكياغىچە باردى. ²⁰ ئەمما ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىرنەچچە سىپرۇسلۇق بىلەن كىرىنەلىكلەر بار ئىدى. بۇلار ئانتاكياغا كەلگەندە يۇنانىلارغا ھەم سۆز قىلىپ، خۇداۋەندە ئەيسا توغرىسىدا ئىنجىلنى يەتكۈزدى. ²¹ خۇداۋەندىنىڭ قولى ئۇلار بىلەن ئىدى ۋە چوڭ بىر توپ كىشىلەر ئىشىنىپ خۇداۋەندىگە ياندى.

²² بۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا ئىشىتىلدى. شۇڭا ئۇلار بارناباسنى ئانتاكياغا ئەۋەتتى. ²³ ئۇ شۇ يەرگە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى كۆرگەندە خوش بولۇپ ھەممىسىگە كۆڭۈلنىڭ مەيلى بىلەن خۇداۋەندىگە سادىق بولۇپ تۇرغىلى نەسىھەت قىلدى. ²⁴ چۈنكى بارناباس ياخشى بىر ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس روھ ۋە ئېتىقاد بىلەن تولغانىدى ۋە يەنە تولا خەلق خۇداۋەندىگە كەلتۈرۈلدى. ²⁵ لېكىن بارناباس چىقىپ، سائۇلنى ئىزدىگىلى تارۇسقا باردى. ²⁶ ئۇ ئۇنى تېپىپ، ئانتاكياغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇلار پۈتۈن بىر يىل بىللە تۇرۇشۇپ، نۇرغۇن خەلققە تەلىم بېرىشتى. ئانتاكيادا شاگىرتلار ئاۋۋال «مەسھىپىلەر» دەپ ئاتالدى.

²⁷ ئۇ كۈنلەردە يېرۇسالېمدىن ئانتاكياغا پەيغەمبەرلەر چۈشۈپ كەلدى. ²⁸ ئۇلاردىن ئاگابوس دېگەن بىرى قوپۇپ: «پۈتۈن يەر يۈزىگە قاتتىق بىر ئاچارچىلىق كېلىدۇ» دەپ روھنىڭ ۋەھىيى بىلەن ئالدىن ئېيتتى. بۇ ئاچارچىلىق كلاۋدىيوس قەيسەرنىڭ ۋاقتىدا ۋەقە بولدى. ²⁹ بۇنىڭ

بىلەن شاگىرتلار ھەربىرى ئۆز كۈچىگە مۇۋاپىق يەھۇدىيەدە ماكان تۇتقان بۇرادەرلەرگە ياردەمچىلىك ئۈچۈن بىر نېمە ئەۋەتمىشنى قارار قىلدى. ³⁰ ئۇلار شۇنداق قىلىپ، بارناپاسنىڭ ۋە سائۇلنىڭ قولى بىلەن شۇنى جامائەت ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتتى.

ياقۇبىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە پېترۇسنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى

12 ¹ ئۇ ۋاقىتتا ھىرودەس پادىشاھ جامائەتنىڭ بىرنەچچە كىشىلىرىگە ئازار بەرگىلى قول سۇندى. ² ۋە يۇھاننانىڭ بۇرادىرى ياقۇبىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. ³ ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ بۇ ئىشىدىن رازى بولغىنىنى كۆرۈپ، پېترۇسنى ھەم تۇتتى. پېتر نانىڭ كۈنلىرى ئىدى. ⁴ ئۇ ئۇنى تۇتقاندىن كېيىن زىندانغا سالدۇرۇپ، ئۇنى ساقلىغىلى ھەربىرى تۆت ئەسكەرلىك تۆت پاسىبانغا تاپشۇرۇپ، ھېيتتىن كېيىن ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىغا چىقارغىلى نىيەت قىلدى. ⁵ پېترۇس زىنداندا ساقلانغانىدى، لېكىن جامائەت بىر كۆڭۈلدەك ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇردى.

⁶ ھىرودەس ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىغا چىقارماقچى بولغان كۈننىڭ كېچىسى پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن ئىككى ئەسكەرگە چېتىقلىق ئوتتۇرىسىدا يېتىپ ئۇخلاۋاتاتتى. ئىشكىنىڭ ئالدىدا پاسىبانلار تۇرۇپ، زىنداننى ساقلىۋاتاتتى. ⁷ ۋە مانا خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، ئۆيدە بىر نۇر يورۇيدۇ. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىگىنىگە تېپىپ، ئۇنى ئويغىتىپ: «ئىلدام قوپقىن» دەپ ئېيتتى. شۇن زەنجىرلىرى قوللىرىدىن چۈشۈپ كەتتى ⁸ ۋە پەرىشتە ئۇنىڭغا: «بېلىڭنى باغلاپ، ئايىغىڭنى كىيگىن» دېدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە ئۇنىڭغا: «تاش كىيىمىڭنى كىيىپ، ماڭا ئەگىشىپ كەلگىن» دېدى ⁹ ۋە ئۇ چىقىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. لېكىن ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولغان ئىش راست ۋەقە ئىكەنلىكىنى بىلمەي، بەلكى روھى كۆرۈنۈش كۆردۈم دەپ ئويلىدى. ¹⁰ ئەمما ئۇلار بىرىنچى بىلەن ئىككىنچى پاسىباندىن ئۆتۈپ، شەھەرگە بارىدىغان تۆمۈر دەرۋازىسىغا كەلگەندە، دەرۋازا ئۆزىچە ئۇلارغا ئېچىلدى. ئۇلار چىقىپ بىر كوچا بىلەن كېتىپ بارغىنىدا، پەرىشتە دەرھال ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ كەتتى.

¹¹ پېترۇس ئۆزىگە كېلىپ: «خۇداۋەندە ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھىرودەسنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىيلارنىڭ قوۋمىنىڭ ئىنتىزار قىلغىنىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزغىنىنى ئەمدى تايىن بىلدىم» دېدى. ¹² بۇنى ئويلاپ، ماركۇس دەپ ئاتالغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئاندا تولا كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا قىلىپ تۇراتتى. ¹³ پېترۇس دەرۋازىنىڭ ئىشكىنى قاققاندا رودا دېگەن بىر دېدەك ئاڭلاپ باققىلى چىقىپ، ¹⁴ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشلۇقتىن دەرۋازىنى ئاچماي، ئىچكىرى يۈگۈرۈپ كىرىپ: «پېترۇس دەرۋازىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ» دەپ خەۋەر بەردى. ¹⁵ ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا: «سەن ئەقلىڭدىن ئېزىپسەن» دېيىشتى.

لېكىن ئۇ چىڭ تۇرۇپ: «ئۇ ئۆزى ئىكەن» دەپ ئېيتتى. ئۇلار: «ئۇنىڭ پەرىشتىسى ئىكەن» دېيىشتى.

¹⁶ ئەمما پېتىروس ئاندا قېلىپ قېقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار دەرۋازىنى ئاچقاندا ئۇنى كۆرۈپ ھەيران قالدى. ¹⁷ ئەمما پېتىروس ئۇلارغا شۇك تۇرۇڭلار دەپ، قولى بىلەن ئىشارەت قىلىپ، خۇداۋەندە ئۇنى زىنداندىن قانداق چىقارغىنىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بېرىپ: «بۇنى ياقۇبقا ۋە بۇرادەرلەرگە خەۋەر بېرىڭلار» دەپ، چىقىپ بۆلەك يەرگە كەتتى.

¹⁸ ئەتە بولغاندا، پېتىروس نېمە بولدى دەپ، ئەسكەرلەرنىڭ ئارىسىدا تولا بىئارامچىلىق بولدى. ¹⁹ ھىرودەس ئۇنى ئىزدەپ تاپمىغاندا پاسپانلارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى: «ئېلىپ كېتىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەھۇدىيەدىن كېتىپ قەيسەرىيەگە چۈشۈپ، ئاندا توردى.

ھىرودەس ئاگرېپاسنىڭ ئۆلۈمى

²⁰ ئەمما ھىرودەسنىڭ تىرلىق بىلەن سىدونلىقلارغا دۈشمەنلىكى بار ئىدى. بۇلار بىر جانىدەك ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، پادىشاھنىڭ مەھرىمى بىلاستۇسنى ئۆزىگە مايىل قىلىپ، سۈلھى تىلدى. چۈنكى ئۇلارنىڭ يۇرتى پادىشاھنىڭ يۇرتىدىن ئاشلىق ئالانتى. ²¹ بىر تايىن كۈندە ھىرودەس پادىشاھلىق لىباسىنى كىيىپ، تەخت ئۈستىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا سۆز قىلدى. ²² ئۇ ۋاقىت خەلق: «بۇ بىر تەڭرىنىڭ ئاۋازى ئىكەن، ئادەمنىڭكى ئەمەس» دەپ قىچقىرىشتى. ²³ دەرھال خۇداۋەندىنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنى خۇداغا شان-شەرەپ بەرمىگىنى ئۈچۈن ئۇردى. ئۇ قۇرتلاردىن يېپىلىپ جان بەردى.

²⁴ لېكىن خۇدانىڭ سۆزى ئېشىپ يېپىلماقتا ئىدى. ²⁵ بارناباس بىلەن سائۇل خىزمىتىنى قىلىپ بولۇپ، ماركۇس دەپ ئاتالغان يۇھاننانى ئۆزى بىلەن ئېلىپ يېرۇسالېمدىن ياندى.

ئاتاكايدىكى جامائەت بارناباس بىلەن سائۇلنى يولغا سېلىپ قويىدۇ

13 ¹ ئاتاكايدىكى جامائەتتە پەيغەمبەرلەر ۋە مۇئەللىملەر، يەنى بارناباس ۋە نىگەر دېگەن سىمون ۋە كىرىنەلىك لۇكىيۇس ۋە ھاكىم ھىرودەسنىڭ ئۆگەي بۇرادىرى مېنائىن ۋە سائۇل بار ئىدى. ² بۇلار خۇداۋەندىگە ئىبادەت قىلىپ روزا تۇتقىنىدا مۇقەددەس روھ ئېيتتى: «بارناباسنى ۋە سائۇلنى مەن ئۇلارنى قىچقارغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار.» ³ ئۇلار روزا تۇتۇپ دۇئا قىلىپ، قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويۇپ ئۇلارنى يولغا سالدى.

بارناباس بىلەن سائۇل سېرۇستا

⁴ بۇلار مۇقەددەس روھتىن ئەۋەتىلىپ، سەلەكىيەگە بېرىپ، ئاندىن كېمە بىلەن سېرۇس ئارىلىغا سەپەر قىلدى. ⁵ ئۇلار سالامىس شەھىرىگە يەتكەندە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگلىرىدا خۇدانىڭ سۆزىنى جاكارلىغىلى باشلىدى. يۇھاننا خىزمەتكار دەك ئۇلار بىلەن بىللە باراتتى. ⁶ پۈتۈن ئارالنى كېزىپ پافوس شەھىرىگە يەتكەندە، ئاندا ساختا پەيغەمبەر بولۇپ جادۇگەرلىك قىلىپ، بار-يەسۇ دەپ ئاتالغان بىر يەھۇدىي ئۇلارغا يولۇقتى. ⁷ ئۇ ئۆزى سېرگىيۇس پاۋلۇس دېگەن ۋالىينىڭ قېشىدا تۇراتتى. ۋالىي ئاقىل بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن سائۇلنى قىچقىرىپ، خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىلى ئىلتىماس قىلدى. ⁸ لېكىن ئۇنىڭ ئىسمىنىڭ مەنىسى جادۇگەر بولغان ئېلىماس، يەنى بار-يەسۇ ئۇلارغا زىت تۇرۇپ، ۋالىينى ئىشىنىشتىن توسقىلى خالىدى. ⁹ ئەمما ھەم پاۋلۇس دەپ ئاتالغان سائۇل مۇقەددەس روھتىن تولۇپ ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ: ¹⁰ «ئەي ھەر ھىيلە ۋە ھەر يامانلىق بىلەن تولغۇچى، ئەي ئېلىسنىڭ ئوغلى، ئەي ھەممە ئادالەتنىڭ دۈشمىنى، خۇداۋەندىنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇزۇشتىن توختىمامسەن؟ ¹¹ مانا ئەمدى خۇداۋەندىنىڭ قولى سېنىڭ ئۈستۈڭدۇر ۋە كور بولۇپ بىر ۋاقىتقىچە كۈنى كۆرمەيسەن» دېدى. شۇن ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈتەك ۋە قاراڭغۇلۇق چۈشتى ۋە ئۇ سىلاشتۇرۇپ يۈرۈپ يېتەكلىگۈچى ئىزدەيتتى. ¹² ۋالىي بۇ ۋەقەنى كۆرگەندە خۇداۋەندىنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىپ ئىشەندى.

پاۋلۇس ۋە بارناباس پىسىدىيەدىكى ئانتاكيا شەھىرىدە

¹³ پاۋلۇس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلار پافوستىن كېمە بىلەن پامفلىيەدىكى پەرگە شەھىرىگە باردى، ئەمما يۇھاننا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېرۇسالېمغا يېنىپ كەتتى. ¹⁴ لېكىن ئۇلار ئۆزى پەرگەدىن كېتىپ، پىسىدىيەدىكى ئانتاكياغا باردى. ئۇلار شابات كۈنىدە سىناگوگقا كىرىپ ئولتۇردى ¹⁵ ۋە تەۋرات بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ كىتابىدىن ئوقۇلغاندىن كېيىن سىناگوگنىڭ ئۇلۇغلىرى ئۇلارغا كىشى ئەۋەتىپ: «ئەي بۇرادەرلەر، ئەگەر خەلققە نەسەت سۆزۈڭلار بولسا، ئېيتىڭلار» دەپ ئېيتقۇزدى. ¹⁶ پاۋلۇس قوپۇپ، قولى بىلەن ئىشارەت قىلىپ ئېيتتى: «ئەي ئىسرائىلىي كىشىلەر ۋە خۇدادىن قورققۇچىلار، قۇلاق سېلىڭلار! ¹⁷ بۇ ئىسرائىل قوۋمىنىڭ تەڭرىسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئىلغاپ، ئۇلار مىسىر يۇرتىدا غەرب بولۇپ تۇرغان ۋاقتىدا قوۋمنى ئۇلۇغلاندۇرۇپ، ئاندىن كۆتۈرۈلگەن بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقىرىپ، ¹⁸ قىرىق يىلچە چۆلدە ئۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلدى. ¹⁹ قانائان يۇرتىدا يەتتە تائىپىنى ھالاك قىلغاندىن كېيىن ئۇ بۇلارنىڭ زېمىنىنى ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. ²⁰ تۆت يۈز ئەللىك يىلچە ئۆتكەندىن كېيىن ساموئىل پەيغەمبەرگىچە ئۇلارغا ھاكىملار بەردى. ²¹ ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر پادىشاھ تەلەپ قىلدى. شۇڭا خۇدا بەنيامىن قەبىلىسىدىن قىسنىڭ ئوغلى سائۇل دېگەن كىشىنى قىرىق يىلغىچە ئۇلارغا بەردى. ²² ئۇ سائۇلنى چۈشۈرگەندىن كېيىن ئۇلارغا

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

پادىشاھ بولغىلى داۋۇدىنى قوپۇرۇپ، ئۇنىڭ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بېرىپ: < كۆڭلۈمگە مۇۋاپىق بىر ئادەمنى، يەنى يىشاينىڭ ئوغلى داۋۇدىنى تاپتىم. ئۇ ھەممە ئىرادەمنى بەجا قىلىدۇ، دەپ ئېيتتى. ²³ ئۇنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادىدىن خۇدا ئۆز ۋەدىسىگە مۇۋاپىق ئىسرائىلغا ئەيسانى قۇتقۇزغۇچى قىلىپ قوپۇردى. ²⁴ ئۇنىڭ كېلىشىدىن ئىلگىرى يۇھاننا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قوۋمىغا توۋا چۆمۈلدۈرۈشىنى ۋەز ئېيتقانىدى. ²⁵ لېكىن يۇھاننا ئۆز خىزمىتىنى تامام قىلغىنىدا: < مەن سىلەر مېنى خىيال قىلغان كىشى ئەمەسمەن. لېكىن مانا مەندىن كېيىن بىرىكىم كېلىدۇ، ئۇنىڭ ئاياغلىرىنىڭ بوغۇقچىلىرىنى يەشكىلى لايىق ئەمەسمەن > دېدى.

²⁶ ئەي بۇرادەرلەر، ئىبراھىمنىڭ بالىلىرى ۋە ئاراڭلاردىكى خۇدادىن قورققۇچىلار بۇ نىجاتنىڭ سۆزى بىزلەرگە ئەۋەتتى. ²⁷ چۈنكى يېرۇسالېمدا ماكان تۇتقانلار ۋە ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۇنى تونۇماي، ئۇنىڭ ئۈستىگە قىلغان ھۆكۈمى بىلەن ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى بەجا كەلتۈردى. ²⁸ ئۇلار ئۆلۈمگە لايىق بىر گۇناھ ئۇنىڭدا تاپمىسا ھەم، پىلاتۇستىن: < ئۆلتۈرۈلسۇن > دەپ تەلەپ قىلىشتى. ²⁹ ئەمما ئۇلار ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تامام قىلغاندا، ئۇ ياغاچتىن چۈشۈرۈلۈپ بىر قەبرىگە قويۇلدى. ³⁰ لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇردى ³¹ ۋە ئۇ ئۆزى گالىلىيەدىن يېرۇسالېمغا ئۇنىڭ بىلەن چىققانلارغا تولا كۈنلەر كۆرۈندى. بۇلار ئەمدى قوۋمنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ گۇۋاھلىرىدۇر. ³² بىز ھەم «خۇدا ئەيسانى تىرىلدۈرۈپ قوپۇرغىنى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بېرىلگەن ۋەدىنى ئۆز بالىلىرىمىز ئۈچۈن بەجا كەلتۈردى» دەيدىغان ئىنجىلنى سىلەرگە جاكارلايمىز. ³³ بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۈيىدە: < سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن سېنىڭ ئاتاڭ بولدۇم > دەپ پۈتۈلگەندۇر.

³⁴ لېكىن چىرىمەكلىككە يەنە يانمىسۇن دەپ، ئۇنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇرغىنى توغرىسىدا مۇنداق ئېيتىدۇ: < داۋۇدقا بېرىلگەن مۇقەددەس ۋە سادىق ۋەدىلەرنى سىلەرگە بەجا كەلتۈرىمەن >.

³⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە زەبۇرنىڭ باشقا كۈيىدە ئۇ: < ئۆز مۇقەددەسىڭنى چىرىمەكلىك كۆرگىلى قويمىسەن > دەپ ئېيتقاندۇر.

³⁶ داۋۇد خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۆز زامانىدىكى خەلققە خىزمەت قىلغاندىن كېيىن ئۆلۈمدە ئۇخلاپ كېتىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ چىرىمەكلىك كۆردى. ³⁷ لېكىن خۇدا تىرىلدۈرۈپ قوپۇرغان ئادەم چىرىمەكلىك كۆرمىدى.

³⁸ شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي بۇرادەرلەر، سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، ئۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن گۇناھلارنىڭ مەغپىرەت قىلىنىشى سىلەرگە جاكارلىنىدۇ. ³⁹ سىلەر مۇسانىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئادىل بولالمايدىغان ھەر ئىش بولسا شۇنىڭدىن ھەر ئىشەنگەن ئادەم ئەيسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئادىل قىلىنىدۇ. ⁴⁰ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلاركى، پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا پۈتۈلگىنى ئۈستۈڭلارغا كېلىپ قالمىغاي.

⁴¹ يەنى: «قاراڭلار، ئەي تەھقىر قىلغۇچىلار، تەئەججۇپ قىلىپ ھالاك بولۇڭلار، چۈنكى مەن

سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلمەن. ئەگەر بىر كىم شۇ ئىشنى سىلەرگە خەۋەر بەرسە، ئىشەنمەيسىلەر».

⁴² ئۇلار سىناگوگدىن چىققاندا، ئۇلار: «كېلىدىغان شابات كۈنى بۇ سۆزلەرنى يەنە بىزگە ئېيتىپ بېرىڭلار» دەپ ئۇلارغا يالۋۇردى. ⁴³ جەم بولغانلار تارقىشىپ كەتكەندە تولا يەھۇدىيلار ۋە تەقۋادار يەھۇدىي دىنىغا كىرگەنلەر پائۇلۇس بىلەن بارناباسقا ئەگەشتى ۋە بۇلار ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرغىلى ئۇلارغا نەسىھەت قىلدى.

⁴⁴ ئەمما يەنە بىر شابات كۈنىدە ئاز قېلىپ، پۈتۈن شەھەرنىڭ خەلقى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. ⁴⁵ لېكىن يەھۇدىيلار توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ، غەيرەتتىن تولۇپ پائۇلۇسنىڭ ئېيتقىنىغا زىت سۆزلەپ دەشەنەم بەردى. ⁴⁶ ئۇ ۋاقىت پائۇلۇس بىلەن بارناباس جۇرئەتلىنىپ ئېيتتىكى: «ئاۋۋال سىلەرگە خۇدانىڭ سۆزىنى ئېيتماق كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى رەت قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى ئەبەدىي تىرىكلىككە لايىق سانمىغاندىن كېيىن، مانا تائىپىلەرگە يۈزلىنىمىز. ⁴⁷ چۈنكى خۇداۋەندە بىزگە شۇنداق بۇيرۇپ ئېيتتى: < يەرنىڭ چىتىغىچە نىجات بولغىسەن دەپ، سېنى تائىپىلەرگە نۇر قىلىپ تۇرغۇزدۇم.>»

⁴⁸ تائىپىلەر بۇنى ئاڭلىغاندا خۇش بولۇپ، خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى داڭلىدى ۋە ئەبەدىي تىرىكلىككە تەيىنلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئىشەندى. ⁴⁹ خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ھەممە يۇرتقا يېيىلدى.

⁵⁰ ئەمما يەھۇدىيلار تەقۋادار مۆتىۋەر خوتۇنلارنى ۋە شەھەرنىڭ چوڭلىرىنى قىزىقتۇرۇپ، پائۇلۇس بىلەن بارناباسنىڭ ئۈستىگە بىر قوغلانماقلىق قوزغىتىپ، ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. ⁵¹ لېكىن ئۇلار پۇتلىرىنىڭ توپىسىنى ئۇلارغا قارشى قېقىپ، كونيغا كەتتى. ⁵² ئەمما شاگىرتلار خۇشلۇق ۋە مۇقەددەس روھ بىلەن تولدۇرۇلدى.

پائۇلۇس ۋە بارناباس كونييا شەھىرىدە

14 ¹ كونيياغا كەلگەندە ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، ئۇنداق ۋەز ئېيتتىكى، ھەم يەھۇدىيلاردىن، ھەم يۇنانىيلاردىن تولا خەلق ئىشەندى. ² لېكىن ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار تائىپىلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى قوزغىتىپ، بۇرادەرلەرگە قارشى ئاچچىقلاندۇردى. ³ شۇڭا ئۇلار ئاندا ئۇزۇن ۋاقىت تۇرۇپ، خۇداۋەندىگە تايىنىپ جۇرئەت بىلەن ۋەز ئېيتاتتى. خۇداۋەندە ئۆز مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى سۆزىگە گۇۋاھلىق بېرىپ، ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن ئالامەت ۋە مۆجىزىلەر قىلدى. ⁴ ئەمما شەھەرنىڭ خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، بەزىسى يەھۇدىيلارنىڭ تەرىپىدە، بەزىسى روسۇللارنىڭ تەرىپىدە تۇردى. ⁵ شۇندا تائىپىلەر ۋە يەھۇدىيلار بىلەن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۇلارنى مەسخىرە قىلىپ چالما-كېسەك قىلغىلى قوزغىتىپ قوپتى. ⁶ ئۇلار بۇنى تۇيۇپ قالغاندا، لىكاۋونىيادىكى لىسترا بىلەن دەرەبە شەھىرىگە ۋە ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا قېچىپ، ⁷ ئاندا ئىنجىلنى جاكارلاپ تۇردى.

پاۋلۇس لىسترا شەھىرىدە چالما-كېسەك قىلىنىدۇ

⁸ لىسترادا ئانىسىدىن توكۇر تۇغۇلۇپ پۇتلىرى ئاجىز ھېچ ۋاقىت ماڭالمىغان بىر ئادەم بار ئىدى. ⁹ پاۋلۇس سۆز قىلغاندا ئۇ كىشى ئاڭلاپ ئولتۇردى. پاۋلۇس ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ شىپا تېپىشقا ئېتىقادى بار ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ¹⁰ «قوپۇپ پۇتلىرىڭدا ئۆرە تۇرغىن» دەپ ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن ئېيتتى ۋە ئۇ سەكرەپ قوپۇپ ماڭدى.

¹¹ خەلق پاۋلۇسنىڭ قىلغىنىنى كۆرگەندە، لىكاۋونىيانىڭ زۇۋاندا ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: «تەڭرىلەر ئادەم سۈرىتىدە بولۇپ بىزگە چۈشۈپتۇ» دېدى. ¹² ئۇلار بارناباسنى «زېئۇس» دەپ ئاتاشتى، ئەمما پاۋلۇسنى «ھەرمىس» دەپ ئاتاشتى، چۈنكى ئۇ سۆز قىلىشتا باشلامچى ئىدى. ¹³ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى زېئۇس بۇتخانىسىنىڭ كاھىنى بۇقىلار ۋە گۈلدن ئۆرۈگەن تاجلار دەۋرۋازىلارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، خەلق بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلغىلى خالدى.

¹⁴ لېكىن روسۇللار، يەنى بارناباس بىلەن پاۋلۇس، بۇنى ئاڭلىغاندا ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، خەلقنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ، قىچقىرىپ ¹⁵ ئېيتتى: «ئەي كىشىلەر نېمىشقا بۇنى قىلدىڭلار؟ بىز سىلەرگە ئوخشاش ئادەم ئىكەنمىز، مۇنداق ئىناۋەتسىز نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسماننى ۋە يەرنى ۋە دېڭىزنى ۋە ئاندا بولغان ھەممىسىنى ياراتقان تىرىك خۇداغا يانمىقىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە ئىنجىلنى يەتكۈزۈمىز. ¹⁶ ئۆتكەن نەسىللەرنىڭ زامانلىرىدا خۇدا ھەممە تائىپىلەرنى ئۆز يوللىرىدا يۈرگۈلى قوپۇپ بەردى. ¹⁷ شۇنداق قىلغىنى بىلەن ئۆزىنى گۇۋاھسىز قويمىي، ياخشىلىق قىلىپ ئاسماندىن سىلەرگە يېغىن ۋە ھوسۇللۇق زامانلار ئەۋەتىپ، كۆڭۈللىرىڭلارنى يېڭۈلۈك ۋە خۇشلۇق بىلەن سۆيۈندۈردى» دېدى. ¹⁸ ئۇلار بۇنى ئېيتىپ، خەلقنى ئۆزىگە قۇربانلىق قىلىشتىن ئاران توختاتتى.

¹⁹ لېكىن ئانتاكيا بىلەن كونيادىن يەھۇدىيلار كېلىپ، خەلقنى ئۇنىتىپ، پاۋلۇسنى چالما-كېسەك قىلىپ، ئۇ ئۆلدى دەپ خىيال قىلىپ، ئۇنى شەھەردىن تاشقىرى سۆرەپ چىقاردى. ²⁰ ئەمما شاگىرتلار ئۇنىڭ چۆرىسىگە يىغىلغاندىن كېيىن، ئۇ قوپۇپ شەھەرگە كىردى. ئەتىسى ئۇ بارناباس بىلەن ئاندىن چىقىپ دەرىيەگە بېرىپ،

پاۋلۇس ئانتاكياغا يېنىپ كېلىدۇ

²¹ ئۇ شەھەردە ئىنجىلنى جاكارلىدى. ئۇلار تولا كىشىنى شاگىرت قىلغاندىن كېيىن لىستراغا، كونيادا ۋە ئانتاكياغا يېنىپ، ²² شاگىرتلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ، ئىماندا چىڭ تۇرۇشقا نەسىھەت بېرىپ: «تولا تەڭلىك تارتىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرمىكىمىز كېرەكتۇر» دەپ ئېيتتى. ²³ ئۇلار ھەربىر جامائەت ئۈچۈن ئاقساقاللار ئىلغاپ، دۇئا قىلىپ روزا تۇتقاندىن كېيىن ئۇلارنى ئۆزلىرى ئىشەنگەن خۇداۋەندىگە تاپشۇردى. ²⁴ ئۇلار پىسىدىيەدىن ئۆتۈپ پامفلىيەگە كېلىپ، ²⁵ پەرگە شەھىرىدە سۆزنى ۋەز ئېيتقاندىن كېيىن،

ئاتاليا شەھىرىگە چۈشۈپ باردى. ²⁶ ئۇ يەردىن كېمە بىلەن ئانتاكياغا سەپەر قىلدى. ئۇشبۇ شەھەردە جامائەت ئۇلارنى قىلىدىغان خىزمىتى ئۈچۈن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەندى. مەزكۇر خىزمىتىنى قىلىپ بولۇپ، ئانتاكياغا يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، ²⁷ ئۇلار جامائەتنى يىغىپ، خۇدا ئۇلار بىلەن قىلغاننىڭ ھەممىسىنى ۋە تائىپىلەرگە ئىماننىڭ ئىشكىنى ئاچقىنىنى خەۋەر بەردى. ²⁸ ئۇلار ئاندا خېلى ۋاقىت شاگىرتلار بىلەن تۇردى.

يېرۇسالېمدىكى يىغىن

15 ¹ يەھۇدىيەدىن كەلگەن بىرنەچچە كىشىلەر بۇرادەرلەرگە: «مۇسانىڭ بۇيرۇقىغا مۇۋاپىق ئۆزۈڭلارنى خەتنە قىلدۇرمىساڭلار، نىجات تاپالمايسىلەر» دەپ تەلىم بەردى. ² بۇ سەۋەبتىن بۆلگۈنچىلىك پەيدا بولدى. پائۇلۇس ۋە بارناباس ئۇلار بىلەن تولا مۇزاكىرىلەشكەندە بۇ ئىش ئۈچۈن پائۇلۇس بىلەن بارناباس ۋە ئۇلارنىڭ باشقا بىرنەچچىسى يېرۇسالېمدىكى روسۇللارنىڭ ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىغا بارسۇن دەپ توختىتىلدى. ³ جامائەت ئۇلارنى ئۇزىتىپ ماڭدۇردى ۋە ئۇلار فەنىكىيەدىن ۋە سامارىيەدىن ئۆتۈپ تائىپىلەرنىڭ توۋا قىلغىنىنى ئىنچىكىلىك بىلەن ئېيتىپ بېرىپ، بۇرادەرلەرنى تولا خۇش قىلدى. ⁴ ئۇلار يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلگەندە جامائەتتىن، روسۇللاردىن ۋە ئاقساقاللىرىدىن قوبۇل قىلىنىپ، خۇدا ئۇلارنىڭ ئۆزى بىلەن قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ⁵ ئەمما پەرىسىيەلەرنىڭ پىرقىسىدىن بولغان بىرنەچچە ئىشەنگەنلەر قوپۇپ: «ئۇلارنى خەتنە قىلىپ، مۇسانىڭ تەۋرات قانۇنىنى تۇتقىلى ئۇلارغا بۇيرۇماق كېرەكتۇر» دەپ ئېيتتى. ⁶ شۇڭا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بۇ ئىش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشقىلى جەم بولدى. ⁷ ئۇلار تولا مۇزاكىرىلەشكەندىن كېيىن، پېترۇس ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلىرىم، سىلەر بىلىسىلەركى، ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى خۇدا سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىن تائىپىلەر مېنىڭ ئاغزىم بىلەن ئىنجىلنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ ئىشىنىشكە مېنى ئىلغىدى. ⁸ كۆڭۈللەرنى بىلچۈچى خۇدا ئۇلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ، بىزگە بەرگەندەك ئۇلارغا مۇقەددەس روھنى بەردى ⁹ ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئىمان بىلەن پاك قىلىپ، بىز بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ پەرق قويمىدى. ¹⁰ ئەمدى نېمىشقا خۇدانى سىناپ، شاگىرتلارنىڭ بويىنغا، نە ئاتا-بوۋىلىرىمىز، نە ئۆزىمىز كۆتۈرەلمىگەن بىر بويۇنتۇرۇق سالغىلى خالايسىلەر. ¹¹ لېكىن بىز بولساق ھەم ئۇلاردەك خۇداۋەندە ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن نىجات تاپىمىز دەپ ئىشىنىمىز». ¹² شۇندا ھەممە جامائەت شۇك تۇرۇپ، بارناباس ۋە پائۇلۇس خۇدا ئۇلارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدا قىلغان تولا ئالامەتلەر ۋە مۆجىزىلەر توغرىسىدا ئېيتىپ بەرگىنىگە قۇلاق سالىدى. ¹³ ئۇلار سۆزنى قىلىپ بولغاندا، ياقۇب سۆز باشلاپ ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. ¹⁴ سىمۇن خۇدانىڭ ئاۋۋالدا

تائىپىلەرنى يوقلاپ، ئۆز ئىسمى ئۈچۈن ئۇلاردىن بىر قوۋم ئىلغاپ قويغىنىنى بايان قىلدى. ¹⁵ شۇنىڭغا پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى توغرا كېلىدۇ چۈنكى شۇنداق پۈتۈلگەنكى:

¹⁶ > «مۇندىن كېيىن يېنىپ كېلىپ، داۋۇدنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىدىن ياساي ۋە ئۇنىڭ ۋەيرانلىرىنى بىنا قىلىپ يېڭىدىن تىكلەي،

¹⁷ شۇنداق قىلىپ، ھەممە باشقا ئادەملەر، يەنى مېنىڭ ئىسمىم بىلەن ئاتالغان ھەممە تائىپىلەر خۇداۋەندىنى ئىزدىگەي» دەپ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغان خۇداۋەندە ئېيتىدۇ. ¹⁸ بۇ ئىش ئەزەلدىن بېرى ئۇنىڭغا مەلۇمدۇر.

¹⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن سۆزۈم بۇدۇركى، تائىپىلەردىن بولۇپ توۋا قىلىپ خۇداغا يانغانلارغا ئېغىر يۈك قويماي، ²⁰ بەلكى ئۇلارغا بۈتپەرەسلىكنىڭ ناپاكىلىقىدىن ۋە زىنداندىن ۋە بوغۇلغان جانىۋارلاردىن ۋە قاندىن ئۆزۈڭلارنى ساقلاڭلار دەپ، بىر خەت پۈتۈلسۇن. ²¹ چۈنكى قەدىمكى ۋاقىتلاردىن تارتىپ ھەر شەھەردە مۇسانىڭ ۋەز ئېيتقۇچىلىرى بار ۋە ئۇنىڭ كىتابى سىناگوگلاردا ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدۇ» دېدى.

يەھۇدىي ئەمەس مەسھىپىلەرگە يېزىلغان خەت

²² ئۇ ۋاقىت روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن ھەممە جامائەت ئۆز ئارىسىدىن كىشىلەر ئىلغاپ، پائۇلۇس ۋە بارناباس بىلەن ئانتاكيغا ئەۋەتكىلى مۇناسىپ كۆردى. ئۇلار بۇرادەرلەرنىڭ ئارىسىدا ئىككى مۆتىۋەر كىشىنى، يەنى بارساباس دېگەن يەھۇدانى ۋە سىلاسىنى ئىلغىدى. ²³ ئۇلار بىلەن ئەۋەتكىلى ئۇلار مۇنداق خەت پۈتتىكى: «بىز روسۇللار بىلەن ئاقساقال بۇرادەرلىرىڭلاردىن، ئانتاكيادا، سۈرىيىدە ۋە كىلىكىيەدە ئولتۇراقلىق تائىپىلەردىن بولغان بۇرادەرلەرگە سالام. ²⁴ بىزنىڭ ئارىمىزدىن چىققان بىرنەچچە كىشىلەر بىزدىن بۇيرۇق ئالماي، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى پەرىشان قىلىپ كۆڭۈللىرىڭلارغا بىئارامچىلىق سالغىنىنى ئاڭلىدۇق. ²⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن بىز بىر جانىدەك بولۇپ كىشىلەر ئىلغاپ، ²⁶ ئۇلارنى خۇداۋەندىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ئىسمى ئۈچۈن ئۆز جانلىرىنى بېغىشلىغان ئامراق بۇرادەرلىرىمىز بارناباس ۋە پائۇلۇس بىلەن سىلەرگە ئەۋەتكىلى توختاتتۇق. ²⁷ بۇ سەۋەبتىن يەھۇدا بىلەن سىلاسىنى ئەۋەتتۇق. ئۇلار ئۆز ئاغزى بىلەن بۇنى سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. ²⁸ چۈنكى مۇقەددەس روھ ۋە بىز مۇناسىپ كۆرۈپ توختاتتۇقكى، بۇ لازىم بۇيرۇقلاردىن باشقا يۈك ئۈستۈڭلارغا قويۇلمىسۇن، ²⁹ يەنى بۇتلارغا قۇربانلىق قىلىنغان گۆشتىن ۋە قاندىن ۋە بوغۇلغان جانىۋارلاردىن ۋە زىنداندىن ئۆزۈڭلارنى ساقلىماق لازىمدۇر. ئەگەر بۇ ئىشلاردىن ئېھتىيات قىلساڭلار، سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. سىلەرگە ئامانلىق بولسۇن.

³⁰ بۇلار ئەۋەتىلىپ، ئانتاكيغا كېلىپ، جامائەتنى يىغدۇرۇپ خەتنى تاپشۇردى ³¹ ۋە بۇلار بۇنى ئوقۇغاندا ئۇ تەسەللى سۆز ئۈچۈن خۇش بولۇشتى. ³² يەھۇدا ۋە سىلاس ئۆزى پەيغەمبەر بولۇپ، بۇرادەرلەرگە تولا تەسەللى سۆز قىلىپ ئۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. ³³ ئاندا بىر ۋاقىتقىچە تۇرغاندىن كېيىن، ئامانلىق بىلەن بۇرادەرلەردىن ئەۋەتىلىپ، روسۇللارنىڭ ئالدىغا يېنىپ باردى. ³⁴ لېكىن سىلاس ئاندا قالغىلى مۇناسىپ كۆردى. ³⁵ ئەمما پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكيادا تۇرۇپ، تولا باشقىلار بىلەن بىللە تەلىم بېرىپ خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى جاكارلىدى.

پاۋلۇس ۋە بارناباسنىڭ ئايرىلىپ كېتىشى

³⁶ بىرنەچچە كۈندىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: «بىز خۇداۋەندىنىڭ سۆزىنى يەتكۈزگەن ھەر شەھەرگە يېنىپ بېرىپ، بۇرادەرلەرنى يوقلاپ، ئەھۋالى قانداق ئىكەنلىكىنى كۆرەيلى» دەپ ئېيتتى. ³⁷ بارناباس ماركۇس دەپ ئاتالغان يۇھاننانى ئۆزىمىز بىلەن بىللە ئالايلى دەپ، مەسلىھەت قىلدى. ³⁸ لېكىن پاۋلۇس پامفىلىيەدە ئۇلاردىن ئايرىلىپ، ئۇلار بىلەن ئىشقا بارمىغان ماركۇسنى بىللە ئالغىلى مۇناسىپ كۆرمىدى ³⁹ ۋە ئىككىلىسىنىڭ ئارىسىدا ئۇنداق بۆلگۈنچىلىك بولدىكى، ئۇلار بىر-بىرىدىن ئايرىلىپ كەتتى. بارناباس ماركۇسنى ئېلىپ، كېمە بىلەن سىپرۇسقا باردى. ⁴⁰ لېكىن پاۋلۇس ئۆزىگە سىلاسىنى ئىلغاپ، بۇرادەرلەر ئۇنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تاپشۇرغاندىن كېيىن يولغا چىقىپ، ⁴¹ سۈرىيىدىن ۋە كىلىكىيەدىن ئۆتۈپ، جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈرەتتى.

پاۋلۇس تىموتېئۇسنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ باردى

16 ¹ پاۋلۇس دەربەگە ۋە لىستراغا ھەم كەلدى. ئاندا تىموتېئۇس دەپ ئاتالغان بىر شاگىرت بار ئىدى. ئۇ ئۆزى خۇداۋەندىگە ئىشەنگەن بىر يەھۇدىي خوتۇننىڭ ئوغلى ئىدى، لېكىن ئاتىسى يۇنانىي ئىدى. ² تىموتېئۇس لىسترا ۋە كونيادىكى بۇرادەرلەردىن ياخشى شاھادەت تاپقانىدى. ³ پاۋلۇس ئۇنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ بېرىشنى خالىدى ۋە ئۇ يەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇنى خەتنە قىلدى. چۈنكى ھەممىسى ئۇنىڭ ئاتىسى يۇنانىي ئىكەنلىكىنى بىلەتتى.

⁴ ئۇلار بېرىپ شەھەرلەردىن ئۆتكىنىدە، يېرۇسالېمدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللاردىن توختىتىلغان بۇيرۇقلارنى تۇتقىلى ئەمىر قىلاتتى ⁵ ۋە جامائەتلەر ئىماندا قۇۋۋەتلىنىپ كۈندىن كۈنگە نۇرغۇنلاشاتتى.

پاۋلۇس ماكدونىيە ئۆلكىسىگە چىقىدۇ

⁶ مۇقەددەس روھ ئاسىيا يۇرتىدا ئۇلارنىڭ سۆزىنى ۋەز ئېيتىشىدىن توسقىنى ئۈچۈن ئۇلار فرىگىيە ۋە گالاتىيا يۇرتى بىلەن ئۆتۈپ باردى. ⁷ ئۇلار مىسىيەگە يېقىنلىشىپ بىتىنىيەگە بارغىلى خالىدى، لېكىن ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا ئىجازەت بەرمىدى. ⁸ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئۆتۈپ، تروئاس شەھىرىگە كېلىپ چۈشتى. ⁹ كېچىدە پاۋلۇسقا بىر روھىي كۆرۈنۈش چۈشتىكى، ماكدونىيەلىك بىر كىشى تۇرۇپ: «ماكدونىيەگە ئۆتۈپ كېلىپ، بىزگە ياردەم بەرگىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى. ¹⁰ ئۇ ئۆزى شۇ روھىي كۆرۈنۈشنى كۆرگەندە، خۇدا بىزنى ئۇ خەلققە ئىنجىلنى يەتكۈزگىلى قىچقارغىنىنى بىلىپ، دەرھال ماكدونىيەگە چىققىلى چارە ئىزدىدۇق.

سۆسۈن ساتقۇچى لىدىيا ئەيسا مەسھكە ئىشىنىدۇ

¹¹ بىز تروئاستىن كېمە بىلەن چىقىپ، ساموتراكە ئارىلىغا غاراپ بېرىپ، ئەتىسى نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، ¹² ئاندىن فىلىپپىگە كەلدۇق. ئۇ شەھەر رىمنىڭ بىر مۇستەملىكىسى بولۇپ، ماكدونىيەنىڭ شۇ تەرىپىدىكى بىرنەچچە شەھىرى ئىكەن. ئاندا بىرنەچچە كۈن توختاپ قالدۇق. ¹³ شابات كۈنى دەرۋازىدىن چىقىپ، بىر دەريانى ياقىلاپ بىر دۇئا قىلىدىغان جايغا كېلىپ ئولتۇرۇپ، ئاندا يىغىلغان خوتۇنلارغا سۆز قىلدۇق. ¹⁴ تىياتىرا شەھىرىدىن بولۇپ سۆسۈن ساتقۇچى لىدىيا دېگەن تەقۋادار بىر خوتۇن ئولتۇرۇپ ئاڭلىدى. پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە زېھىن قويۇپ تەكشۈرۈشكە خۇداۋەندە ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاچتى. ¹⁵ ئۇ ئۆزى بىلەن ئۆي خەلقى چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن، بىزگە يالۋۇرۇپ: «ئەگەر مېنى خۇداۋەندىگە ئىشەنگەن بىر كىشى ئىكەن دەپ بىلسەڭلار، ئۆيۈمگە كىرىپ تۇرۇڭلار» دەپ بىزنى تۇرغىلى زورلىدى.

پاۋلۇس بىلەن سىلاس زىندانغا سېلىندۇ

¹⁶ بىر ۋاقىت دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا بىر پالچىلىق روھ ئىگىلەنگەن بىر دېدەك بىزگە ئۇچرىدى. ئۇ ئۆزى پالچىلىق قىلماق بىلەن ئۆز ئىگىلىرىگە تولا پايدا كەلتۈرەتتى. ¹⁷ بۇ دېدەك پاۋلۇسنىڭ ۋە بىزنىڭ ئارقىمىزدىن ئەگىشىپ: «بۇ كىشىلەر خۇدا-مۇتەئالانىڭ بەندىلىرى بولۇپ، سىلەرگە نىجاتنىڭ يولىنى جاكارلايدۇ» دەپ قىچقىراتتى. ¹⁸ ئۇ تولا كۈنلەر شۇنداق قىلاتتى. ئەمما پاۋلۇس تولا خاپا بولۇپ بۇرۇلۇپ، ئۇ روھقا: «ئەيسا مەسھنىڭ ئىسمى بىلەن ساڭا بۇيرۇيمەن: ئۇنىڭدىن چىققىن» دەپ ئېيتتى. ئۇ شۇ شۇئاندا ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. ¹⁹ دېدەكنىڭ ئىگىلىرى ئۆز پايدىسىدىن ئۈمىدى كېسىلگىنىنى كۆرگەندە، پاۋلۇس بىلەن سىلاسىنى تۇتۇپ، بازاردا چوڭلارنىڭ قېشىغا سۈرۈپ ئېلىپ باردى. ²⁰ ئاندىن ئۇلارنى

ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، ئېيتتى: «بۇ يەھۇدىي كىشىلەر شەھىرىمىزنى قوزغىتىپ، غوۋغا پەيدا قىلىپ،²¹ بىز رىملىقلارغا قوبۇل قىلىپ تۇتقىلى جايىز بولمايدىغان قائىدىلەرنى ئۆگىتىۋاتىدۇ» دېيىشتى.²² خەلق ھەم قوپۇپ، ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى ۋە ھاكىملار ئۇلارنىڭ ئېگىنلىرىنى سالدۇرۇپ، ئۇلارغا تايلاق ئۇرغىلى بۇيرۇدى.²³ ئۇلار ئۇلارنى تولا تايلاق ئۇرغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا سېلىپ، زىندانچىغا ئۇلارنى ئېھتىيات بىلەن ساقلىغىلى بۇيرۇدى.²⁴ زىندانچى شۇ بۇيرۇقنى ئاڭلىغاندا ئۇلارنى ئىچكىركى ئۆيگە سولاپ، پۇتلىرىنى كۆتكەتكە تارتىپ قويدى.

²⁵ ئەمما تۈن يېرىمدا پاۋلۇس بىلەن سىلاس شېئىر ئوقۇپ خۇداغا ھەمد ئېيتىۋاتتى ۋە مەھبۇسلار ئۇلارغا قۇلاق سالماقتا. ²⁶ ناگاھ ئۇنداق قاتتىق بىر زىلزىلە بولدىكى، زىنداننىڭ ئۇللىرى تەۋرەندى ۋە دەرھال ھەممە ئىشىكلەر ئېچىلىپ، مەھبۇسلارنىڭ زەنجىرلىرى يېشىلدى. ²⁷ زىندانچى ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ، زىنداننىڭ ئىشىكلىرىنى ئوچۇق كۆرگەندە مەھبۇسلار قېچىپ كەتتى دەپ، ئۆزىنى ئۆلتۈرگىلى قىلىچىنى سۇغۇردى. ²⁸ لېكىن پاۋلۇس ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ: «ئۆزۈڭگە زەرەر قىلمىغىن، ھەممىمىز بۇ يەردىدۇرمىز» دەپ ئېيتتى. ²⁹ ئۇ چىراغ تاپتۇرۇپ زىندانغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، تىترەپ پاۋلۇس ۋە سىلاسىنىڭ پۇتلىرىغا يىقىلدى. ³⁰ ۋە ئۇلارنى تاشقىرى ئېلىپ بېرىپ: «ئەي خوجىلار، نىجات تاپمىقىم ئۈچۈن نېمە قىلار؟» دەپ سورىدى. ³¹ ئۇلار: «خۇداۋەندە ئەيساغا ئىشەنگىن ۋە نىجات تاپسەن، سەن بىلەن ئۆي خەلقىنىڭ» دېدى. ³² ئۇلار ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ سۆزىنى يەتكۈزدى.

³³ ئۇ كېچىنىڭ شۇ سائىتىدە زىندانچى ئۇلارنى ئۆزىنىڭكىگە ئېلىپ، يارىلىرىنى يۇدى ۋە دەرھال ئۆزى ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ³⁴ ئۇ ئۇلارنى ئۆز ئۆيىگە ئېلىپ كىرىپ داستىخان سېلىپ ئۆزى ۋە ھەممە ئۆي خەلقى خۇداغا ئىشەنگىنىگە خۇشاللىق قىلدى.

³⁵ كۈندۈز بولغاندا ھاكىملار ئەمەلدارلارنى ئەۋەتىپ: «شۇ كىشىلەرنى قويۇپ بەرگىن» دەپ ئېيتقۇزدى. ³⁶ زىندانچى بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا خەۋەر بېرىپ: «ھاكىملار سىلەرنى قويۇپ بەرگىلى كىشى ئەۋەتتى. ئەمدى چىقىپ، تىنچ-ئامان كېتىڭلار» دېدى. ³⁷ لېكىن پاۋلۇس ئۇلارغا: «ئۇلار بىزدەك رىملىق كىشىلەرنى ھۆكۈم توختاتماي ئاشكارا ئۇردۇرۇپ، زىندانغا سالىدى. ئەمدى بىزنى پىنھاندا چىقىرىدۇمۇ؟ بۇ بولمايدۇ. ئۇلار ئۆزى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن» دېدى. ³⁸ ئەمەلدارلار بۇ سۆزنى ھاكىملارغا خەۋەر بەردى. بۇلار ئۇلارنىڭ رىملىق ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، ³⁹ ئاندا بېرىپ، ئۇلارغا يالۋۇرۇۋېلىپ چىقىپ: «شەھەردىن كېتىڭلار» دەپ ئىلتىماس قىلدى. ⁴⁰ ئۇلار زىنداندىن چىقىپ، لىدىياننىڭ ئۆيىگە كەلدى ۋە بۇرادەرلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارغا نەسىھەت قىلغاندىن كېيىن يولغا راۋان بولدى.

پاۋلۇس بىلەن سىلاس تېسالونىكا شەھىرىدە

17 ¹ ئۇلار ئامفىپولىستىن ۋە ئاپولونىيادىن ئۆتۈپ، تېسالونىكاغا كەلدى. ئاندا يەھۇدىيلارنىڭ بىر سىناگوگى بار ئىدى. ² پاۋلۇس ئۆز ئادىتىچە ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۈچ شابات كۈنى ئۇلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇزاكىرە قىلىشىپ، ³ مەسھنىڭ زەخمەت تارتىپ ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قويمىقى كېرەك ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇرۇپ بايان قىلىپ: «مەن سىلەرگە جاكارلىغان ئەيسا ئۆزى مەسھتۇر» دەپ ئېيتتى. ⁴ ئۇلارنىڭ بەزىسى ۋە تەقۋادار يۇنانىيلاردىن تولا خەلق بىلەن بىرمۇنچە مۆتىۋەر خوتۇنلار ئىشىنىپ، پاۋلۇس ۋە سىلاسقا ئەگەشتى.

⁵ لېكىن يەھۇدىيلار ھەسەت قىلىپ، بازار-كوچىلەردە بىكار يۈرىدىغان يارىماسلاردىن بىرنەچچىنى كەينىگە سېلىپ، خەلقنى يىغىشتۇرۇپ شەھەردە غوغۇغا پەيدا قىلدى. ئۇلار ياسۇننىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ كېلىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسىنى خەلقنىڭ ئالدىغا چىقارماقچى ئىدى. ⁶ ئەمما ئۇلارنى تاپمىغاندا، ئۇلار ياسۇننى ۋە بۇرادەرلەردىن بىرنەچچىسىنى شەھەرنىڭ ھاكىملىرىنىڭ ئالدىغا سۆرەپ ئېلىپ بېرىپ، توۋلاپ: «دۇنيانى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچىلار بۇ يەرگە ھەم يېتىپ كەلدى. ⁷ ياسۇن ئۇلارنى ئۆز ئۆيىگە قوبۇل قىلدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى قەيسەرنىڭ ھۆكۈمىگە خىلاپلىق قىلىپ: < باشقا بىر پادىشاھ بار، يەنى ئەيسا > دەيدۇ» دەپ ئېيتىشتى. ⁸ خەلق بىلەن شەھەرنىڭ ھاكىملىرى بۇنى ئاڭلىغاندا بىئارام بولدى. ⁹ ئەمما ئۇلار ياسۇن بىلەن قالغانلارنى كېپىللىككە قويۇپ بەردى.

پاۋلۇس بىلەن سىلاس بېرىيا شەھىرىگە بارىدۇ

¹⁰ لېكىن بۇرادەرلەر دەرھال كېچىلەپ پاۋلۇس بىلەن سىلاسىنى بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتتى. ئۇلار ئۇ يەرگە كەلگەندە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا باردى. ¹¹ ئانداكىلەر تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلاردىن ياخشىراق بولۇپ، خۇش دىللىق بىلەن سۆزنى قوبۇل قىلىپ، بۇ ئىشلار شۇنداقمۇ ئەمەسمۇ دەپ، مۇقەددەس يازمىلارنى تەپتىش قىلاتتى. ¹² ئۇلاردىن تولا كىشىلەر ۋە مۆتىۋەر يۇنانىي خوتۇنلاردىن ۋە ئەر كىشىلەردىن بىرمۇنچە خەلق ئىشەندى.

¹³ لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ بېرىيادا ھەم خۇدانىڭ سۆزىنى جاكارلىغىنىنى ئاڭلىغاندا كېلىپ، ئاندا ھەم خەلقنى قوزغىتىپ بىئاراملىق سالىدى. ¹⁴ ئۇ ۋاقىت بۇرادەرلەر دەرھال پاۋلۇسنى يولغا سېلىپ، دېڭىز بويىغىچە ئەۋەتتى. لېكىن سىلاس بىلەن تىموتېئۇس بېرىيادا قالدى. ¹⁵ پاۋلۇسنى ئۇزاتقان كىشىلەر ئۇنى ئافىناغىچە ئېلىپ بېرىپ، سىلاس بىلەن تىموتېئۇسقا: «مېنىڭ قېشىمغا ئىتتىك كېلىڭلار» دەپ پاۋلۇستىن بۇيرۇق ئېلىپ، يېنىپ كەتتى.

پاۋلۇس ئافىنى شەھىرىدە

¹⁶ پاۋلۇس ئافىنادا ئۇلارنى ساقلاپ تۇرغان ۋاقىتتا شەھەرنى بۇت سۈرەتلىرى بىلەن تولغىنى كۆرۈپ ئىچى قايىندى.

¹⁷ ئۇنىڭ ئۈچۈن سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە تەقۋادار كىشىلەر بىلەن مۇزاكىرە قىلىشىپ، بازاردا ئۇچراشقان كىشىلەر بىلەن ھەر كۈن سۆزلىشەتتى. ¹⁸ لېكىن ئىپىكورىي ۋە ستوئىك يەيلاسوپلارنىڭ بىر نەچچىسى ئۇنىڭ بىلەن سۆز تالاشقىلى قوپتى. بەزىلىرى: «بۇ كاپىلىدىغۇچى نېمە دەپ يۈرىدۇ» دېيىشتى. باشقىلىرى: «يات تەڭرىلەرنى جاكارلىغۇچىغا ئوخشايدۇ» دېيىشتى. پاۋلۇس ئەيسانى ۋە ئۆلۈمدىن تىرىلىپ قوپۇشنى ۋەز ئېيتقىنى ئۈچۈن ئۇلار شۇنداق ئېيتىشتى. ¹⁹ شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ، ئارىپىوئاگۇس دېگەن جايغا ئېلىپ بېرىپ: «سەن ئېيتقان يېڭى تەلىم نېمە ئىكەنلىكىنى ئۇقساق بولمامدۇ؟» ²⁰ چۈنكى يات نەرسىلەرنى قۇلاقلىرىمىزغا ئىشتىكۈزۈسەن. بۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگىلى خالايمىز» دېيىشتى. ²¹ چۈنكى ھەممە ئافىنالىقلار ۋە ئاندا تۇرغۇچى بىگانىلەر ۋاقىتنى يېڭى خەۋەر توغرىسىدىن سۆزلەپ ئاڭلىماقتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى.

²² ئەمما پاۋلۇس ئارىپىوئاگۇسنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ئېيتتى: «ئەي ئافىنالىق كىشىلەر، مەن سىلەرنى تولا تەقۋادار كۆرىمەن. ²³ چۈنكى ئايلىنىپ يۈرۈپ مەبۇد سۈرەتلىرىڭلارغا قارىسام، ئۈستىدە: < نامەلۇم تەڭرىگە > دەپ پۈتۈلگەن بىر قۇربانگاھ كۆردۈم. سىلەر بىلمەي ئىبادەت قىلغىنىڭلارنىڭ ئۆزىنى مەن ئەمدى سىلەرگە بايان قىلىمەن. ²⁴ دۇنيانى ۋە ئانداكى ھەممە بار بولغاننى ياراتقان تەڭرى، يەنى ئاسمان ۋە يەرنىڭ خۇداۋەندىسى قول بىلەن ياسالغان بەيتلەردە ماكان تۇتمايدۇ ²⁵ ۋە بىر نەرسىگە موھتاج بولغاندەك ئادەم قوللىرى بىلەن خىزمەت قىلىنمايدۇ. چۈنكى ھەممىسىگە تىرىكلىك ۋە نەپەس ۋە ھەر نەرسىنى بەرگۈچى ئۇ ئۆزىدۇر. ²⁶ بارچە يەر يۈزىدە ماكان تۇتقىلى ھەممە ئىنسان نەسىللىرىنى بىر قاندىن يارىتىپ، ئۇلارغا ھايات ۋاقىتلىرىنى ۋە ئولتۇرىدىغان ماكانلىرىنىڭ چەكلىرىنى ئىلگىرىدىن تايىن قىلغاندۇر. ²⁷ «ئۇلار خۇدانى ئىزدەپ، شايات تەمتىلەپ ئۇنى تاپقاي» دەپ شۇنداق قىلدى. بىراق ئۇ ئۆزى ھەربىرىمىزدىن يىراق ئەمەستۇر. ²⁸ چۈنكى ئۇنىڭ بىلەن ياشاپ ھەرىكەت قىلىمىز، باردۇرمىز. شائىرلىرىڭلارنىڭ بەزىسى ئېيتقاندەك: < بىز ھەم ئۇنىڭ نەسلى ئىكەنمىز. > ²⁹ بىز خۇدانىڭ نەسلى بولساق، خۇدالىقنى ئادەمنىڭ ھۈنىرى ۋە ئىشى بىلەن نەقىش قىلىنغان ئالتۇنغا ياكى كۈمۈشكە ۋە ياشقا ئوخشاتمىغايمىز. ³⁰ خۇدا جاھالەت ۋاقىتلىرىغا سەۋر قىلغاندىن كېيىن، ئەمدى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىگە ھەر بەردە توۋا قىلىشنى بۇيرۇماقتا. ³¹ چۈنكى ئۇ بىر كۈننى تايىن قىلغاندۇر. شۇ كۈندە ئۆزى تەيىنلىگەن بىر كىشىنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ھەممە دۇنيانى ئادالەت بىلەن ھۆكۈم قىلىدۇ. ئۇنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇرغىنى بىلەن ھەممىلەرگە شۇنداق ئىكەنلىكىگە ئىسپات بەردى» دېدى.

³² ئۇلار ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىپ قوپمىقى توغرىسىدىن ئاڭلىغاندا بەزىلىرى مەسخىرە قىلىشتى،

لېكىن باشقىلىرى: «بۇنىڭ توغرىسىدا سەندىن يەنە ئاڭلايلى» دەپ ئېيتتى. ³³ بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كەتتى. ³⁴ لېكىن بىرنەچچە كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ئىشەندى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئارىئوپياگوس مەھكىمىسىدىن بولغان دىيونىسىيۇس ۋە ھەم دامارس دېگەن بىر خوتۇن بىلەن بىرنەچچە باشقا كىشىلەر بار ئىدى.

پاۋلۇس كورىنتۇس شەھىرىدە

18 ¹ ئاندىن كېيىن پاۋلۇس ئافىنادىن، كېتىپ كورىنتۇسقا كەلدى. ² ئاندا ئاكۇبلا دېگەن پونتۇسلۇق بىر يەھۇدىي ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى پىرسكىلا بىلەن ئۇچرىشىپ، ئۇلارنىڭكىگە باردى. بۇلار ئىتالىيەدىن يېڭى كەلگەندى، چۈنكى كلاۋدىيۇس قەيسەر: «ھەممە يەھۇدىيلار رىمدىن چىقسۇن» دەپ بۇيرۇغانىدى. ³ پاۋلۇس ئۇلار بىلەن ھەمھۈنەر بولغاچ ئۇلارنىڭكىدە قېلىپ، ئۇلار بىلەن ئىش قىلىشىپ تۇردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھۈنرى چىدىرچىلىك ئىدى. ⁴ ئەمما ئۇ ھەر شابات كۈنى سىناگوگدا مۇزاكىرە قىلىشىپ، يەھۇدىيلار ۋە يۇنانىيلارنى ئۆز تەرىپىگە ئىلتەيتتى.

⁵ سىلاس بىلەن تىموتېئۇس ماكدونىيەدىن كەلگەندە، پاۋلۇس ۋاقتىنى سۆزنى جاكارلاش بىلەن مەشغۇل بولۇپ، يەھۇدىيلارغا ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. ⁶ لېكىن بۇلار ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ دەشەنمە بەرگەندە، پاۋلۇس لىباسلىرىنى سىلكىپ ئۇلارغا: «قېنىڭلار ئۆز باشلىرىڭلارغا يانسۇن. مېنىڭ ئەيىبىم بولمايدۇ. مۇندىن كېيىن تائىپىلەرگە بارمەن.» ⁷ بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاندىن چىقىپ، تىتىيۇس يۇستۇس دېگەن بىر تەقۋادار كىشىنىڭ ئۆيىگە كىردى. ئۇ ئۆي سىناگوگنىڭ يېنىدا ئىدى. ⁸ سىناگوگنىڭ چوڭى كرىسپۇس ھەممە ئۆي خەلقى بىلەن خۇداۋەندىگە ئىشەندى. سۆزنى ئاڭلىغان تولا باشقا كورىنتۇسلۇقلار ئىشىنىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى.

⁹ كېچىدە خۇداۋەندە روھىي كۆرۈنۈشتە پاۋلۇسقا ئېيتتى: «قورقمىغىن، بەلكى سۆز قىلىپ شۈك تۇرمىغىن. ¹⁰ چۈنكى مەن سەن بىلەندۇرمەن. ھېچكىم ساڭا ئازار يەتكۈزگىلى قوپالمايدۇ. مانا بۇ شەھەردە تولا خەلقىم بار» دېدى. ¹¹ ئۇ يەردە پاۋلۇس بىر يىل ئالتە ئاي ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، خۇدانىڭ سۆزىنى تەلىم بەردى.

پاۋلۇس ۋالىي گالىيونىڭ ئالدىدا

¹² لېكىن گالىيو ئاخابەنىڭ ئۈستىگە ۋالىي ئىكەنلىكىدە يەھۇدىيلار بىر جانەدەك پاۋلۇسقا قارشى چىقىپ، ئۇنى مەھكىمىگە كەلتۈرۈپ: ¹³ «بۇ ئادەم خەلققە قانۇنغا مۇۋاپىق بولمىغان يولدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشنى ئۆگىتىدۇ» دەپ ئېيتتى. ¹⁴ پاۋلۇس سۆز قىلغىلى ئاغزىنى ئاچقاندا

گالىيو يەھۇدىيلارغا ئېيتتى: «ئەي يەھۇدىيلار، بىر ناھەقلىق ياكى بىر يامان ھىلىنگەرلىك ئىش بولسا ئىدى، سەۋر بىلەن سىلەرگە قۇلاق سالاتتىم. ¹⁵ لېكىن سۆزنىڭ يا ئىسىملارنىڭ ۋە يا قانۇنۇڭلار توغرىسىدىكى جېدەل بولسا، ئۆز ئىختىيارىڭلارچە قىلىڭلار. مەن ئۇنداق ئىشلارغا ئارىلىشىپ ھاكىم بولغىلى خالىمايمەن» دەپ ¹⁶ ئۇلارنى مەھكىمىدىن ھەيدىۋەتتى. ¹⁷ ئەمما ئۇلارنىڭ ھەممىسى سىناگوگنىڭ چوڭى سوستېنېسنى تۇتۇپ، مەھكىمىنىڭ ئالدىدا ئۇردى. لېكىن بۇ ئىشلار بىلەن گالىيونىڭ ھېچ كارى يوق ئىدى.

پاۋلۇس يەنە ئانتاكيغا ياندى

¹⁸ پاۋلۇس ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بۇرادەرلەر بىلەن خوشلىشىپ سۈرىيگە بارغىلى بىر كېمىگە چۈشتى. پرىسكىللا بىلەن ئاكوۋىلا ھەم ئۇنىڭ بىلەن ئىدى. ئۇ خۇداغا بىر قەسەم قىلغىنى ئۈچۈن كېنەربە شەھىرىدە ئۆز چېچىنى چۈشۈرگەندى. ¹⁹ ئۇلار ئەفەسۇسقا يەتكەندە پاۋلۇس ئۇلارنى ئاندا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئۆزى سىناگوگقا كىرىپ يەھۇدىيلار بىلەن سۆزلەشتى. ²⁰ ئۇلار ئۇنىڭغا: «بۇ يەردە تېخى بىر ۋاقىتقىچە تۇرغىن» دەپ يالۋۇرسا، ئۇ ئۇنىماي، ²¹ ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ: «خۇدا خالىسا، سىلەرگە يېنىپ كېلىمەن» دەپ ئەفەسۇستىن كېمە بىلەن كەتتى. ²² ئۇ قەيسەرىيەگە يەتكەندە يېرۇسالېمغا چىقىپ، جامائەتكە سالام بېرىپ، ئاندىن ئانتاكيغا بېرىپ چۈشتى.

پاۋلۇسنىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئىنجىلنى جاكارلاش ئۈچۈن سەپەرگە چىقىشى

²³ ئۇ يەردە بىر ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن ئاندىن كېتىپ، بىر-بىرىنىڭ ئارقىسىدىن گالاتىيا بىلەن فىرگىيە يۇرتلىرىدىن بىر-بىرلەپ ئۆتۈپ، ھەممە شاگىرتلارنى قۇۋۋەتلەندۈرەتتى. ²⁴ شۇ چاغلاردا ئەفەسۇسقا ئاپوللوس دېگەن ئىسكەندەرىيەلىك بىر يەھۇدىي كەلدى. ئۇ ئۆزى ئەھلى كالىم بولۇپ مۇقەددەس يازمىلارنى بىلىشكە كامىل بولۇپ، ²⁵ خۇداۋەندىنىڭ يولىدىن تەلىم تاپقانىدى. روھتا قىزغىن بولۇپ سۆز قىلىپ ئەيسا توغرىسىدا دىققەت بىلەن تەلىم بېرەتتى لېكىن يالغۇز يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈشىنى بىلەتتى. ²⁶ ئۇ غەيرەت بىلەن سىناگوگدا تەلىم بەرگىلى قوپقاندا، پرىسكىللا بىلەن ئاكوۋىلا ئۇنى ئاڭلاپ ئۆزىگە ئېلىپ كېلىپ، خۇدانىڭ يولىنى ئۇنىڭغا تېخى كامىلراق بىلدۈردى. ²⁷ كېيىن ئۇ ئاخايەگە ئۆتۈپ بارغىلى خالىغاندا بۇرادەرلەر ئانداكى شاگىرتلارغا: ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار دەپ، بىر خەت پۈتتى. ئۇ ئۇ يەرگە بارغاندا ئىشەنگەنلەرگە خۇداۋەندىنىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن تولا ياردەم بېرىپ، ²⁸ ئەيسانىڭ مەسھ ئىكەنلىكىگە مۇقەددەس يازمىلاردىن دەلىل كەلتۈرۈپ، خەلقنىڭ ئالدىدا پۇختىلىق بىلەن سۆز قىلىپ يەھۇدىيلار بىلەن قارشىلىشتاتتى.

پاۋلۇس ئەفەسۇس شەھىرىدە

19 ¹ ئاپوللوس كورنتۇستا ئىكەن ۋاقتىدا پاۋلۇس يۇرتىنىڭ يۇقىرىقى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەفەسۇسقا كېلىپ، ئاندا بىرنەچچە شاگىرتلارغا ئۇچراپ، ² ئۇلاردىن: «ئىشەنگىنىڭلاردا مۇقەددەس روھ تاپتىڭلارمۇ؟» دەپ سورىدى. ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مۇقەددەس روھنىڭ بارلىقىنى ھەم ئاڭلىمدۇق». ³ ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداق بولسا، نېمىگە چۆمۈلدۈرۈلۈڭلار؟» دېدى. ئۇلار: «يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلۈدۇق» دېدى. ⁴ ئەمما پاۋلۇس ئېيتتى: «يۇھاننا توۋا چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چۆمۈلدۈرۈپ خەلققە: < مەندىن كېيىن كېلىدىغانغا، يەنى ئەيساغا ئىشىنىڭلار، دەيتتى >». ⁵ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا خۇداۋەندە ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ⁶ پاۋلۇس قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغاندا مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى ۋە ئۇلار باشقا تىللار بىلەن سۆزلەپ، پەيغەمبەرلىك قىلغىلى باشلىدى. ⁷ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككىچە كىشى ئىدى. ⁸ پاۋلۇس سىناگوگقا كىرىپ ئۈچ ئايچە غەيرەتلىك بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلەپ، ئۇلارنى قايىل قىلاتتى. ⁹ لېكىن بەزىلىرى كۆڭۈللىرىنى قاتۇرۇپ جاھىللىق قىلىپ، خەلقنىڭ ئالدىدا بۇيول توغرىسىدا يامان سۆزلىگەندە، پاۋلۇس ئۇلاردىن كېتىپ، شاگىرتلارنى ئايرىپ، ھەر كۈن تىرانوس دېگەن بىر كىشىنىڭ مەكتىپىدە مۇزاكىرە قىلىشاتتى. ¹⁰ مۇنداق ئىككى يىلچە بولدى. شۇنداقكى، ئاسىيا يۇرتىدا تۇرغۇچىلار، خاھى يەھۇدىي بولسۇن، خاھى يۇنانىي بولسۇن، ھەممىسى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلىدى.

ئىسكىۋاننىڭ يەتتە ئوغلى

¹¹ خۇدا پاۋلۇسنىڭ قولى بىلەن ئادەتتىن تاشقىرى قۇدرەتلىك ئەمەللەر قىلاتتى. ¹² شۇنداقكى، ئۇنىڭ بەدىنىگە تەگكۈزگەن ياغلىقلار ۋە رومالار ئېلىنىپ كېسەللەرنىڭ ئۈستىگە يېپىلىپ چۈيۈلاتتى ۋە كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار چىقىرىلاتتى. ¹³ ئەمما كېزىپ يۈرگەن بىرنەچچە يەھۇدىي جىن قوغلىغۇچىلار: «پاۋلۇس ۋەز ئېيتقان ئەيسا بىلەن سىلەرگە قەسەم بېرىمەن» دەپ خۇداۋەندە ئەيسانىڭ ئىسمىنى يامان روھ ئىگىلەنگەنلەر ئۈستىگە ئوقۇپ باقتى. ¹⁴ بۇنى قىلغانلار ئىسكىۋا دېگەن بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلى ئىدى. ¹⁵ لېكىن يامان روھ ئۇلارغا: «ئەيسانى تونۇيمەن پاۋلۇسنى بىلىمەن، لېكىن سىلەر كىمىسىلەر» دەپ جاۋاب بەردى. ¹⁶ شۇنىڭ بىلەن يامان روھتىن تۇتۇلغان ئادەم ئۇلارغا ئېتىلىپ، ئۇلارنى بېسىپ، ئۇلارغا ئۇنداق كۈچلۈك كەلدىكى، ئۇلار يالغۇچ ۋە زەخمىدار بولۇپ ئۇ ئۆيىدىن چىقىپ قاچتى. ¹⁷ بۇ ۋەقە ئەفەسۇستا تۇرغان ھەممە يەھۇدىيلارغا ۋە يۇنانىيلارغا مەلۇم بولۇپ، ھەممىسىگە بىر قورقۇنچ چۈشتى ۋە رەب ئەيسانىڭ ئىسمى تولا ئۇلۇغلاندى. ¹⁸ ئىشەنگەنلەردىن تولا كىشى كېلىپ، ئۆز قىلغان ئىشلىرىنى ئېيتىپ بېرىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلاتتى. ¹⁹ ۋە سېھىرگەرلىك قىلغۇچىلاردىن تولا كىشىلەر كىتابلىرىنى ئېلىپ كېلىپ يىغىپ، ھەممە

خەلقنىڭ ئالدىدا ئوتقا سېلىپ كۆيدۈردى. كىتابلارنىڭ باھاسىنى ھېساب قىلىپ، ئەللىك مىڭ درخام ئىكەنلىكىنى كۆردى. ²⁰ شۇنچە قۇدرەت بىلەن خۇداۋەندىنىڭ سۆزى ئېشىپ قۇۋۋەتلىنەتتى.

ئەفەسۇستىكى توپىلاش

²¹ بۇ ئىشلار تامام بولغاندىن كېيىن پائۇلۇس روھنىڭ باشلىمىقى بىلەن ماكدونىيە ۋە ئاخايە بىلەن يېرۇسالېمغا بارغىلى نىيەت قىلىپ: «ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن رىمنى ھەم كۆرمىكىم كېرەكتۇر» دېدى. ²² شۇڭا ئۇ ئۆزىگە خىزمەت قىلغۇچىلاردىن ئىككىسىنى، يەنى تىموتېئۇس بىلەن ئاراستۇسنى ماكدونىيەگە ئەۋەتىپ، ئۆزى ئاسىيا يۇرتىدا بىر ۋاقىتقىچە تۇرۇپ قالدى. ²³ ئۇ ۋاقىتتا شۇ يول توغرىسىدا تولا غوۋغا چىقتى. ²⁴ چۈنكى دىمىترىيۇس دېگەن بىر زەرگەر كۈمۈشتىن ئارتېمىس بۇتنىڭ بەيت شەكىل ھەيكەللىرىنى ياساپ، بۇ ھۈنەر قىلغۇچىلارغا تولا پايدا يەتكۈزەتتى. ²⁵ ئۇ بۇلارنى ۋە شۇنداق ئوقەت قىلىدىغان كىشىلەرنى يىغىپ، ئېيتتى: «ئەي كىشىلەر، بىزنىڭ تىرىكچىلىكىمىز بۇ ھۈنەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. ²⁶ ئەمدى كۆرۈپ ئاڭلىدىڭلاركى، بۇ پائۇلۇس يالغۇز ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى ئاز قالغان سېرى پۈتۈن ئاسىيا يۇرتىدا: < قول بىلەن ياسالغان تەڭرىلەر تەڭرى ئەمەس > دەپ تولا خەلقنى ئۇنتىپ ئازدۇردى. ²⁷ لېكىن بۇنىڭ بىلەن يالغۇز بىزنىڭ ئوقتىمىز خار قىلىنىپ خەتەرگە چۈشمەي، بەلكى ھەممە ئاسىيا يۇرتى، دەرۋەقە پۈتۈن ئالەم ئىبادەت قىلغان ئۇلۇغ ئايال مەبۇد ئارتېمىسنىڭ ئىبادەتخانىسى ھېچنېمىدەك سانىلىپ، ئۇلۇغ شان-شەرىپى يوقالسا كېرەك» دېدى. ²⁸ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا ئاچچىق بىلەن تولۇپ: «ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسى ئۇلۇغ!» دەپ توۋلاشتى ²⁹ ۋە شەھەر غوۋغا بىلەن تولدى. ئۇلار ھەممىسى بىر بولۇپ پائۇلۇسنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ماكدونىيەلىك گايۇس بىلەن ئارىستارخۇسنى بىللە ئېلىپ سۆرەپ، تاماشىگاھقا يۈگۈرۈپ كىردى. ³⁰ لېكىن پائۇلۇس خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرگىلى خالىغاندا شاگىرتلار قويمىدى ³¹ ۋە ئاسىيا يۇرتىنىڭ باشلىق كىشىلىرىدىن بىرنەچچىسى پائۇلۇسقا دوست بولغاچ كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: «تاماشىگاھقا كىرمىگىن» دەپ يالۋۇردى. ³² يىغىلغان خەلق قالايمىقان بولۇپ، بىرى ئۇنى ۋە بىرى بۇنى دەپ ۋارقىرايتتى ۋە تولىسى نېمە سەۋەب بىلەن يىغىلغانلىرىنى بىلمەيتتى. ³³ ئۇلار يەھۇدىيلار ئۆز ئالدىدا ماڭدۇرغان ئىسكەندەرنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆزۈپ ئېلىپ چىقتى. ئىسكەندەر ئۆزى خەلىق ئۈچۈن خەلققە سۆز قىلغىلى خالاپ، قولى بىلەن ئىشارەت قىلدى. ³⁴ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەممىسى ئىككى سائەت مۇددەتچە: «ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسى ئۇلۇغ!» دەپ بىر ئېغىزلىق بىلەن ۋارقىراشتى. ³⁵ لېكىن شەھەرنىڭ كاتىپى خەلقنى تىنچلاندۇرۇپ ئېيتتى: «ئەي ئەفەسۇسلۇق كىشىلەر، ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرى ئۇلۇغ ئارتېمىسنىڭ ئىبادەتخانىسى بىلەن ئاسماندىن چۈشكەن

سۈرىتىنىڭ ساقلىغۇچىسى ئىكەن دەپ بىلمەيدىغان كىشى كىمدۇر؟³⁶ بۇنىڭغا قارشى بىر نېمە دېگىلى بولماغاندىن كېيىن سىلەرگە تىنچ بولۇپ، ھېچىمىز ئىشقا ئالدىرىماسلىقىڭلار كېرەك.³⁷ سىلەر ئېلىپ كەلگەن بۇ كىشىلەر ئىبادەتخانىلارنى تالغۇچى ياكى ئايال مەبۇدىمىزنى ھاقارەت قىلغۇچى ئەمەس.³⁸ ئەگەر دىمىتريۇس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ بىرىكىمگە قارشى بىر دەۋاسى بولسا، سوراق كۈنلىرى ۋە ھەم ۋالىيلار بار. ئۇلار بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن.³⁹ لېكىن ئەگەر باشقا تەلپىڭلار بولسا، مىللەت مەجلىسىدە جايلاانسۇن.⁴⁰ بۈگۈنكى ۋەقە ئۈچۈن ئۈستىمىزدىن توپىلاڭ جىنايىتى ئارتىلىشىنىڭ خەتىرى بار، چۈنكى بۇ يىغىلىش توغرىسىدا جاۋاب بېرەلمەيمىز».

⁴¹ بۇنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇ يىغىلغان خەلقنى ياندۇردى.

پاۋلۇس ماكېدونىيەدە ۋە يۇناندا

20¹ غەلۋە بېسىلغاندىن كېيىن پاۋلۇس شاگىرتلارنى چىقىرىپ، ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە بارغىلى چىقىپ كەتتى.² ئۇ يۇرتلارنى كېزىپ، تولا سۆزلەر بىلەن شاگىرتلارغا نەسىھەت بېرىپ، يۇنانغا كەلدى.³ ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇرۇپ، كېمە بىلەن سۈرىيەگە باراي دېسە، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنىڭغا تۇزاق قويغىنىنى ئۇقۇپ قېلىپ، ماكېدونىيە يولى بىلەن يانماقچى بولدى.⁴ پۇرۇسنىڭ ئوغلى بېرىيالىق سوپاتېر ۋە تېسالونىكالىق ئارىستارخۇس بىلەن سېكۇندۇس ۋە دەرەبەلىك گايۇس ۋە تىموتېئۇس ۋە ئاسىيا يۇرتلۇق تىكىكۇس بىلەن تروفمۇس ئۇنىڭ بىلەن باراتتى.⁵ لېكىن بۇلار ئىلگىرى بېرىپ، تروئاستا بىزنى ساقلاپ تۇردى.⁶ ئەمما بىز پېتىر نان ھېيتىنىڭ كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپىدىن كېمە بىلەن سەپەر قىلىپ، بەش كۈندە تروئاستا ئۇلارغا يېتىپ بېرىپ، ئاندا يەتتە كۈن قالدۇق.

تروئاستا ئەۋتىكۇسنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلدۈرۈلۈشى

⁷ ھەپتىنىڭ ئاۋۋالقى كۈنى نان ئوشتۇغىلى جەم بولدۇق ۋە پاۋلۇس ئەتىسى كېتىدىغان بولۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىپ سۆزنى بېرىم كېچىگىچىلىك تارتىپ ئۇزارتتى.⁸ بىز جەم بولغان بالىخانىدا تولا چىراغلار يېقىقلىق تۇراتتى.⁹ ئەۋتىكۇس دېگەن بىر يىگىت پەنجىرىدە ئولتۇرغانىدى. پاۋلۇس سۆزنى تارتىپ ئۇزارتقاندا ئۇ يىگىت ئېغىر ئۇيقۇدىن بېسىلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىنچى قەۋىتىدىن تۆۋەنگە يىقىلىپ چۈشتى. ئۇلار ئۇنى كۆتۈرۈۋالسا، ئۆلگەن ئىكەن.¹⁰ ئەمما پاۋلۇس تۆۋەنگە چۈشۈپ، ئۆزىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ: «يىغىن قىلماڭلار، ئۇنىڭ تېنىدە جېنى بار» دېدى.¹¹ ئۇ يەنە چىقىپ، نان ئوشتۇپ تاڭ ئاتقۇچە ئۇزۇن سۆزلەپ، ئاندىن يولغا كەتتى.¹² ئۇلار يىگىتنى تىرىك كەلتۈرۈۋېلىپ ئىنتايىن خوش بولدى.¹³ بىز ئالدىدىن كېمىگە چۈشۈپ، ئاسوس شەھىرىگە باردۇق. ئاندا پاۋلۇسنى كېمىگە ئۆزىمىز

بىلەن ئالماقچى ئىدۇق، چۈنكى ئۇ ئۇنداق تايىن قىلىپ، ئۆزى ئاسوسقا پىيادە بارماقچى ئىدى. ¹⁴ ئۇ ئاسوستا بىزلەر بىلەن ئۇچراشقىنىدا بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ، مېتىلىنىگە باردۇق. ¹⁵ ئەتىسى خىيوسنىڭ ئۆتتۈرىغا كېلىپ، يەنە ئەتىسى ساموس ئارىلىدا بىر توختاپ، يەنە ئەتىسى مېلىتۇس شەھىرىگە باردۇق. ¹⁶ چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا يۇرتىدا تەخىر قىلغىلى خالىماي، ئەفەسۇستىن توختىماي ئۆتمەكچى بولۇپ، مۇمكىن بولسا، ئورما ھېيت كۈنىگىچە يېرۇسالېمغا يېتىپ باراي دەپ، ئالدىراپ باراتتى.

پاۋلۇسنىڭ ئەفەسۇستىكى ئاقساقاللار بىلەن خوشلىشىشى

¹⁷ لېكىن مېلىتۇستىن ئەفەسۇسقا كىشى ئەۋەتىپ، جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى قىچقاردى. ¹⁸ ئۇلار ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەر مېنىڭ ئاسىيا يۇرتىغا كەلگەن ئاۋۋالقى كۈندىن تارتىپ ئاراڭلاردا تۇرۇپ، ¹⁹ يەھۇدىيلارنىڭ سۈيىقەستلىرىدىن ماڭا بولغان سىناقلاردا كۆز ياشلىرى ۋە ھەممە كەمتەرلىك بىلەن بىر قۇلدەك خۇداۋەندىگە خىزمەت قىلىپ تۇرغىنىمنى بىلىسىلەر ²⁰ ۋە پايدىلىق بولغان ھېچنېمىنى يوشۇرماي، خەلقنىڭ ئالدىدا ۋە ئۆيلەردە سىلەرگە سۆزنى جاكارلاپ تەلىم بېرىپ، ²¹ ھەم يەھۇدىيلارغا، ھەم يۇنانىيلارغا: < توۋا قىلىپ خۇداغا يېنىپ خۇداۋەندىمىز ئەيساغا ئىشىنىڭلار > دەپ چىڭ نەسىھەت بېرىپ تۇرغىنىمنى بىلىسىلەر. ²² ۋە مانا ئەمدى مەن روھتا باغلىنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئاندا ماڭا نېمە ئۇچرايدىغىنىنى بىلمەيمەن. ²³ لېكىن زەنجىرلەر ۋە تەڭلىك مېنى ساقلاپ تۇرغىنىنى مۇقەددەس روھ ھەر شەھەردە ماڭا گۇۋاھلىق بېرىپ تۇرىدۇ.

²⁴ لېكىن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى ئىنجىلغا گۇۋاھلىق بېرىپ، خۇداۋەندە ئەيسادىن قوبۇل قىلغان خىزمىتىمنى تامام قىلىپ يۈگۈرۈشۈمنى پۈتكۈزۈسەم، جېنىمنى ئۆزۈمگە قىممەت سانمايمەن. ²⁵ ھەممەڭلارنىڭ ئارىسىدا يۈرۈپ، پادىشاھلىقنى ۋەز ئېيتىپ تۇرغانمەن. ۋە مانا ئەمدى مەن بىلىمەنكى، سىلەر مېنىڭ يۈزۈمنى يەنە كۆرمەيسىلەر.

²⁶ شۇنىڭ ئۈچۈن بۈگۈن سىلەرگە گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ھېچبىرىنىڭ قېنىغا مەن قەرزدار ئەمەسمەن. ²⁷ چۈنكى ھېچنېمىنى يوشۇرماي، خۇدانىڭ ھەممە ئىرادىسىنى سىلەرگە جاكارلىدىم. ²⁸ ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ۋە مۇقەددەس روھ سىلەرنى ئۇنىڭ ئۈستىدە باققۇچى ۋە پادىچى قىلىپ قويغان پادا ئۈچۈن، يەنى ئەيسا ئۆز قېنى بىلەن ئۆزىگە تاپتۇرۇۋالغان خۇدانىڭ جامائىتى ئۈچۈن سەگەك بولۇڭلار.

²⁹ مەن كەتكەندىن كېيىن پادىنى ئايىمايدىغان يامان بۆرىلەر ئاراڭلارغا كىرىدىغىنىنى ئۆزۈم بىلىمەن. ³⁰ دەرۋەقە ئۆز ئارىلىرىڭلاردىن ھەقىقەتنى بۇرمىلىغان سۆز ئېيتقۇچىلار قويۇپ، شاگىرتلارنى ئۆزىگە ئەگەشتۈرىدۇ. ³¹ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئويغاق تۇرۇپ، مېنىڭ ئۈچ يىل داۋامىدا توختىماي كېچە-كۈندۈز كۆز ياشلىرىم بىلەن ھەربىرىڭلارغا نەسىھەت قىلىپ تۇرغىنىمنى يادقا كەلتۈرۈڭلار.

³² ئەمدى سىلەرنى تىكلەپ قۇۋۋەتلەندۈرۈپ، ھەممە مۇقەددەسلەر بىلەن مىراسنى بەرگىلى قادىر بولغان خۇداغا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقەتلىك سۆزىگە سىلەرنى تاپشۇرىمەن. ³³ كۈمۈش ياكى ئالتۇن ياكى ئېگىن ھېچكىمدىن تەلەپ قىلمىدىم. ³⁴ بۇ قوللىرىم مېنىڭ ۋە مەن بىلەن بولغانلارنىڭ ھاجىتىگە خىزمەت قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر. ³⁵ ئىش قىلىپ ئاجىزلاردىن خەۋەر ئېلىپ، < ئالماقتىن بەرمەك مۇبارەكلىك كەتتۇر > دەپ ئەيسا ئۆزى ئېيتقان سۆزنى ياد قىلغىلى ھەممە ئىشىم بىلەن سىلەرگە ئۆگەتتىم».

³⁶ بۇنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇ تىز پۈكۈپ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىلەن دۇئا قىلدى. ³⁷ ھەممىسى تولا يىغلاپ پاۋلۇسنىڭ بوينىغا چۈشۈپ ئۇنى سۆيدى. ³⁸ ئۇلار «يۈزۈمنى يەنە كۆرمەيسىلەر» دەپ ئېيتقان سۆزى ئۈچۈن تولىراق غەمكىن بولۇپ كېمىگىچە ئۇنى ئۇزىتىپ باردى.

پاۋلۇسنىڭ يېرۇسالېمغا بېرىشى

21 ¹ بىز ئۇلاردىن ئايرىلغاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۇدۇل كوس ئارىلىغا بېرىپ، ئەتىسى رودوس ئارىلىغا يېتىپ، ئاندىن پاتارا شەھىرىگە كەلدۇق. ² ئاندا فەنىكىيەگە بارىدىغان بىر كېمە تېپىپ، شۇنىڭغا مىنىپ كەتتۇق. ³ ئەمما سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندە ئۇنى سول قولدا قويۇپ، سۈرىيەگە بېرىپ تىزغا كەلدۇق، چۈنكى كېمىنىڭ يۈكىنى ئاندا چىقىرىدىغانىدى. ⁴ ئانداكى شاگىرتلارنى تاپقاندىن كېيىن، ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلار روھنىڭ ئىلھامى بىلەن پاۋلۇسقا: «يېرۇسالېمغا چىقىمىغىن» دەپ ئېيتتى. ⁵ ئەمما ئۇ يەردە تۇرىدىغان كۈنلىرىمىزنى ئۆتكۈزگەندە، ئاندىن كېتىپ سەپەرگە چىقتۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى خوتۇن-بالىلىرى بىلەن بىزنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغىچە ئۇزىتىپ قويدى ۋە دېڭىزنىڭ بويىدا تىز پۈكۈپ دۇئا قىلدۇق. ⁶ بىر-بىرىمىز بىلەن خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چۈشتۇق ۋە ئۇلار ئۆزىڭىزگە يېنىپ كەتتى.

⁷ بىز تىردىن كېتىپ، كېمە سەپىرىمىزنى تامام قىلىپ پتولمائىسقا يېتىپ، ئانداكى شاگىرتلارغا سالام بېرىپ، ئۇلار بىلەن بىر كۈن تۇردۇق. ⁸ ئەتىسى بىز ئاندىن كېتىپ، قەيسەرىيەگە كېلىپ، ئۆزى يەتتىلەردىن بىرى بولۇپ ئىنجىل يەتكۈزگۈچى فىلىپپۇسنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭكىدە قالدۇق. ⁹ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىك قىلىدىغان تۆت ياتلىق قىلىنمىغان قىزى بار ئىدى.

¹⁰ ۋە بىز ئاندا بىرنەچچە كۈن قالغاندا، ئاگابوس دېگەن بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيەدىن ئۇ يەرگە كەلدى. ¹¹ ئۇ بىزنىڭ قېشىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ كەمىرىنى ئېلىپ ئۆز قوللىرىنى ۋە پۇتلىرىنى باغلاپ: «مۇقەددەس روھ مۇنداق ئېيتىدۇكى: < بۇ كەمەرنىڭ ئىگىسىنى يەھۇدىيلار يېرۇسالېمدا شۇنداق باغلاپ، تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ >» دەپ ئېيتتى. ¹² بۇنى ئاڭلىغىنىمىزدا بىز بىلەن ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭغا: «يېرۇسالېمغا بارمىغىن» دەپ يالۋۇردۇق. ¹³ پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «نېمىشقا شۇنداق يىغلاپ، كۆڭلۈمنى ئېزىسىلەر؟ خۇداۋەندە ئەيسانىڭ ئىسمى ئۈچۈن يالغۇز باغانغىلى ئەمەس، بەلكى يېرۇسالېمدا ئۆلگىلى ھەم رازىدۇرمەن» دېدى. ¹⁴ ئۇ

ئۇنىتىلمىغاندا بىز شۇك بولۇپ «خۇدانىڭ ئىرادىسىدەك بولسۇن» دەپ ئېيتتۇق.
¹⁵ بۇ كۈنلەردىن كېيىن يول جابدۇقلىرىمىزنى تەييارلاپ، يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق.
¹⁶ لېكىن شاگىرتلاردىن بىرنەچچىسى قەيسەرىيەدىن بىز بىلەن بېرىپ، بىزنى سىپىرۇسلۇق مىناسون دېگەن بىر كونا شاگىرتنىڭكىگە مېھمان بولغىلى ئېلىپ باردى.

پاۋلۇس يېرۇسالېمدا بۇرادەرلەر بىلەن كۆرۈشىدۇ

¹⁷ بىز يېرۇسالېمغا كەلگەندە بۇرادەرلەر خۇشلۇق بىلەن بىزنى قوبۇل قىلدى. ¹⁸ پاۋلۇس ئەتسى بىز بىلەن بىللە ياقۇبىنىڭ قېشىغا باردى ۋە جامائەت ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە كەلدى. ¹⁹ ئۇ ئۇلارغا سالام بېرىپ، خۇدا ئۇنىڭ خىزمىتى بىلەن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىردىن-بىردىن بايان قىلىپ بەردى. ²⁰ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ، پاۋلۇسقا ئېيتتى: «ئەي بۇرادەر، كۆرسەنكى، ئىشەنگەن يەھۇدىيلار نەچچە مىڭ بولۇپدۇ ۋە ھەممىسى مۇسالىم تەۋرات قانۇنى ئۈچۈن غەيرەت كۆرسىتىدۇ. ²¹ ئۇلار سەن توغرىلۇق خەلقنى: < تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدىكى ھەممە يەھۇدىيلارغا ئۆز بالىلىرىنى خەتنە قىلمىسۇن ۋە قائىدىلەرنى تۇتمىسۇن > دەپ مۇسادىن يانغىلى تەلىم بەرگىنىڭنى ئاڭلىغان. ²² ئەمدى قانداق قىلايلى؟ سېنىڭ بۇ يەرگە كەلگىنىڭنى ھەممە خەلق ئاڭلاپ قالدۇ. ²³ ئەمدى ساڭا ئېيتىدىغىنىمىزنى قىلغىن. خۇداغا بىر قەسەم قىلغان تۆت كىشىمىز بار. ²⁴ ئۇلارنى ئېلىپ، ئۆزۈڭنى ئۇلار بىلەن پاكلاپ، چاچلىرىنى چۈشۈرگىلى چىقىدىغان خىراجىتىنى بەرگىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرىلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ يالغان ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆزۈڭ تەۋرات قانۇنىغا مۇۋاپىق يۈرۈپ، ئۇنى تۇتقىنىڭنى بىلىدۇ. ²⁵ لېكىن ئىشەنگەن تائىپىلەر توغرىسىدا ئۇلارغا بۇتلارغا قۇربانلىق قىلىنغان گۆشنىن ۋە قاندىن ۋە بوغۇلغان جانۋارلاردىن ۋە زىندان ئۆزىنى ساقلىسۇن دەپ، بىز خەت يۈتۈپ توختاتقاندىق.»

²⁶ بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇ كىشىلەرنى ئۆزىگە ئېلىپ، ئەتسى ئۇلار بىلەن پاكلىنىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈپ، بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ، پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندا ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن قۇربانلىق ئۆتكۈزىدىغان ۋاقىتنى مەلۇم قىلدى.

پاۋلۇسنىڭ بەيت-مۇقەددەستە تۇتقۇن قىلىنىشى

²⁷ ئۇ يەتتە كۈن تامام بولغىلى ئاز قالغاندا ئاسىيا يۇرتىدىن كەلگەن يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى بەيت-مۇقەددەستە كۆرۈپ، ھەممە خەلقنى غۇلغۇلغا سېلىپ، ئۇنى تۇتۇپ، ²⁸ ۋارقىراپ: «ئەي ئىسرائىلىي كىشىلەر، كېلىپ ياردەم بېرىڭلار! ھەر يەردە قوۋمغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا ۋە بۇ ماكانغا قارشىلىق قىلىپ، ھەممە ئادەملەرگە تەلىم بەرگەن كىشى ئۇشبۇدۇر. بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ھەم بەيت-مۇقەددەسكە بۇنىيىلار كىرگۈزۈپ، بۇ مۇقەددەس جاينى ناپاك قىلدى» دەپ ئېيتتى.

²⁹ چۈنكى ئۇلار مۇندىن ئىلگىرى ئەفەسۇسلۇق تروپمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە كۆرۈپ، پاۋلۇس ئۇنى بەيت-مۇقەددەسكە ئېلىپ كىردى دەپ خىيال قىلدى. ³⁰ شۇنىڭ بىلەن ھەممە شەھەر خەلقى قوزغالدى ۋە خەلق يۈگۈرۈپ يىغىلىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ، بەيت-مۇقەددەستىن تاشقىرى سۆرىدى ۋە دەرھال دەرۋازىلار بېكىتىلدى.

³¹ ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگىلى تۇرغىنىدا قوشۇننىڭ مىڭبېشىسىغا: «پۈتۈن يېرۇسالېم غۇلغۇلىدا بولۇپ قالدى» دەپ خەۋەر يەتتى. ³² ئۇ دەرھال ئەسكەرلەر بىلەن يۈزبېشىلارنى ئېلىپ يۈگۈرۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار مىڭبېشى بىلەن ئەسكەرلەرنى كۆرگەندە پاۋلۇسنى ئۇرماقتىن توختىدى. ³³ مىڭبېشى ئالدىغا بېرىپ، پاۋلۇسنى تۇتۇپ: «ئىككى زەنجىر بىلەن باغلانسۇن» دەپ بۇيرۇپ: «ئۇ كىمدۇر؟ نېمە قىلدى؟» دەپ سورىدى. ³⁴ ئەمما خەلقنىڭ ئارىسىدا بىرى ئۇنى، بىرى بۇنى دەپ تۈۋەنلىشتى. لېكىن غۇلغۇلا سەۋەبىدىن تايىن بىر نېمە بىلەلمەي: «قورغانغا ئېلىپ بېرىلسۇن» دەپ بۇيرۇدى. ³⁵ ئۇ پەلەمپەيگە يەتكەندە خەلقنىڭ زورلۇقى ئۈچۈن ئەسكەرلەر پاۋلۇسنى كۆتۈرۈۋالدىلار. ³⁶ چۈنكى جەمئىي خەلق كەينىدىن ئەگىشىپ: «ئۇنى يوقاتقىن!» دەپ ۋارقىرىشتى.

³⁷ ۋە پاۋلۇسنى قورغانغا كىرگۈزگىنىدە مىڭبېشىغا: «ساڭا بىر سۆز ئېيتسام بولامدۇ؟» دەپ ئېيتتى. مىڭبېشى: «يۇنانچە ئۇقامسەن؟» ³⁸ سەن بۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى توپىلاڭ قىلىپ، تۆت مىڭ قاتىللىق قىلغۇچىنى باياۋانغا ئېلىپ بارغان مىسىرلىق ئەمەسمۇسەن؟» دېدى. ³⁹ پاۋلۇس: «مەن كىلىكىيەدىكى مەشھۇر بولغان تارسۇس شەھىرىنىڭ ئەھلىدىن بىر يەھۇدىي كىشىدۇرمەن. ساڭا يالۋۇزمەنكى، خەلققە سۆز قىلغىلى ماڭا ئىجازەت بەرگىن» دېدى. ⁴⁰ ئۇ ئۇنىڭغا ئىجازەت بەرگەندە پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، قولى بىلەن خەلققە ئىشارەت قىلدى، ۋە ئۇلار تامام شۈك بولغاندا ئۇ ئۇلارغا ئىبرانىي تىلى بىلەن سۆز قىلىپ ئېيتتى:

پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلايدۇ

22 ¹ ئەي بۇرادەرلەر ۋە ئاتلار، ئەمدى مېنىڭ سىلەرگە بېرىدىغان جاۋابىمنى ئاڭلاڭلار» دېدى. ² ئۇلار ئۇنىڭ ئىبرانىي تىلى بىلەن ئۇلارغا سۆز قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا تېخىمۇ شۈك بولۇپ قالدى. ئۇ يەنە سۆز قىلىپ ئېيتتى: ³ مەن كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلغان بىر يەھۇدىي كىشىدۇرمەن. لېكىن بۇ شەھەردە چوڭ بولۇپ غامالىيەلنىڭ پۇتلىرى ئالدىدا تەربىيە تېپىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىنچىكىلىكىدە تەلىم ئالدىم. سىلەر ھەممەڭلار بۈگۈن بولغاندەك خۇدا تەرىپىگە غەيرەتلىك ئىدىم. ⁴ ئۇ يولدىكىلەرنى، خاھى ئەر بولسۇن، خاھى خوتۇن بولسۇن ئۆلۈمگىچا قوغلاپ باغلاپ، زىندانلارغا تاپشۇراتتىم. ⁵ بۇنىڭغا ئۇلۇغ كاھىن ۋە ئاقساقاللارنىڭ ھەممە مەجلىسى مېنىڭ گۇۋاھلىرىمدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى بۇرادەرلەرگە خەت ئېلىپ، ئانداكى ئىشەنگەنلەرنى ھەم باغلاپ، جازا بېرىلسۇن دەپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمغا كەلتۈرمەك ئۈچۈن ئۇ يەرگە باردىم.

⁶ ئەمما يولدا كېتىپ بېرىپ، چۈش ۋاقتى بىلەن دەمەشققە يېقىنلاشقاندا، ناگاھ ئاسماندىن چوڭ بىر نۇر مېنىڭ چۆرمەگە يورۇدى. ⁷ مەن يەرگە يىقىلىپ، ماڭا: < ئەي سائۇل، ئەي سائۇل، نېمىشقا مېنى قوغلايسەن؟ > دەپ ئېيتقان بىر ئاۋاز ئاڭلىدىم. ⁸ مەن جاۋاب بەردىمكى: < ئەي خۇداۋەندە، كىمدۇرسەن؟ > ئۇ ماڭا: < مەن سەن ئۆزۈڭ قوغلىغان نازارەتلىك ئەيسادۇرمەن > دەپ ئېيتتى. ⁹ مەن بىلەن بولغانلار نۇرنى كۆردى، لېكىن ماڭا سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىدى. ¹⁰ مەن ئېيتتىم: < ئەي خۇداۋەندە، نېمە قىلاي؟ > خۇداۋەندە ماڭا: < قويۇپ، دەمەشققە كىرگىن. ئاندا ئۆزۈڭگە قىلغىلى تايىن قىلىنغاننىڭ ھەممىسى ساڭا ئېيتىلىدۇ > دېدى. ¹¹ ئەمما ئۇ نۇرنىڭ روشەنلىكتىن كۆرەلمەس بولغىنىم ئۈچۈن ھەمراھلىرىم مېنى قولۇمدىن يېتەكلەپ باشلاپ، مېنى دەمەشققە ئېلىپ كىردى.

¹² تەۋرات قانۇنىغا مۇۋاپىق تەقۋادار بولۇپ، ئانداكى ھەممە يەھۇدىيلاردىن ياخشى شاھادەت تاپقان ئانىياس دېگەن بىر كىشى ¹³ ماڭا كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ، ماڭا: < ئەي سائۇل بۇرادەر، كۆرىدىغان بولغىن > دەپ ئېيتتى. مەن شۇ سائەتتە ئۇنىڭغا قاراپ كۆرىدىغان بولدۇم. ¹⁴ ئۇ ئېيتتى: < ئانا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەڭرىسى سېنى ئۆز ئىرادىسىنى بىلىپ، ئادىل بولغۇچىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاۋاز ئاڭلاش ئۈچۈن ئىلغىدى. ¹⁵ چۈنكى سەن ئۇنىڭ گۇۋاھى بولۇپ، ھەممە ئادەملەرنىڭ ئالدىدا كۆرۈپ ئاڭلىغىنىڭ توغرىسىدىن گۇۋاھلىق بەرگەيسەن. ¹⁶ ئەمدى نېمە ئۈچۈن تەخىر قىلىسەن؟ قويۇپ چۆمۈلدۈرۈش قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىغا ئىلتىجا قىلىپ، گۇناھلىرىڭدىن يۇيۇنغىن. > ¹⁷ ئەمما يېرۇسالېمغا يېنىپ كېلىپ، بەيت-مۇقەددەستە دۇئا قىلىپ تۇرغىنىمدا روھتا كۆتۈرۈلگەن ھالدا بولۇپ، ¹⁸ ئۇنى كۆردۈم. ئۇ ماڭا: < ئالدىراپ ئىلدام يېرۇسالېمدىن چىقىپ كەتكىن، چۈنكى مەن توغرىلۇقنىكى گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ > دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلىدىم. ¹⁹ ئەمما مەن ئېيتتىم: < ئەي خۇداۋەندە، ساڭا ئىشەنگۈچىلەرنى زىندانغا سېلىپ، سىناگوگلاردا ئۇردۇرغىنىمنى ئۇلار ئۆزى بىلىدۇ ²⁰ ۋە سېنىڭ شېھىتىڭ ئىستىفانۇسنىڭ قېنى تۆكۈلگەندە، مەن ھەم يېنىدا تۇرۇپ، ئوبدان بولدى دەپ، ئۇنى ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ ئېگىنلىرىنى ساقلايتتىم > دېدىم. ²¹ لېكىن خۇداۋەندە ماڭا ئېيتتى: < بارغىن! مەن سېنى يىراق يەرگە تائىپلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتمەن >.

²² لېكىن ئۇلار بۇ سۆزگىچىلىك ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: «ئۇنداق ئادەمنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىن! تىرىك قالغىلى لايىق ئەمەس» دەپ ئېيتىشتى. ²³ ئۇلار ۋارقىراپ، تاش ئېگىنلىرىنى سېلىۋېتىپ ھاۋاغا توپا چاچقىندا، ²⁴ مىڭبېشى پاۋلۇسنى قورغانغا ئېلىپ كىرىپ: «ئۇلارنىڭ ئۇنىڭغا قارشى شۇنچە ۋارقىرىغىنىنىڭ سەۋەبىنى بىلمەك ئۈچۈن ھۆكۈم تاپقى بىلەن تەھقىقلەڭلار» دەپ بۇيرۇدى. ²⁵ ئەمما ئۇلار ئۇنى شىرە-قامچا ئۇرماققا بەندىكە تارتقاندا پاۋلۇس ئەسكەر يۈزبېشىدىن: «ھۆكۈمۈم توختاتماي بىر رىملىق كىشىنى قامچىلىماق سىلەرگە جايىزمۇ؟» دەپ سورىدى.

²⁶ يۈزبېشى بۇنى ئاڭلاپ، مىڭبېشىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «نېمە قىلماقچى ئىدىڭ؟ بۇ كىشى رىملىق ئىكەن» دەپ خەۋەر بەردى. ²⁷ مىڭبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن سوراپ

ئېيتتى: «ماڭا ئېيتقىن، سەن رىملىقمۇسەن؟» ئۇ ئېيتتى: «شۇنداق». ²⁸ مېڭبېشى: «مەن بولسام، تولا پۇل خەجلەپ رىمنىڭ پۇقرىسى بولدۇم» دەپ ئېيتتى. پاۋلۇس: «لېكىن مەن رىم پۇقرالىقىغا تۇغۇلدۇم» دېدى. ²⁹ شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇسنى سورىماقچى بولغانلار ئىتتىك ئۇنى قويۇپ كەتتى ۋە مېڭبېشى ئۇنىڭ رىملىق ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلىغىنى ئۈچۈن قورقۇپ كەتتى. ³⁰ ئەتىسى مېڭبېشى يەھۇدىيلار نېمە ئۈچۈن پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغىنىنى تەھمىقلەپ قىلاي دەپ، ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە يۈتۈن ئالىي كېڭەش يىغىلىسى» دەپ بۇيرۇپ، ئۇنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا نۇرغۇزدى.

پاۋلۇس يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭەشىدا

23 ¹ پاۋلۇس كۆزلىرىنى كېڭەشتىكىلەرگە تىكىپ ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلەر، مەن بۇ كۈنگىچە تامام ساپ نىيەت بىلەن خۇداغا خىزمەت قىلىپ تۇردۇم». ² لېكىن ئۇلۇغ كاھىن ئانانىاس ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلارنى ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇرغىلى بۇيرۇدى. ³ پاۋلۇس ئۇنىڭغا ئېيتتى: «خۇدا سېنى ئۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! تەۋرات قانۇنىغا مۇۋاپىق مېنى ھۆكۈم قىلغىلى ئولتۇرۇپ، تەۋرات قانۇنىنىڭ خىلاپىدا مېنى ئۇرغىلى بۇيرۇيسەن». ⁴ ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلار ئۇنىڭغا: «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كاھىنىنى دەشەنەم قىلسەنمۇ؟» دېدى. ⁵ پاۋلۇس ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلەر، ئۇنىڭ ئۇلۇغ كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلىمىدىم، چۈنكى <قوۋمىڭنىڭ ئۇلۇغىنى دەشەنەم قىلمىغايىسەن> دەپ پۈتۈلگەن».

⁶ پاۋلۇس ئاندا بولغانلارنىڭ بىر ھەسسىسى سادۇقىي ۋە يەنە بىر ھەسسىسى پەرىسىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ، كېڭەشتە قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلەر، مەن ئۆزۈم پەرىسىي ۋە پەرىسىي ئوغلىدۇرمەن. ئۈمىدىمىز ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىپ قوپۇشى ئۈچۈن سوراق قىلىنمەن». ⁷ بۇنى ئېيتقاندا پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئارىسىدا بىر ئىختىلاپ چۈشۈپ، يىغىلغانلار ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. ⁸ چۈنكى سادۇقىيلار: «ئۆلۈمدىن تىرىلىپ قوپۇش يوقتۇر ۋە پەرىشتە ياكى روھ ھەم يوقتۇر» دەيدۇ، لېكىن پەرىسىيلەر بۇنىڭ ھەممىسىگە ئېتىراپ قىلىدۇ. ⁹ ئۇ ۋاقىت تولا غوغۇغا چىقتى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پىرقىسىدىن بولغان بىرنەچچە كاتىپلار قوپۇپ، قاتتىق مۇزاكىرىلىشىپ: «بۇ كىشىدە ھېچ يامانلىق تاپمىدۇق. ئەگەر ئۇنىڭغا بىر روھ ياكى بىر پەرىشتە سۆزلىگەن بولسا، قانداق» دەپ ئېيتتى. ¹⁰ جېدەل قاتتىق بولغاندا ئەسكەر مېڭبېشى، ئۇلار پاۋلۇسنى پارە-پارە قىلارمىكەن دەپ قورقۇپ، پاۋلۇسنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇزۇپ ئېلىپ چىقىپ، قورغانغا كىرگۈزگىلى ئەسكەر بۇيرۇدى. ¹¹ ئەمما شۇ كېچىسى خۇداۋەندە پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: «جۈرئەتلىك بولغىن. مەن توغرىلۇق يېرۇسالېمدا گۇۋاھلىق بەرگىنىڭدەك رىمدا ھەم گۇۋاھلىق بېرىسەن» دەپ ئېيتتى.

يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش سۈيىقەستى

¹² كۈندۈز بولغاندا يەھۇدىيلار بىرلىشىپ قەست قىلىپ: «پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ئەسلا يەپ-ئىچمەيمىز» دەپ ئۆزلىرىنى لەنەت-قەسەمنىڭ تېگىگە قويدى. ¹³ شۇنداق قەست قىلىپ ئانت ئىچكەنلەر قىرىق كىشىدىن زىيادە ئىدى. ¹⁴ بۇلار باش كاھىنلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «بىز پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنېمە تېتىمايمىز دەپ، ئۆزىمىزنى قاتتىق لەنەت-قەسەمنىڭ تېگىگە قويدۇق. ¹⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر كېڭەش بىلەن بىللە ئۇنىڭ ئىشىنى ئىنچىكىرەك تەھقىقلەيدىغان باھانىنى كەلتۈرۈپ، ئەسكەر مىڭبېشىغا: «پاۋلۇسنى بىزگە ئەۋەتكىن» دەپ ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ يېتىپ كەلمەستە بىز ئۇنى ئۆلتۈرگىلى تەييار بولىمىز» دەپ ئېيتتى.

¹⁶ ئەمما پاۋلۇسنىڭ ھەمىشىسىنىڭ ئوغلى بۇ مەسلىھەتنى ئاڭلاپ، قېلىپ قورغانغا كىرىپ، پاۋلۇسقا خەۋەر بەردى. ¹⁷ پاۋلۇس ئەسكەر يۈزبېشىلىرىنىڭ بىرىنى ئۆز ئالدىغا قىچقىرىپ، ئۇنىڭغا: «بۇ يىگىتنى مىڭبېشىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، چۈنكى ئۇنىڭغا ئېيتىدىغان بىر سۆزى بار» دېدى. ¹⁸ يۈزبېشى ئۇنى مىڭبېشىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ: «مەھبۇس پاۋلۇس مېنى ئۆز ئالدىغا قىچقىرىپ، بۇ يىگىتنى سېنىڭ قېشىڭغا ئېلىپ بېرىشىمنى تىلدى. ئۇنىڭ ساڭا ئېيتىدىغان سۆزى بار» دېدى.

¹⁹ مىڭبېشى ئۇنىڭ قولىدىن تۇتۇپ، بىر تەرەپكە ئېلىپ بېرىپ: «ماڭا ئېيتىدىغان سۆزۈڭ نېمە؟» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ²⁰ ئۇ ئېيتتى: «يەھۇدىيلار <پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەھقىقلەيمىز> دەپ باھانە كەلتۈرۈپ، ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشكە ئەۋەتمىكىنى سەندىن ئىلتىماس قىلغىلى مەسلىھەت قىلىشتى. ²¹ ئەمدى سەن ئۇلارغا ئۇنىمىغىن، چۈنكى ئۇلاردىن قىرىقتىن زىيادە كىشى مەخپىي ھالدا ئۇنى ماراپ يېتىپ، ئۇنى ئۆلتۈرمىگۈچە يەپ-ئىچمەيمىز دەپ، ئۆزىنى لەنەت-كەسەمنىڭ تېگىگە قويۇپتۇ. ئەمدى ئۇلار تەييار بولۇپ، سېنىڭ رۇخسەت قىلىشىڭنى ساقلاپ تۇرىدۇ» دېدى. ²² مىڭبېشى يىگىتكە: «بۇنى ماڭا خەۋەر بەرگىنىڭنى ھېچكىمگە ئېيتىمىغىن» دەپ ئۇنىڭغا كەتكىلى رۇخسەت بەردى.

پاۋلۇس قەيسەرىيەگە ئېلىپ بېرىلىدۇ

²³ ئاندىن ئەسكەر يۈزبېشىلىرىدىن ئىككىسىنى قىچقىرىپ، ئېيتتى: «بۇ كېچىنىڭ ئۈچىنچى سائىتىدە قەيسەرىيەگە بارغىلى ئىككى يۈز ئەسكەر، يەتمىش ئاتلىق كىشى ۋە ئىككى يۈز نەيزىۋاز تەييار قىلىڭلار» دەپ، ²⁴ پاۋلۇسنى مىندۈرۈپ، ۋالىي فېلىكسنىڭ ئالدىغا تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ بېرىشقا ئۇلاخ تاپتۇرغىلى ئۇلارغا بۇيرۇدى. ²⁵ ئۇ يەنە مۇنداق بىر خەت

پۈتتىكى: ²⁶ «كلاۋدىيۇس لىسياستىن ئىززەتلىك فېلىكس ۋالىيغا سالام! ²⁷ بۇ كىشىنى يەھۇدىيلار تۇتۇپ، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى ئىدى. ئەمما مەن قوشۇن بىلەن كېلىپ، ئۇنىڭ رىملىق ئىكەنلىكىنى بىلگەندە ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئاجرىتىۋالدىم. ²⁸ لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغىنىنىڭ سەۋەبىنى ئوقاي دەپ، ئۇلارنىڭ كېڭىشىگە ئېلىپ باردىم. ²⁹ تەپتىش قىلىپ باقسام، ئۇلارنىڭ قانۇنى توغرىسىدا تالىشىدىغان ئىشلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغانلىرى ماڭا مەلۇم بولدى. لېكىن ئۆلۈمگە ياكى زەنجىرگە لايىق بىر گۇناھ ئۇنىڭدا تېپىلمىدى. ³⁰ ئەمما ئۇلارنىڭ بۇ ئادەمگە قەست قىلغىنى ماڭا مەلۇم بولغاندا، ئۇنى دەرھال سېنىڭ قېشىڭغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭ دەۋاگەرلىرىگە سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغىلى بۇيرۇدۇم».

³¹ ئەسكەرلەر ئۆزىگە بۇيرۇلغاندەك پاۋلۇسنى ئېلىپ، كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە ئېلىپ باردى. ³² ئەتىسى ئاتلىقلارنى ئۇنىڭ بىلەن بارغىلى قويۇپ، قورغانغا يېنىپ كەتتى. ³³ ئەمما ئاتلىقلار قەيسەرىيەگە كىرگەندە خەتنى ۋالىيغا بېرىپ، پاۋلۇسنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ³⁴ ۋالىي خەتنى ئوقۇپ: «ئۇ قايسى ۋىلايەتتىن ئىكەن؟» دەپ سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن ئىكەنلىكىنى بىلگەندە، ³⁵ ئېيتتى: «سېنىڭ دەۋاگەرلىرىڭ ھەم كەلگەندە ئەرزىڭنى ئاڭلايمەن» دەپ ھىرودەسنىڭ ئوردىسىدا ئۇنى ساقلىغىلى بۇيرۇدى.

پاۋلۇس ۋالىي فېلىكسنىڭ ئالدىدا

24 ¹ بەش كۈندىن كېيىن ئۇلۇغ كاھىن ئانانىاس، بىرنەچچە ئاقساقاللار ۋە تەرتۇلۇس دېگەن بىر دەۋالاشقۇچى كېلىپ، ۋالىيغا پاۋلۇس توغرىسىدىكى شىكايەتلىرىنى سۈندى. ² پاۋلۇسنى چاقىرىغاندىن كېيىن تەرتۇلۇس قويۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ ئېيتتى: ³ ئەي ئىززەتلىك فېلىكس، سېنىڭ سايەڭدە تولا تىنچلىق تاپقىنىمىزنى ۋە سېنىڭ ياخشى مەسلىھەتنىڭ بىلەن بۇ مىللەتكە تولا مەنپەئەتلىك ئىشلار پەيدا بولغىنىنى ھەر زاماندا ۋە ھەر ماكاندا چوڭ مىننەتدارلىق بىلەن ئېتىراپ قىلىمىز. ⁴ لېكىن سېنى ئۇزۇن ۋاقىت كايىتماي، ئىلتىماس قىلمەنكى، مېھرىبانلىقىڭدا مەرھەمەت قىلىپ، بىزدىن بىرنەچچە ئېغىز سۆز ئاڭلىغايىسەن. ⁵ بىز بۇ ئادەمنىڭ بالاخور بولۇپ، يەريۇزدىكى ھەممە يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا توپىلاڭ تېرىپ، ناسىرەيلەرنىڭ پىرقىسىنىڭ بىر باشلىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ قويدۇق. ⁶ بەيت-مۇقەددەسنى ھەم ناپاك قىلغىلى تۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە ھۆكۈم قىلايتتۇق. ⁷ لېكىن مېڭېشى لىسياس چوڭ زورلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ⁸ ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇدى. ئەمدى سەن ئۆزۈڭ سوراق قىلىپ، بىز ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغاننىڭ ھەممىسىنى ئۆزىدىن مەلۇم قىلسەن» دېدى. ⁹ يەھۇدىيلار ھەم: «ئىش شۇنداق ئىكەن» دەپ سۆزىگە قوشۇلدى.

¹⁰ ۋالىي پاۋلوسقا: سۆز قىلغىن دەپ ئىشارەت قىلغاندا، ئۇ سۆز باشلاپ ئېيتتى: «سېنىڭ تولا بىلدىن بېرى بۇ مىللەتكە ھاكىم بولغىنىڭنى بىلىپ، خاتىرجەملىك بىلەن ئۆزۈم ئۈچۈن جاۋاب بېرىمەن. ¹¹ ساڭا مەلۇم بولسۇنكى، يېرۇسالېمغا سەجدە قىلغىلى چىققىنىمغا تېخى ئون ئىككى كۈندىن ئاشمىغان ¹² ۋە ئۇلار مېنىڭ بەيت-مۇقەددەستە ياشىغاندا ۋە يا شەھەر ئىچىدە بىر كىشى بىلەن ئېيتىشىپ خەلقنى قوزغاتقىنىمنى كۆرمىدى. ¹³ ئۇلار ھازىر مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇۋاھ بىلەن توختىتالمايدۇ. ¹⁴ لېكىن بۇنى ساڭا ئېيتىپ قىلمەنكى، ئۇلار پىرقە دېگەن تەرىقىگە مۇۋاپىق ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تەڭرىسىگە ئىبادەت قىلىپ، تەۋراتتا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىمەن. ¹⁵ بۇلاردەك مەن ھەم خۇداغا تايىنىپ، ياخشىلار بىلەن يامانلار تىرىلىپ قويدۇ دەپ، قىيامەتكە ئۈمىدۋارمەن. ¹⁶ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم خۇدانىڭ ۋە ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ۋىجدانم پاك بولسۇن دەپ، ھەمىشە تىرىشىپ تۇرىمەن.

¹⁷ تولا يىللار ئۆتكەندىن كېيىن قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز خەلقىگە سەدىقە بەرگىلى كەلدىم. ¹⁸ خەلق قوزغىتىپ غەلۋە قىلماي، پاكلىنىش رەسمىنى قىلىپ بولغىنىمدا، ئاسىيا يۇرتىدىن كەلگەن بىرنەچچە يەھۇدىيلار مېنى بەيت-مۇقەددەستە كۆرۈپ قالدى. ¹⁹ بۇلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن بىر دەۋاسى بولسا، بۇ يەرگە كېلىپ، ئالدىڭدا ئىزىنى قىلسا بولاتتى. ²⁰ بولمىسا بۇ كىشىلەر ئۆزى ئالىي كېڭەشنىڭ ئالدىدا تۇرغىنىمدا مەندە نېمە گۇناھ تاپقىنىنى دېسۇن. ²¹ ياكى: < ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىپ قوپۇشى توغرىسىدىن مەن بۈگۈن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا سوراق قىلىنمەن > دەپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغىنىمدا ئېيتقان شۇ سۆزۈمنى يامان ئالدىمىكىن؟»

²² فېلىكس بۇ ئىماننىڭ يولىنى تېگىدىن بىلىپ، دەۋانى باشقا ۋاقىتقا سېلىپ ئېيتتى: «لىسىياس مىڭبېشى بۇ يەرگە كەلگەندە، دەۋايىڭلارنى دىققەت بىلەن سوراي» دەپ، ²³ گەسكەر يۈزبېشىغا پاۋلوسنى بوشراق قويۇپ، يېقىن كىشىلىرىنىڭ ھېچبىرىنى ئۇنىڭغا خىزمەت قىلىشتىن توسماي ساقلىغىلى بۇيرۇدى.

²⁴ بىرنەچچە كۈندىن كېيىن فېلىكس ئۆزىنىڭ يەھۇدىي خوتۇنى درۇسلا بىلەن كېلىپ، پاۋلوسنى كەلتۈرۈپ، ئەيسا مەسھكە ئىشىنىش توغرىسىدا ئۇنىڭدىن سورىدى. ²⁵ ئەمما پاۋلوس ئادالەت ۋە نەپىس تارتماقلىق ۋە كېلىدىغان ھۆكۈم توغرىسىدا سۆز قىلغاندا، فېلىكس قورقۇپ ئېيتتى: «ئەمدى كەتكىن، ماڭا مۇناسىپ پۇرسەت بولغاندا سېنى ئۆز ئالدىمغا قىچقىراي» دېدى. ²⁶ شۇنىڭدەك ئۇ پاۋلوس ماڭا پۇل بېرەلمىكىن دەپ ئۈمىد قىلىپ، ئۇنى پات پات قىچقىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى.

²⁷ لېكىن ئىككى يىل ئۆتكەندە فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيوس فېستوس كەلدى. ۋە فېلىكس، يەھۇدىيلار مەندىن مىننەتدار بولسۇن دەپ، پاۋلوسنى زىنداندا باغلاشقا قويۇپ كەتتى.

پاۋلۇس ۋالىي فېستۇسنىڭ ئالدىدا

25¹ فېستۇس ۋالىيلىق مەنەسەپنى تاپشۇرۇۋېلىپ ئۈچ كۈن ئۆتكەندە قەيسەرىيەدىن يېرۇسالېمغا چىقتى. ² باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ چوڭلىرى ئۇنىڭغا پاۋلۇسقا قارشى ئەرز قىلىپ، ³ «ئىلتىپات بولسا پاۋلۇسنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلتۈرگىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى. ئۇلار يولدا پاۋلۇسنى ماراپ تۇرۇپ، ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەت قىلىشقانىدى. ⁴ لېكىن فېستۇس ئۇلارغا: «پاۋلۇس قەيسەرىيەدە سولاقلىق تۇرىدۇ. ئۆزۈم ھەم پات پۇرسەتتە ئۇ يەرگە بارمەن. ⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا ھوقۇقدار كىشىلەر مەن بىلەن بېرىپ، ئۇ ئادەمنىڭ بىر گۇناھى بولسا ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلسۇن» دەپ ئېيتتى. ⁶ فېستۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا سەككىز ئون كۈن ئۆتمەي تۇرۇپ، قەيسەرىيەگە بېرىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىدە ئۆلتۈرۈپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كەلگىلى بۇيرۇدى. ⁷ ئۇ كەلگەندە يېرۇسالېمدىن كەلگەن يەھۇدىيلار چۆرىسىدە تۇرۇپ، ئۇنىڭغا تولا ئېغىر جىنايەتلەر ئارتتى، لېكىن گۇناھ بىلەن توختىتىشقا ئاجىز كەلدى. ⁸ پاۋلۇس ئۆزىنى مۇھاپىزەت قىلىپ: «خاھى يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، خاھى بەيت-مۇقەددەسكە، خاھى قەيسەرىگە ھېچبىر گۇناھ قىلمىدىم» دەپ جاۋاب بەردى. ⁹ ئەمما فېستۇس يەھۇدىيلار مەندىن مىننەتدار بولسۇن دەپ، پاۋلۇستىن: «يېرۇسالېمغا چىقىپ، بۇ ئىشلار توغرىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا سوراق قىلىنغىلى خالامسەن؟» دەپ سورىدى. ¹⁰ لېكىن پاۋلۇس ئېيتتى: «قەيسەرنىڭ بىر ۋىلايىتىدىكى ھۆكۈم تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرىمەن ۋە ئۇنداق يەردە ھۆكۈم قىلىنمىقىم كېرەكتۇر. سەن ئۆزۈڭ بىلگەندەك يەھۇدىيلارغا ھېچبىر ناھەقلىق قىلمىدىم. ¹¹ ئەگەر بىر خاتا ياكى ئۆلۈمگە لايىق بىر ئىش قىلغان بولسام، ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن ئايىمايمەن. لېكىن بۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەرز قىلغان ئىشلارنىڭ ھېچبىرىنىڭ ئورنى بولمىسا، ھېچ كىشى مېنى ئۇلارغا تۇتۇپ بېرەلمەيدۇ. قەيسەرىگە ئەرز قىلىمەن» دېدى. ¹² فېستۇس مەجلىسى بىلەن كېڭىشىپ: «قەيسەرىگە ئەرز قىلدىڭ ۋە قەيسەرنىڭ ئالدىغا بارىسەن» دەپ جاۋاب بەردى.

ئاگرېپپاس پادىشاھ قەيسەرىيەگە كېلىدۇ

¹³ بىرنەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئاگرېپپاس پادىشاھ بىلەن بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك ئېيتقىلى قەيسەرىيەگە كەلدى. ¹⁴ ئۇلار ئاندا بىرنەچچە كۈن تۇرغاندا فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى پادىشاھقا دەپ بېرىپ ئېيتتى: «مۇندا فېلىكس زىنداندا قالدۇرۇپ كەتكەن بىر كىشى بار. ¹⁵ مەن يېرۇسالېمدا ئىكەن ۋاقتىمدا باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا قارشى ئەرز قىلىپ، ئۈستىدىن ھۆكۈم تىلىدى. ¹⁶ لېكىن ئۇلارغا جاۋاب بەردىمكى: < جاۋابكار ئۆز دەۋاگەرلىرى بىلەن يۈزمۇيۈز تۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان دەۋا

توغرىسىدىن جاۋاب بەرگىلى پۇرسەت تاپمىغۇچە بىر ئادەمنى قاتىللىق قىلىنىشقا تاپشۇرماق رىملىقلارنىڭ رەسمى ئەمەس. > 17 ئۇلار بۇ يەرگە يىغىلغاندىن كېيىن مەن تەخىر قىلماي، ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئېلىپ كەلگىلى بۇيرۇدۇم. > 18 لېكىن دەۋاگەرلىرى قوپقاندا ئۇلار مەن گۇمان قىلغان ئىشلارنىڭ ھېچبىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويمىدى. > 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن-ئىبادىتى توغرىسىدىكى ئىشلار ۋە پاۋلۇس ئۇنى تىرىك دەپ ئېيتقان ئەيسا ناملىق ئۆلگەن بىر كىشى توغرىسىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتى. > 20 لېكىن مەن بۇ سوراق توغرىسىدا نېمە خىيال قىلىشىمنى بىلمىگەندە ئۇنىڭدىن: > يېرۇسالېمغا بېرىپ، بۇ ئىشلار توغرىسىدا سوراق قىلىنغىلى خالامسەن؟ > دەپ سورىدىم. > 21 لېكىن پاۋلۇس قەيسەرگە ئەرەز قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچىلىك مۇھاپىزەت قىلىنىشىنى سورىغاندا، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە ساقلىغىلى بۇيرۇدۇم. > 22 ئاگرىپپاس فېستۇسقا ئېيتتى: «مەن ھەم ئۇ كىشىنى ئاڭلىغىلى خالاتتىم». فېستۇس: «ئەتە ئۇنى ئاڭلايسەن» دەپ ئېيتتى. > 23 ئەتىسى ئاگرىپپاس ۋە بەرنىكى چوڭ دەبدەبە بىلەن كېلىپ، مىڭبېشىلار ۋە شەھەرنىڭ ئېسىلزادە كىشىلىرى بىلەن مەھكىمە خانىسىغا كىرگەندە، پاۋلۇس فېستۇسنىڭ بۇيرۇقى بىلەن كەلتۈرۈلدى. > 24 فېستۇس ئېيتتى: «ئەي پادىشاھ ئاگرىپپاس ۋە بىز بىلەن بۇ يەردە ھازىر بولغان ھەممە كىشىلەر، مانا بۇ كىشىنى كۆرىسىلەر. ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا ۋە بۇ يەردە ماڭا ئەرەز قىلىپ: > ئۇ يەنە شۇنداق تىرىك قالمىسۇن > دەپ تۈۋلىشىۋەردى. > 25 لېكىن مەن ئۇقتۇمكى، ئۇلۇمگە لايىق ھېچبىر ئىش قىلمىغان. لېكىن ئۇ ئۆزى قەيسەرگە ئەرەز قىلغاندىن كېيىن، ئۇنى ئۇ يەرگە ئەۋەتكىلى تايىن قىلدىم. > 26 ئەمما ئۇنىڭ ئۈستىدە خوجامغا پۈتكۈدەك بىر نەرسەم يوقتۇر. ئەمدى سوراق قىلغاندىن كېيىن پۈتكىلى بىر نېمەم بولسۇن دەپ، ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ۋە مەخسۇس سېنىڭ ئالدىڭغا، ئەي پادىشاھ ئاگرىپپاس، كەلتۈردۈم. > 27 چۈنكى بىر مەھبۇسنى ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ئەرەزنى بىلدۈرمەي ئەۋەتمەك ماڭا بولمايدىغاندەك كۆرۈنىدۇ» دېدى.

پاۋلۇس ئاگرىپپاس پادىشاھ ئالدىدا ئۆزىنى ئاقلايدۇ

26 ¹ ئاگرىپپاس پاۋلۇسقا: «ئۆزۈڭ توغرىلىق جاۋاب بەرگىلى ساڭا ئىجازەت بار» دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پاۋلۇس قولىنى سۈنۈپ، ئۆز جاۋابىدا ئېيتتى: > 2 ئەي پادىشاھ ئاگرىپپاس، يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن دەۋا قىلغان ئىشلار توغرىسىدا سېنىڭ ئالدىڭدا بۈگۈن جاۋاب بەرگىلى پۇرسەت تاپقىنىم ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك بىلىمەن. > 3 چۈنكى ئۆزۈڭ يەھۇدىيلارنىڭ ھەممە رەسىم ۋە مەسىلىلىرىنى ئويىدا بىلىسەن. ئۇنىڭ ئۈچۈن ساڭا يالۋۇرمەنكى، سۆزۈمنى سەۋر بىلەن ئاڭلىغايىسەن.

⁴ دەسلەپتىن تارتىپ، كىچىك ۋاقىتىدىن بېرى ئۆمرۈمنى يېرۇسالېمدا ئۆز قوۋمىمنىڭ ئارىسىدا قانداق ئۆتكۈزگىنىمنى ھەممە يەھۇدىيلار بىلىدۇ. > 5 ئەگەر ئۇلار خالسا،

مېنىڭ پەرىسىي بولۇپ، ئاۋۋالدىن تارتىپ ئىبادىتىمىزنىڭ ھەممىدىن چىڭ پىرقىسىنىڭ قائىدىلىرىگە مۇۋاپىق يۈرگىنىمنى بىلىپ، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرەتتى. ⁶ ئەمدى خۇدا ئانا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە ئۈمىد باغلىغىنىم ئۈچۈن مۇنداق سوراق قىلىنىپ تۇرىمەن. ⁷ ئۇ ۋەدىگە يەتكىلى ئون ئىككى قەبىلىمىز غەيرەت بىلەن كېچە ۋە كۈندۈز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلىدۇ. بۇ ئۈمىد ئۈچۈن، ئەي پادىشاھ، يەھۇدىيلار مېنى شىكايەت قىلىدۇ. ⁸ خۇدانىڭ ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرمىكى نېمىشقا سىلەرگە ئىشىنەلمىگۈدەك بىر ئىش كۆرۈنىدۇ؟ ⁹ مەن ئۆزۈم ھەم نازارەتلىك ئەيسانىڭ ئىسمىغا قارشى تولا قەست قىلىمىم ۋاچىپ دەپ خىيال قىلاتتىم. ¹⁰ يېرۇسالېمدا ھەم شۇنداق قىلىپ، باش كاھىنلاردىن دەستەك خېتى ئېلىپ، مۇقەددەسلەردىن تولا كىشىلەرنى زىندانغا سېلىپ، ئۇلار ئۆلتۈرۈلگىنىدە، شۇ ھۆكۈمگە قوشۇلاتتىم ¹¹ مەن ھەممە سىناگوگلاردا پات-پات ئۇلارنى قىيناپ، كۆيۈرلۈك گەپ قىلىشقا زورلاپ، ئۇلارغا قارشى زىيادە زىيانكەشلىك قىلىپ، ھەتتا ياقا شەھەرلەرگىچە قوغلاتتىم.

¹² شۇنىڭ بىلەن كاھىنلارنىڭ دەستەك خېتى ۋە بۇيرۇقى بىلەن دەمەشقنىڭ يولىدا كېتىپ بارغىنىمدا، ¹³ مانا، ئەي پادىشاھ، كۈننىڭ چۈش ۋاقتىدا ئاپتاپنىڭ نۇرىدىن يورۇقراق بىر نۇر مېنىڭ ۋە مەن بىلەن بارغانلارنىڭ چۆرىسىدە يورۇغىنىنى كۆردۈم. ¹⁴ ھەممىمىز يەرگە يىقىلغاندا ئىبرانىي تىلىدا ماڭا: < ئەي سائۇل، ئەي سائۇل، مېنى نېمىشقا قوغلايسەن؟ سانجىغۇچىگە تەپمەك ساڭا قىيىندۇر > دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلىدىم. ¹⁵ ئەمما مەن ئېيتتىم: < ئەي خۇداۋەندە، سەن كىمدۈرسەن؟ > خۇداۋەندە ئېيتتى: < مەن سەن ئۆزۈڭ قوغلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. ¹⁶ لېكىن قوپۇپ، پۇتلىرىڭ بىلەن دەسسەپ تۇرغىن. چۈنكى مەن ساڭا كۆرۈنگىنىم ۋە مۇندىن كېيىن ساڭا كۆرۈنىدىغىنىم توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەرگەيسەن دەپ، سېنى خىزمەتكار ۋە گۇۋاھىم بولۇشقا ئىلغىدىم. ¹⁷ مەن سېنى قوۋمىدىن ۋە تائىپىلەردىن قۇتقۇزۇپ، ¹⁸ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنى قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا ۋە شەيتاننىڭ قۇۋۋىتىدىن خۇدا تەرىپىگە ياندۇرغىلى سېنى ئۇلارغا ئەۋەتمەن. شۇنداقلا ئۇلار ماڭا ئىشەنمىكى بىلەن گۇناھلارنىڭ مەغپىرىتىنى تېپىپ، مۇقەددەسلەر بىلەن مىراس ئالغاي > دېدى.

¹⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي پادىشاھ ئاگرىپپاس، ئۇ ساماۋى روھىي كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلىدىم. ²⁰ بەلكى ئاۋۋال دەمەشقنىكىلەر بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرگە، ئاندىن يەھۇدىيەنىڭ ھەممە يۇرتىغا ۋە تائىپىلەرگە، توۋا قىلىپ، خۇداغا يېنىپ توۋاغا لايىق ئەمەل قىلسۇن دەپ، ۋەز قىلدىم. ²¹ بۇنىڭ ئۈچۈن يەھۇدىيلار بەيت-مۇقەددەستە مېنى تۇتۇپ ئۆلتۈرگىلى قەستلىدى. ²² ئەمما خۇدا ماڭا بېرىلگەن ياردىمى بىلەن بۇ كۈنگىچە كىچىكلەرگە ۋە چوڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ تۇرىمەن. پەيغەمبەرلەر بىلەن مۇسا بولىدىغان ۋەقەلەر توغرىسىدا ئالدىن خەۋەر بەرگىنىدىن باشقا ھېچنېمىنى ئېيتماي، ²³ يەنى مەسھنىڭ زەخمەت تارتىپ، قىيامەتنىڭ تۇنجىسى بولۇپ، قوۋمغا ۋە تائىپىلەرگە نۇر جاكارىلىشى كېرەك بولغىنىنى ۋەز ئېيتىمەن».

²⁴ پائۇلۇس شۇنى ئۆزىنى ئاقلاپ ئېيتىپ بەرگەندە، فېستۇس ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن ئېيتتى:

«ئەي پاولۇس، ئەقلىڭدىن ئېزىپسەن. ئىلمىڭنىڭ تولىلىقى سېنى ئەقلىڭدىن ئازدۇرۇپتۇ».²⁵ پاولۇس ئېيتتى: «ئەي ئىززەتلىك فېستۇس، مەن ئەقلىمدىن ئازماپتىمەن، بەلكى ھەق ۋە ئەقىللىق سۆزلەر ئېيتىمەن. ²⁶ پادىشاھنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. ئۇنىڭ ئۈچۈن جورۇت بىلەن ئۇنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىمەن. بۇ ئىشلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭغا نامەلۇم بولمىغانىدى بىلىمەن، چۈنكى بۇ ئىش بىر بۇلۇڭدا ۋەقە بولغان ئەمەس. ²⁷ ئەي پادىشاھ ئاگرىپپاس، پەيغەمبەرلەرگە ئىشىنىمەسەن؟ ئىشەنگىنىڭنى بىلىمەن» دېدى. ²⁸ ئاگرىپپاس پاولۇسقا: «مېنى قىسقا ۋاقىتتا ئۇنىتىپ، مەسھىي قىلىدىغان ئوخشاشمەن» دېدى. ²⁹ پاولۇس ئېيتتى: «قىسقا ۋاقىتتا بولسۇن ياكى ئۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، خۇدادىن تىلىمەنكى، يالغۇز سەن ئەمەس، بەلكى بۈگۈن مېنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى، مۇنداق زەنجىر بىلەن باغلىنىشىمغا قارىماي، مەندەك بولسا ئىدى» دېدى. ³⁰ پادىشاھ، ۋالىي ۋە بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن ئولتۇرغانلار قوپۇپ، ³¹ بىر تەرەپكە بېرىپ، بىر-بىرى بىلەن سۆزلىشىپ ئېيتتى: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە ياكى زەنجىرگە لايىق ھېچبىر ئىش قىلمىغان». ³² ئاگرىپپاس فېستۇسقا ئېيتتى: «بۇ ئادەم قەيسەرگە ئەرز قىلمىغان بولسا، ئازاد قىلىنالاتتى».

پاولۇسنىڭ رىم شەھىرىگە قىلغان سەپىرى

27 ¹ كېمە بىلەن ئىتالىيەگە بېرىشىمىز تايىن بولغاندا، پاولۇس ۋە يەنە بىرنەچچە مەھبۇسلار قەيسەرنىڭ قوشۇنىدىكى يۇلىيۇس دېگەن بىر يۈزبېشىغا تاپشۇرۇلدى. ² بىز ئاسىيا يۇرتىنىڭ ساھىلىدىكى شەھەرلەرگە بارىدىغان ئەدرەمىت كېمىسىگە چۈشۈپ راۋان بولدۇق. تېسالونىكادىن بولغان ئارىستارخۇس دېگەن بىر ماكبېدونىيەلىك كىشى بىز بىلەن باردى. ³ ئەتىسى سىدونغا يېتىپ كەلدۇق. يۇلىيۇس پاولۇسقا ئادىمىلىك قىلىپ، ئېھتىياجلىرىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن دوستلىرىنىڭ قېشىغا بارغىلى ئۇنىڭغا رۇخسەت بەردى. ⁴ ئۇ يەردىن كېتىپ، شامال زىت بولغان ئۈچۈن سىپرۇسنىڭ تۆۋىنىدىن ئۆتۈپ، ⁵ كىلىكىيە ۋە پامفىلىيەنىڭ ئۇدۇلىدىكى دېڭىز بىلەن كېزىپ، لىكىيەدىكى مىرا شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. ⁶ ئۇ يەردە ئەسكەر يۈزبېشى ئىتالىيەگە بارىدىغان بىر ئىسكەندەرىيە كېمىسىنى تېپىپ، بىزنى شۇنىڭغا چۈشۈرۈپ قويدى. ⁷ بىز تولا كۈنلەر ئاستا-ئاستا مېڭىپ، مۇشەققەت بىلەن كىندوسنىڭ يېقىنىغا يېتىپ، شامال بىزنى ئۇ يەرگە بارغىلى قويماغاندا سالمونەنى يانداپ، كىرت ئارىلىنىڭ تۆۋىنىدىن ئۆتۈپ، ⁸ مۇشكۈللۈك بىلەن ئاراننىڭ ساھىلىنى ياقلاپ، لاسىيا شەھىرىنىڭ يېقىنىدىكى «چىرايلىق پورتلار» دېگەن جايغا كەلدۇق. ⁹ تولا ۋاقىت ئۆتكىنى ئۈچۈن كېمە بىلەن سەپەر قىلماق خەتەرلىك بولغانىدى، چۈنكى روزا كۈنى ئۆتكەنىدى. شۇڭا پاولۇس مەسلىھەت بېرىپ، ¹⁰ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي كىشىلەر، بۇ دېڭىز سەپىرىنىڭ يالغۇز يۈك بىلەن كېمىگە ئەمەس، بەلكى جانلىرىمىزغا ھەم تولا خەتەرلىك بولۇپ، زىيان يەتكۈزىدىغىنىنى كۆرىمەن». ¹¹ لېكىن ئەسكەر يۈزبېشى كېمىچىگە ۋە كېمىنىڭ

ئىگىسىگە ئىشىنىپ پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ¹² ئۇ يەر قىشلىغىلى كېلىشىمىگىنى ئۈچۈن كېمىدىكىلەرنىڭ تولىسى: «بۇ يەردىن كېتىپ، مۇمكىن بولسا، فېنىكسكە بېرىپ ئاندا قىشلايلى» دەپ كېڭەشتى. فېنىكس ئۆزى غەرب جەنۇبىدىن ۋە غەرب شامىلىدىن دالدلىنىپ كىرىت ئارىلىدا بولغان بىر پورت ئىكەن.

دېڭىزدىكى بوران

¹³ جەنۇبتىن گال بىر شامال چىقىپ سوققاندا ئۇلار، كۆڭلىمىزدىكىدەك بولدى دەپ، لەڭگەرنى چىقىرىپ، كىرىت ساھىلىنى ياقىلاپ ماڭدى. ¹⁴ لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتمەستە «شەرق شامال بورىنى» دېگەن بىر قاتتىق بوران ئارال تەرىپىدىن چىقتى. ¹⁵ كېمە ئۇرۇلۇپ شامالغا زىت تۇرالمىغاندا، ئائىلاج كېمىنى شامالنىڭ مەيلىچە قويۇپ ماڭدۇردۇق. ¹⁶ كالاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارىلىنىڭ دالدىسى بىلەن ماڭغىنىمىزدا، تەسلىك بىلەن قېيىقنى كېمىگە تارتىۋالدۇق. ¹⁷ ئۇلار قېيىقنى ئىچىگە تارتىۋالغاندىن كېيىن، چارە تېپىپ ئارغامچا بىلەن كېمىنىڭ چۆرىسىنى باغلاپ بېكىتىپ قويدى ۋە كېمە سىرتىدىن دېگەن قۇم دۆۋىلىرىگە قېقىلىپ كەتمەسۇن دەپ، يەلكەننى چۈشۈرۈپ كېمىنى شامالنىڭ سۈرۈشىگە قويۇپ بەردى. ¹⁸ لېكىن بوراندىن قاتتىق بېسىلغىنىمىزدا ئەتسى ئۇلار يۈكنى دېڭىزغا تاشلىدى. ¹⁹ ۋە ئۈچىنچى كۈنى ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن كېمىنىڭ ئەسۋاب جابدۇقلىرىنى تاشلىۋەتتى. ²⁰ تولا كۈنلەر، خاھى ئاپتاپ، خاھى يۇلتۇز كۆرۈنمەيتتى. بوران توختىماي سوقۇپ تۇرغاندا، قۇتۇلۇشتىن ھەممە ئۈمىدىمىز كېسىلدى.

²¹ تولىلارنىڭ يېگۈسى كەلمىگەندە پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويۇپ، ئېيتتى: «ئەي كىشىلەر، مېنىڭ سۆزۈمگە ئۇناپ كىرىشتىن چىقمىغان بولساڭلار، بۇ مۇشەققەت ۋە زەرەرگە ئۇچرىمايتتۇق. ²² ئەمما ئەمدى سىلەرگە ئېيتىمەنكى، خاتىرجەم بولغايسىلەر. مانا سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلارنىڭ جېنى ھالاك بولمايدۇ، يالغۇز كېمە يوقىلىدۇ. ²³ مەن ئىبادەت قىلغان ئىگەم خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى بۇ كېچە مېنىڭ يېنىمدا تۇرۇپ، ²⁴ ئېيتتى: < ئەي پاۋلۇس، قورقمىغىن قەيسەرنىڭ قېشىغا چىقمىقىڭ كېرەك، ۋە مانا، خۇدا سەن بىلەن كېمىدە سەپەر قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بەردى. > ²⁵ ئۇنىڭ ئۈچۈن خاتىرجەم بولۇڭلار، ئەي كىشىلەر، چۈنكى ماڭا ئېيتىلغاندەك بولىدۇ دەپ، خۇداغا ئىشىنىمەن. ²⁶ لېكىن بىر ئارالغا سوقۇلماقچىمىز كېرەك ئىكەن.»

²⁷ ئون تۆتىنچى كېچىسى ئادىرئائىك دېڭىزىدا داۋالغۇنۇپ ماڭغىنىمىزدا، كېمىچىلەر كېچىنىڭ يېرىمىدا قۇرۇقلۇققا يېقىنلاشتۇق دەپ گۇمان قىلدى. ²⁸ سۇنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى چاغلاپ يىگىرمە غۇلاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئاندىن ئازغىنا مېڭىپ، يەنە چاغلاپ چوڭقۇرلۇقنىڭ ئون بەش غۇلاچ ئىكەنلىكىنى بىلدى. ²⁹ ئۇلار كېمىنىڭ قورام تاشلارغا قېقىلىپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينى تەرىپىدىن تۆت لەڭگەر سېلىپ، تاڭ ئېتىشىنى ساقلاپ تۇردى.

³⁰ ئەمما كېمىچىلەر كېمىدىن قاچقىلى قەست قىلىپ: «كېمىنىڭ ئالدى تەرىپىدىن لەڭگەر سالمىز» دەپ باھانە قىلىپ، قەيىقنى چۈشۈرگىنىدە، ³¹ پاۋلۇس ئەسكەر يۈزبېشىغا ۋە ئەسكەرلەرگە: «ئەگەر بۇلار كېمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمىسىلەر» دەپ ئېيتتى. ³² ئۇ ۋاقىت ئەسكەرلەر قەيىقنىڭ باغلىرىنى كېسىپ، ئۇنى چۈشۈرۈۋەتتى.

³³ ئەمما تاڭ ئاتار ۋاقىتتا پاۋلۇس ھەممىسىگە تائام يېگىلى يالۋۇرۇپ ئېيتتى: «بۈگۈن ساقلاپ تۇرۇپ، بىر نېمە يېمەي تۇرغىنىڭلارغا ئون تۆتىنچى كۈنى بولدى. ³⁴ ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە تائام يېگىلى يالۋۇرۇمەن. بۇ سىلەرنىڭ قۇتۇلۇشۇڭلارغا لازىمدۇر، چۈنكى ھېچبىرىڭلارنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يوقالمايدۇ» دەپ ئېيتىپ، ³⁵ بىر ناننى ئېلىپ، ھەممىسىنىڭ ئالدىدا خۇداغا شۈكۈر ئېيتىپ، ئۈستۈپ يېگىلى تۇردى. ³⁶ ۋە ھەممىسى خۇشاللىنىپ تائام ئېلىپ يېدى. ³⁷ كېمىدە ھەممىمىز ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە جان ئىدۇق. ³⁸ ئۇلار يەپ توپىغاندىن كېيىن بۇغداينى دېڭىزغا تاشلاپ، كېمىنى يەڭگىللەتتى.

³⁹ كۈندۈز بولغاندا ئۇلار ئۇ يەرنى تونۇمىدى. ئەمما ساھىلى چىقالغۇدەك بىر كۆرىپەرنى كۆرۈپ، مۇمكىن بولسا، ئۇ يەرگە كېمىنى كىرگۈزگىلى مەسلىھەت قىلىشتى. ⁴⁰ ئۇلار لەڭگەرلەرنىڭ باغلىرىنى كېسىپ، لەڭگەرلەرنى دېڭىزدا قويۇپ، كېمىنىڭ يۆنىلىش تاختايلىرىنىڭ باغلىرىنى بوشتىپ، چوڭ يەلكەننى كۆتۈرۈپ شامالغا ئۇدۇل قىلىپ، كېمىنى ساھىل تەرىپىگە جۈنەتتى. ⁴¹ ئەمما سۇنىڭ تېگىدىكى بىر قۇم دۆۋىسىگە ئۇچراپ كېمىنى ئۇنىڭغا تاقاشتۇرۇپ قويدى. كېمىنىڭ ئالدى تەرىپى تەۋرەنمىگۈدەك بولۇپ قالدى، لېكىن كەينى تەرىپى دولقۇنلارنىڭ ئۇرغىنىدىن سۇنغىلى تۇردى.

⁴² ئەسكەرلەر ئۆزى: «ھېچبىرى سۇ ئۈزۈپ چىقىپ قېچىپ كەتمىسۇن» دەپ مەھبۇسلارنى ئۆلتۈرگىلى مەسلىھەت قىلىشتى. ⁴³ لېكىن ئەسكەر يۈزبېشى پاۋلۇسنى قۇتقۇزغىلى خالاپ، ئۇلارنى قەست قىلغىنىدىن توسۇپ: «سۇ ئۈزۈشنى بىلگەنلەر ئاۋۋال ئۆزىنى سۇغا تاشلاپ قۇرۇقلۇققا چىقسۇن. ⁴⁴ قالغانلارنىڭ بەزىسى تاختىلار ئۈستىدە ۋە باشقىسى كېمىدىن چىققان پارچىلار ئۈستىدە مىنىپ، قۇرۇقلۇققا چىقسۇن» دەپ بۇيرۇدى. ھەممىسى شۇنداق قىلىپ قۇرۇقلۇققا چىقىپ قۇتۇلدى.

پاۋلۇس مالتا ئارىلىدا

28 ¹ بىز قۇتۇلغاندىن كېيىن ئۇ ئارالنىڭ ئېتى مالتا ئىكەنلىكىنى بىلدۈق. ² ئارالنىڭ خەلقى بىزگە تولا ئادەمگەرچىلىك كۆرسىتىپ، يامغۇر يېغىپ تۇرۇپ، ھاۋا سوغۇق بولغىنى ئۈچۈن ئوت يېقىپ، ھەممىمىزنى ئۆز ئالدىغا تەكلىپ قىلدى. ³ پاۋلۇس بىرنەچچە قۇرۇق شاخلارنى يىغىپ ئوتقا تاشلىغاندا، بىر چېقىدىغان يىلان ئوتنىڭ قىزىقلىقتىن قېچىپ چىقىپ، قولىدىن چىقىپ ئېسىلىپ قالدى. ⁴ ئەمما خەلق يىلاننىڭ ئۇنىڭ قولىغا ئېسىلىپ ساڭگىلاپ تۇرغىنىنى كۆرگەندە بىر-بىرىگە: «شەكسىزكى، بۇ ئادەم قاتىللىق قىلغۇچى

ئىكەن. دېڭىزدىن قۇتۇلغىنى بىلەن ئادالەت ئۆزى ئۇنى تىرىك قويىدى» دېيىشتى. ⁵ لېكىن پاۋلۇس جانىۋارنى ئوتقا سىلكىۋېتىپ، ھېچ زەرەر كۆرمىدى. ⁶ لېكىن ئۇلار ئۇنى ئىشىشىپ كېتىدۇ ياكى تۇيۇقسىز ئۆلۈپ يىقىلىدۇ دەپ خىيال قىلىپ قاراپ تۇردى. ئەمما ئۇزۇن ساقلاپ تۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتمىگىنىنى كۆرۈپ خىياللىرىنى يۆتكەپ: «ئۇ بىر تەڭرى ئىكەن» دەپ ئېيتىشتى.

⁷ شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدا ئاراننىڭ چوڭى پۇبلىيۇس دېگەن بىر كىشىنىڭ يەر ھويلىلىرى بار ئىدى. ئۇ كىشى بىزنى قوبۇل قىلىپ، دوستلۇق كۆرسىتىپ ئۈچ كۈن مېھمان قىلدى. ⁸ ئەمما ۋەقە بولىدىكى، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسى تەپ بولۇپ قان تولغاق كېسىلىدە يېتىپ قالدى. پاۋلۇس ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ قوللىرىنى ئۈستىگە قويۇپ، ئۇنى ساقايتتى. ⁹ بۇ ۋەقە بولغاندىن كېيىن ئاراندىكى باشقا كېسەللەر كېلىپ، شىپا تاپتى. ¹⁰ بۇلار بىزگە تولا ئىززەت قىلىپ، كېمە بىلەن كەتكىنىمىزدە لازىملىقىمىزنى كېمىگە سېلىشىپ بەردى.

پاۋلۇس رىم شەھىرىگە يېتىپ كېلىدۇ

¹¹ ئۈچ ئاي ئۆتكەندىن كېيىن بىز ئۆزى ئارالدا قىشلاپ دىيۇسكۇرى دېگەن بۇتلارنىڭ سۈرىتىنى كۆتۈرگەن بىر ئىسكەندەرىيە كېمىسىگە چۈشۈپ مېڭىپ، ¹² سىراكۇسا شەھىرىگە يەتكەندە ئاندا ئۈچ كۈن قالدۇق. ¹³ ئۇ يەردىن ئايلىنىپ مېڭىپ رېكىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسى جەنۇب شامىلى چىقىپ سوققىنى بىلەن ئىككىنچى كۈنى پۇتېيولى شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. ¹⁴ ئۇ يەردە بۇرادەرلەر بىلەن ئۇچرىشىپ، يالۋۇرغانلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭكىدە يەتتە كۈن تۇرۇپ قالدۇق. ئاندىن رىمغا باردۇق. ¹⁵ ئانداكى بۇرادەرلەر بىزنىڭ توغرىمىزدىن خەۋەر تېپىپ، ئاپى-فورۇم ۋە ئۈچ-ساراي دېگەن يەرلەرگىچە بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقتى. پاۋلۇس بۇرادەرلەرنى كۆرگەندە خۇداغا شۈكۈر قىلىپ جۈرئەتلەندى. ¹⁶ بىز رىمغا كىرگەندە پاۋلۇسقا ئۇنى ساقلاپ تۇرغان ئەسكەر بىلەن ئۆز-ئۆزىگە ئولتۇرغىلى ئىجازەت بېرىلدى.

پاۋلۇسنىڭ رىمدىكى يەھۇدىيلار بىلەن ئۇچرىشىشى

¹⁷ ئۈچ كۈندىن كېيىن پاۋلۇس يەھۇدىيلارنىڭ چوڭلىرىنى قىچقاردى. ئۇلار جەم بولغاندا ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي بۇرادەرلەر، مەن قوۋمىمىزغا قارشى ياكى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ رەسىملىرىنىڭ خىلاپىدا بىر نېمە قىلمىغان بولسام ھەم، يېرۇسالېمدا مەھبۇستەك رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدىم. ¹⁸ بۇلار مېنى سوراق قىلىپ مەندە ئۆلۈمگە لايىق ھېچبىر گۇناھ تاپمىغاندا مېنى قويۇپ بەرگىلى خالىدى. ¹⁹ لېكىن يەھۇدىيلار ئۇنىمىغاندا مەن ئىلاجسىز بولۇپ قەيسەرگە ئەرز قىلدىم، لېكىن قوۋمىمىزغا قارشى ھېچ دەۋايىم يوقتۇر. ²⁰ بۇ سەۋەبتىن سىلەر بىلەن

كۆرۈشۈپ سۆزلەشمەك ئۈچۈن سىلەرنى ئۆزۈمگە قىچقاردىم. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ ئۈمىدى ئۈچۈن بۇ زەنجىر بىلەن باغلاقلقتۇرمەن» دېدى. ²¹ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سەن توغرۇلۇق يەھۇدىيەدىن بىزگە خەت كەلمىدى ۋە يا بۇرادەرلەردىن بىرىم كېلىپ، سەن توغرۇلۇق يامان بىر نېمە ئېيتىپ بەرمىگەن. ²² لېكىن ئەمدى سېنىڭ خىياللىرىڭنى ئۆزۈڭدىن ئاڭلىغىلى خالايمىز، چۈنكى بۇ پىرقىنىڭ ئۈستىدە ھەر يەردە مۇخالىپلىق قىلىنغىنى بىزگە مەلۇمدۇر.» ²³ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا بىر كۈن تايىن قىلىپ ئۇ كۈندە تېخى تولا كىشىلەر ئۇ ئۆزى مېھمان بولغان يېرىدە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ ئۆزى ئەتىدىن ئاخشامغىچە خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا شاھادەت قىلىپ تەلىم بېرىپ، ئەيسا توغرىسىدا مۇسۇلماننىڭ تەۋراتىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدىن دەلىل كەلتۈرۈپ ئۇلارنى ئىشەندۈرگىلى تىرىشتى. ²⁴ بەزىلەر ئۇنىڭ ئېيتقىنىغا ئىشەندى، ئەمما بەزىلىرى ئىشەنمىدى. ²⁵ ئۇلار بىر-بىرى بىلەن ئىتتىپاق بولماي تارشىپ كەتتى. ئۇلار كەتكىنىدە پاۋلۇس يالغۇز شۇ سۆزنى ئېيتتىكى: «مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا راست سۆز قىلغاندۇر، يەنى:

²⁶ < بۇ قوۋمغا بېرىپ ئېيتقىنىكى: ئاڭلىماقلىق بىلەن ئاڭلايسىلەر، ئەمما ھېچ ئۇقمايسىلەر. كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرىسىلەر، ئەمما ھېچ سىڭدۈرۈۋالمايسىلەر. ²⁷ چۈنكى بۇ قوۋمنىڭ كۆڭلى قېلىن بولغان ۋە قۇلاقلىرى ئېغىر بولغان ۋە كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان. شۇنداق بولمىسا ئىدى، كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلاقلىرى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭۈللىرى بىلەن ئۇقۇپ، يېنىپ مەندىن شىپا تاپاتتى.> ²⁸ ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتى تائىپىلەرگە ئەۋەتىلدى ۋە ئۇلار ئاڭلايدۇ». ²⁹ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار ئۆز ئارىلىرىدا تالىشىپ كەتتى.

³⁰ پاۋلۇس تامام ئىككى يىل ئۆزى ئىجارىگە ئالغان بىر ئۆيدە تۇرۇپ، ئۆز ئالدىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى قوبۇل قىلىپ، ³¹ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا ۋەز ئېيتىپ، خۇداۋەندە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدا توسۇلماي، جۇرئەت بىلەن تەلىم بەردى.